

V današnji številki: Posebna tematska priloga

KMETIJSKA PANORAMA

NASLOV

Leto XXXV.
Št. 11

Murska Sobota
17. marec 1983

CENA 13 DIN

VESTNIK

ZA SETEV
VSE NARED

Priloge na spomladansko setev so v Pomurju v zaključni fazi in ce se bo lepo vreme nadaljevalo, bodo že kmalu zasejali tudi prve hektarje. V priprave na spomladansko setev se vključuje tudi naše uredništvo in v današnji številki boste našli posebno tematsko prilogo »Kmetijska panorama«, kjer objavljamo strokovne nasvete za spomladansko setev in druga spomladanska opravila.

VOLITVE IN REFERENDUM

Kmetje — člani in delavci temeljnih združenj organizacij združen v KZ PANONKA Murska Sobota so v nedeljo volili delegate v samoupravne organe TZO, KZ in SOZD. Izvolili so delegate v združni svet TZO ter nadzorni odbor TZO, združni svet KZ ter delavski odbor KZ in delegacijo POMURKA sveta SOZD ABC samoupravne organe pri KZ in SZD.

Obehem so imeli referendum o sprejemu sprememb in dopolnitev samoupravnih splošnih aktov TZO, KZ in SOZD. Pri nekaterih spremembah in dopolnitvah gre zgoraj za formalnosti in bi bilo potrebno ustrezno zakonodajo spremeniti, da se o takih formalnostih ne bi odločalo z referendumom. Nikakor pa ne gre za formalnosti pri spremembah in dopolnitvah statuta TZO ter samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev kmetov in delavcev v TZO, kjer je vnešeno jamstvo kmetov-članov TZO za obveznosti, ki jih pri TZO ne bi bilo mogoče poravnati z družbenimi sredstvi, ki jih ima na voljo TZO, niti ne s pomočjo drugih TZO in temeljnih organiza-

cij v sestavi KZ PANONKA, in sicer je to jamstvo v višini 1% udeležbe kmeta — člana TZO glede na celoten prihodek pri TZO v letu, v katerem je nastala izguba. Pri tem je ponovno potrebno poudariti, da po zakonu o združevanju kmetov kmetje — člani TZO ne jamčijo s svojim kmetijskim zemljiščem in da jamčijo samo v primeru, če bi izguba nastala. Do tega pa praviloma ne more priti.

Iz poročil volilnih in referendumskih komisij posamezne TZO razberemo, da je bila udeležba na

volitvah in referendumu izredno dobra. Kmetje — člani TZO so vse naštetje spremembe potrdili. Zato so dolžni delavci v KZ PANONKA in tudi širša družbena skupnost urediti določene neurejenosti na področju kmetijstva, na katere so kmetje — člani TZO na svojih zborih upravičeno opozarjali. Predvsem so opozarjali na naslednja vprašanja:

Pospeševalna služba je kadrovska prešibka, se pravi, da je na tem področju premalo delavcev strokovnjakov.

Preskrba z nafto za kmetijstvo je neredna in nepravočasna, kar izkoriščajo posamezne KZ — članice SOZD ABC POMURKA, leta in inšpekcijske službe pa ne storijo, kar bi morale. Razkorak cen živine na našem območju s cenami živine na sosednjih območjih negativno vpliva na večjo proizvodnjo in čvrstejšo organiziranost TZO. Kljub večkratnim obljubam in neštetim sestankom pa dogovorov ne upoštevajo. Razne zgrešene sistemske rešitve kmetje — člani TZO največkrat razumejo tako, da je zato edino pristojna in odgovorna TZO oziroma KZ, pozabljajo pa, da so delavci le izvajalci predvidenih ukrepov.

Od skupnega števila 6.624, ki so bili vpisani v šestih TZO, se je nedeljskih volitev udeležilo 6.316, kar pomeni da je bila udeležba 95,4-odstotna. Ti rezultati kažejo visoko zavest kmetov — članov TZO. Lahko jim samo čestitamo. Volilnim odborom in predstavnikom družbenopolitičnih organizacij po vaseh pa se zahvaljujemo za poštreno delo pri izvedbi volitev in referendumov.

Jože Tivadar, pravnik

PO ŠESTI SEJI CK ZKS

Oči uprte v ZK

Ko začno na tako visoki ravni, kakršni sta bili zadnji seji centralnih komitejev slovenskih in jugoslovanskih komunistov, opozarjati, da se velja vedno znova vračati k izvornim načelom delovanja naše partije oziroma Zveze komunistov — denimo čebigskemu manifestu in avnojskim izročilom — se resno vsiljuje vprašanje, kaj je, oziroma kaj bi morala biti ali za kaj se bori oziroma bi se v teh časih in razmerah morala boriti ta partija, ta Zveza komunistov. Ničkolikokrat je bilo rečeno, da so zdajšnji časi in razmere izziv za komuniste in torej kot nalašč, da strnemo vrste in se ofenzivno zoperstavimo nastalim slabostim. Uvodničar Dela je nedavno zapisal: „Najbolj nevaren nasprotnik je v nas samih — bolj kot zunanji sovražniki, ki sicer tudi dvigajo glavo, izkoriščajo naše gospodarske težave, se združujejo ne glede na barvo in pripadnost. Popuščanje raznim pritiskom, blagohotnost tudi med člani ZK, ko gre za težuje po spreminjanju programa ZKJ, ustave ali zakona o združenem delu, oportunistem torej, ki se je vgnezdil v organizacijah in organih zveze komunistov, je ena od zavor, da se ne prebijemo iz kritične faze v razvoju družbe in socialističnega samoupravljanja.“ Ali — kot je na šesti seji CK ZKS menil Geza Bačič, član predsedstva CK ZKS — „tudi član zveze komunistov, ki je sicer dober delavec in osebno pošten, lahko popusti pred nesamoupravnimi pritiski, če ni usposobljen, če ga osnovna organizacija in celotna zveza komunistov ne usposobita za to, da zna oceniti, kaj je napredno in kaj ni, kakšno je razmerje sil, kateri ukrepi spodbujajo napredek in kateri ne, kdo želi manipulirati, kdo pa je za utrjevanje samoupravnih pravic in dolžnosti.“

Eden od številnih razpravljalcev je bil še posebej plastičen, rekoč, da slednjič nekateri člani ZK odložijo frak, snamejo poškrabljen ovratnik in uradniške ščitnike z rokavov in odpravijo one, ki želijo z druge strani brega iz brevirjev prerokovati usodo. Začnimo z razčiščevanju že to leto, ne čakajmo na leta, ki še pridejo, je pozval.

Kot sicer na številnih ravneh, so tudi na zadnji seji centralnega komiteja slovenskih komunistov ožiglosali nacionalizem in birokracijo. Tako je na primer predsednik republiške konference SZDL Franc Šetinc pozval: „Nacionalizem je nevaren strup in dosti ga je v vseh okoljih. Toda to ne opravičuje pavšaliziranja in pšploševanja. Nekateri bi radi, da bi povsod določili nekakšnega dežurnega nacionalista, da bi si bili enaki tudi v tem. Takšno generaliziranje onemogoča trezno, resno razpravo, poraja pa nepotrebne strasti, nepetosti, nestrpnosti in še marsikaj.“

Za birokracijo in biokrate so rabili izraze kot rakasto tkivo, rakasto rano ali kar sovražnik, ki večje menjava svoje naličje. Tudi zveza komunistov ni imuna pred njim, zato se je treba z njim resno spoprijeti. Tudi v Pomurju imamo kar nekaj takih ali podobnih žarišč, kjer takšni in podobni elementi dvigajo glave. Omenimo le tiste, kjer so v zadnjem času najočitnejši: tozda Kmetijskega kombinata Kmetijstvo Črnci in Mesoizdelki, VG Kapela, v soboški občini pa IMP Blisk in Certusov tozda Avtobusni promet. Tod ni kaj taktizirati kot marsikje drugje ne.

Branko Žunec

RADENCI

Srečanje kardiologov

V Radencih je bilo peto jubilejno srečanje kardiologov, katerega so se udeležili strokovnjaki s področja kardiologije iz ZR Nemčije, Francije, Italije in Jugoslavije. Nad sto udeležencev je dva dni srečanja poslušalo referate in izmenjalo praktične izkušnje s področja medicine, ki se ukvarja z obolenji srca, kar je ena najbolj razširjenih boleznih v svetu. Na srečanju je imel referat tudi dr. Lojze Števanec in govoril o bogatih izkušnjah zdravilišča Radenske, na tem področju.

F. M.

MURSKA SOBOTA

KMETIJSKI SE IZOBRAŽUJEJO

Medobčinski svet ZK za Pomurje in medobčinsko študijsko središče pri politični šoli CK ZKS sta pripravila v Murski Soboti seminar o samoupravljanju v združenem delu kmetijstva. Uvodno temo o aktualnih vprašanjih uresničevanja gospodarskih nalog v kmetijstvu in združevanju je podal izvršni sekretar predsedstva CK ZKS inž. Ivo Marek. O samoupravni delavski kontroli je predaval družbeni pravobranilec samoupravljanja v Murski Soboti Franc Kolarič, predsednik sodišča združenega dela Ladislav Pentek pa o odgovornosti v združenem delu.

Š. S.

Zadovoljni z evidentiranjem brigadirjev

Obkrogu tedna je bil v Murski Soboti regijski posvet o mladinskih prostovoljnih delu, ki ga je pripravil center za MPD pri medobčinskem svetu zveze socijalistične mladine za Pomurje. Na njem so mladi spregovorili o vrsti konkretnih nalog, ki jih čakajo letos na številnih mladinskih delovnih akcijah širom domovine. V ta namen bo 9. in 10. aprila na pobudo štajerske regije v Mariboru večregijski seminar za mlade iz severovzhodne Slovenije. Pričakujejo okrog 80 udeležencev, med njimi tudi veliko Pomurcev. Ker gre za nadvse koristno obliko usposabljanja in izobraževanja, so se na seminarju odločili, da bi vsaka izmed

občinskih konferenc zveze socialistične mladine v Pomurju morala zagotoviti udeležbo vsaj po pet brigadirjev. Kot so se dogovorili, bodo na omenjeni seminar poslali zlasti tiste člane centrov za mladinsko prostovoljno delo, ki bodo sodelovali na letošnjih mladinskih delovnih akcijah.

V regiji pa za zdaj dokaj dobro poteka evidentiranje brigadirjev — v primerjavi z lanskim letom celo bolje — kar je treba pripisati angažiranosti centrov za mladinsko prostovoljno delo pri OK ZSMS in srednješolcem. Ponekod so tudi evidentirali mentorje za pomursko pionirsko brigado.

Mifan Jerše

Prejšnji teden: vsakdanji prizor iz »Palače modrosti« v New Delhiju: kjer so predstavniki 99 neuvrščenih dežel obravnavali vsa žgoča vprašanja tega sveta.

Iz politične in gospodarske resolucije

Neuvrščene države predstavljajo pretežno večino človeštva, povezano med seboj s skupno vizijo sveta in s perspektivo, ki presega razlike v njihovih družbenih in gospodarskih sistemih.

Bistvo politike neuvrščenih je bilo zmerom v boju proti imperializmu, kolonializmu, neokolonializmu, apartheidu, rasizmu, vseživš sionizem ter proti vsem oblikam tuje agresije, okupacije, nadvlade, vmešavanja ali hegemonije, kakor tudi zoper politiko obeh blokov, ki teži po nadaljevanju blokovske delitve sveta.

Neuvrščeni zavračajo vse oblike podrejanja, odvisnosti, vmešavanja ali intervencije, neposredne ali posredne, javne ali prikritne in vse pritiskne v mednarodnih odnosih: politične, diplomatske, gospodarske, vojaške in kulturne.

Sebi države in vlad so ponovno izrazili načelno odločenost neuvrščenih držav, da ne bodo sodelovale ali storile karkoli, kar bi olajševalo konfrontacijo in rivalstvo med velesilami, ali krepilo obstoječe vojaške zveze in iz njih izviraajoče dogovore, zlasti s sodelovanjem v vojaških sporazumih ali z dajanjem vojaških oporišč ali olajšav za vojaško navzočnost velesil, zasnovano v kontekstu konfliktov med velesilami.

V deklaraciji se nadalje za-

vzemajo za naslednje ukrepe:

Takojšnja prepoved uporabe jedrskega orožja ali groženj z njim in celovit sporazum o prepovedi preskušanja jedrskega orožja.

Jedrska razorožitvev pod učinkovitim mednarodnim nadzorstvom in pogajanja o splošni razorožitvi.

Vzpostavitev brezatomskih območij v raznih delih sveta.

Zčetni proces zmanjševanja vojaške navzočnosti velesil na območju Indijskega oceana, pri čemer naj bi bila konferenca o tem naslednje leto v Sri Lanki.

Obnova dvostranskih pogajanj med ZDA in SZ o zmanjševanju in morebitni odstranitvi njune vojaške navzočnosti v Indijskem oceanu.

Vrnitev otočja Chago in Diego Garica Mauriciusu.

Popoln in brezpogojen umik Izraela z vsega palestinskega in drugega zasedenega ozemlja, vsevšči Jeruzalem.

Ustanovitev sodišča za vojne zločine, na katerem bi sodili Izraelu za zločine proti palestinskemu ljudstvu.

Podpora junaškim ljudstvom Palestine, Namibije in Južne Afrike in vsem žrtvam agresivne politike in dejanj Izraela in Južne Afrike.

Obsodba ZDA zaradi poskusov vsiliti lastno politiko v

Zahodni Aziji in zavoljo vojaške in politične podpore Izraelu.

Zahteva po umiku tujih čet iz Afganistana in Kampučije.

Poziv velesilam, naj opuste oblastiželjnost, željo po nadvladi in premoči in naj razrešijo skupne probleme z resnimi in iskrenimi pogajanja.

Poziv neuvrščenim državam, naj medsebojne razlike uredijo izključno po miroljubni poti.

Gospodarski del deklaracije se zavzema med drugim za naslednje ukrepe:

Takojšnji ukrepi mednarodne skupnosti za vzpostavitev nove mednarodne ekonomske ureditve.

Potrebna je podpora vlad najmanj razvitim državam, zlasti še otoškim državam in tistim brez dostopa do morja.

Brisanje dolgov najmanj razvitim državam.

Sklic svetovne monetarno-financične konference za pospeševanje razvoja.

Zavzetost za kolektivno samopomoč neuvrščenih držav in drugih držav v razvoju, pospeševanje sodelovanja na regionalni in nadregionalni podlagi, naslanjajoč se čedalje bolj na lastne vire, sposobnosti in tehnologijo in razvojno strategijo, temelječo na lastni družbenoekonomski stvarnosti.

Aktivni dejavniki svetovne politike

SEDMI VRH NEUVRŠČENIH JE KONČAN — V ZGODOVINI SO ZMAGOVALA STALIŠČA MILIJONOV, KI NISO IMELI V ROKAH PUŠK — NEW DELHI JE KORAK NAPREJ, ČEPRAV JE BILA MED ZASEDANJEM IZRAŽENA VRSTA RAZLIČNIH POGLEDOV NA TEMELJNA VPRAŠANJA ČLOVEŠTVA.

Razmišljanja ob sedmem vrhu neuvrščenih v New Delhiju nas znova napeljujejo na staro obrabljeno tirnico: kaj bodo ti, ki nič nimajo in nič ne pomenijo. Zgodovina zadnjih nekaj desetletij nas uči, da ni tako. Številna ljudstva v vseh delih sveta, so doživela svojo nacionalno osvoboditev in samostojnost. Otepla so se bivših kolonialnih gospodarjev in vzpostavila do njih nova razmerja: mi imamo predvsem rudna bogastva, vi imate razvito tehnologijo in industrijo. Pogovarjajmo se kot enakopravni partnerji.

To je ena od razsežnosti newdelhijskega srečanja neuvrščenih. Druga, nič manj pomembna razsežnost je v ponovnem potrjevanju že zdavnaj sprejetega načela, da temu svetu ni mogoče »vladati blokovsko«, iz česar izhaja tudi ugotovitev, da je ta planet razpolovljen na dva bloka: prepoln moči za razrušenje vsega, kar je človeštvo v nekaj tisočletjih doseglo in ustvarilo.

Gibanja za varstvo narave in okolja v industrijsko razvitih državah opozarjajo, da je uničenje vsega živega mogoče tudi brez atomske vojne. Nedavne parlamentarne volitve v ZR Nemčiji so potrdile, kolikšna je moč tistih, ki se zavzemajo za to, da bi človeštvo živelo v naravnem okolju.

Tudi parlamentarne volitve v Avstriji, ki bodo 24. aprila, kažejo v predvolilnem obdobju na to, da se lahko zaradi tistih, ki se zavzemajo za »čisto okolje«, poruši tradici-

onalno razmerje političnih sil v deželi.

To so problemi razvitih, ki jih v vseh njihovih razsežnostih manj razviti najbrž niti ne razumejo.

V zboru devetindesetih članic najvišjega vrha neuvrščenih ni šlo za čisto okolje — tega imajo dovolj, pač pa za večjo mero sporazumevanja.

Bodimo partnerji na novih osnovah, ne na tistih, ki so nastajale v časih kolonialnih razmerij in iz katerih izhaja gospodarski razcvet Zahoda. V tem je sporočilo New Delhija vsemu razvitemu svetu, ki ni sam od sebe in ki se tudi ne more še naprej razvijati sam od sebe.

Sedmi vrh neuvrščenih, je vključil različnim v pogledih, rezultat spoznanja, da je moč neuvrščenih predvsem v aktivnem vključevanju v razreševanje sporov in odpravljanje žarišč mednarodnih napetosti. Teh žarišč pa ni malo, kot je ob zaključku sedmega vrha poudarila indijska predsednica Indira Gandhi.

Človeštvo mora zmagovati brez pušk v rokah. In tudi najbolj zapleteni problemi morajo biti rešljivi samo tako. Pogoj za takšen dialog pa je večja odprtost razvitih do nerazvitih in tudi obratno.

Samo takšno sporočilo vsemu človeštvu je lahko zaključek New Delhija. In če to sporočilo sprejemata dve tretjini vsega prebivalstva tega sveta, ki sta bili na sedmem vrhu zastopani, smemo biti vsem grožnjam sile navkljub optimisti.

PEKING — Kitajska pričakuje, da bo dokončni umik vietnamskih čet iz Kampučije prva stopnja pri odpravljanju ovir na poti do normalizacije kitajsko-vietnamskih odnosov, je pred dnevi zapisala ugledna »Pekinška revija«.

WASHINGTON — Vzhodnem Atlantiku in v portoriških vodah so začele ameriške vojaške vaje v katerih sodeluje 30 letal in 36 ladij.

LONDON — Predsednica britanske vlade je pozvala ameriškega predsednika Reagana, naj ustavi prodajo ameriškega orožja Argentini, dokler se ne bo uradno odločilo o rešitvi spora za Falklandske otoke.

WASHINGTON — Pred ameriškim kongresom je demonstriralo več tisoč ljudi, ki so zahtevali zamrzitev jedrske razorožitve.

ADIS ABABA — Zaradi suše v etiopski provinci Gondar je umrlo brzo sto ljudi. Obstaja bojazen, da bodo posledice sedanjih suše še hujše od tiste leta 1974, ko je umrlo 200 tisoč ljudi.

BUDIMPEŠTA — Madžarska narodna banka je sporočila, da bo konca junija dala v obtok novi bankovec za 1000 forintov. Na njem bo portret madžarskega skladatelja Bele Bartoka. V obtok bodo prišli tudi novi kovanci za 5, 10 in 20 forintov.

BRUSELJ — Evropska komisija je popustila politični pritiski in spet dovolila izvoz subvencioniranega masla v Sovjetsko zvezo. Maslo so SZ prenehali prodajati leta 1980 ob sovjetski intervenciji v Afganistanu.

WASHINGTON — Ameriška vlada ni dovolila izdati vstopnega vizuma Hortensiji Allende, vdovi ubitega čilskega predsednika Salvadora Allendeja. Allendejeva živi v Mehiki.

V žarišču dogodkov

POTREBNE SO KORENITE SPREMEMBE

Pomembnosti gibanja neuvrščenih ni mogoče meriti z močjo divizij in megatonami rušilne moči, temveč z intenzivnostjo, s kakršno se gibanje bojuje za mir in svobodo, razvoj in pravico, je ob otvoritvi sedmega vrha neuvrščenih v New Delhiju dejala predsednica indijske vlade Indira Gandhi. Med 99 delegacijami je tudi jugoslovanska, vodi pa jo predsednik predsedstva SFRJ Petar Stambolić. V skrajšani obliki povzemamo njegov govor.

Globalna pogajanja ostajajo najboljši okvir za reševanje poglavitnih mednarodnih ekonomskih problemov. To so predvsem problemi hrane, surovin, trgovine, energije in finančno-monetarni. Napovedana šesta konferenca Združenih narodov za trgovino in razvoj v Jugoslaviji je tudi pomemben dogodek v večstranskih prizadevanjih, da bi se izkopal iz sedanje krize.

Neuvrščene države so vselej pripisovale največji pomen razorožitvi, globoko prepričane, da miru in varnosti ni moč graditi v senci orožja. Zato je nujno, da tudi na tej konferenci ne samo dojemamo naravo in posledice oboroževalne tekme, marveč da tudi opozorimo na konkretne ukrepe, kako jo ustaviti. Pri tem imamo v mislih: sklenitev sporazuma med vodilnima silama o strateškem jedrskem orožju; sporazum o raketnem jedrskem orožju v Evropi, zavzemamo se za sklenitev

sporazuma, ki bi celovito prepovedoval poskuse z jedrskim orožjem in sporazuma o prepovedi kemičnega orožja ter za začetek globalnih pogajanj o bistvenih vprašanih jedrske in konvencionalne oborožitve.

Moč naših opredelitev je v trdnem zaupanju v izvorna načela neuvrščenosti, v naši solidarnosti in enotnosti. Predsednik Tito je pripisoval največji pomen prav krepitvi enotnosti, ki je pogoj za uspešno delovanje našega gibanja. Naj spomnim na njegove besede na šesti konferenci: »Nikoli ne smemo pozabiti na tisto, kar nam je skupnega in kar nas združuje. Upreti se moramo vsemu, kar nas ločuje in kar omogoča prodiranje tujih interesov v naše vrste. Naš trajni interes in naš strateški cilj v tem trenutku je, da še naprej uveljavljamo izvorna načela politike neuvrščenosti in na njihovi osnovi krepimo solidarnost, enotnost in akcijsko sposobnost

neuvrščenega gibanja.« Te besede ostajajo za nas kašipot in trajna obveznost. Svet danes bolj kot kadarkoli potrebuje korenite spremembe, da bi živeli v miru in varnosti. Izhod iz sedanje krize je treba poiskati v resnični demokratizaciji mednarodnih odnosov.

Ko opozarja na posledice blokovske delitve in blokovskega pristopa pri urejanju kriznih spopadov, ponuja politika neuvrščenosti drugačen sistem odnosov v svetu. Kot gibanje vodimo svoje akcije na jasnih načelih, velikih sil in blokov ne enačimo a priori, marveč sodimo o njih po njihovem ravnanju v konkretnem položaju. Pri tem zavračamo sleherni poskus, da bi postali instrument ali rezerva blokovskih interesov.

Boj za mir in varnost, za neodvisnost in razvoj so tudi danes naše poglavitne naloge. Ko govorimo o miru, ne mislimo le na to, da ni vojne zaradi ravnotežja sile in strahu. Naše pojmovanje miru je mnogo širše in celovitejše. Miru ni moč ločiti od svobode in neodvisnega razvoja.

Območje Bližnjega vzhoda je še naprej najbolj nevarno krizno žarišče v svetu. Z našo skupno akcijo se moramo tudi s tega mesta močno zav-

zemanj za celovito politično rešitev palestinskega vprašanja in bližnjevzhodne krize. V tem trenutku je treba zagotoviti tudi umik izraelskih okupacijskih sil iz Libanona. Skrajni čas je, omogočiti Združenim narodom in varnostnemu svetu, da bodo uresničili lastne sklepe. Ko je besede o krizah, ki so posledica tujih intervencij v jugovzhodni in jugozahodni Aziji, je naše stališče jasno in načelno. Priznavamo zakonitost vlade Demokratične Kampučije na čelu s princem Sihanukom, enim od ustanoviteljev našega gibanja. Menimo, da je moč najti izhod iz sedanjega položaja v politični rešitvi, ki mora zajeti umik tujih čet in prenehanje slehernega tujega vmešavanja, da bi kampučijsko ljudstvo svobodno in suvereno odločalo o svojem nadaljnjem razvoju.

Tudi za rešitev afganistanskega problema je odločilnega pomena, da bo ljudstvo te dežele lahko svobodno odločalo o svoji usodi, pri čemer je potreben umik tujih vojaških sil, prepoved vmešavanja od zunaj in vrnitev beguncev.

Menimo, da moramo tudi na tej naši konferenci znova dati polno podporo pravici

korejskega ljudstva do mirne združitve.

Na nedavnem ministrskem sestanku koordinacijskega biroja v Managui je naše gibanje močno podprlo narode in dežele Latinske Amerike in Karibov v njihovih prizadevanjih, da bi ohranili neodvisnost in samostojni razvoj.

Tudi ta naša konferenca naj v celoti podpre prizadevanja skupine evropskih neuvrščenih in nevtrajnih držav za uspešen sklep madridskega sestanka KVSE, pri čemer med drugim pričakujemo odločitev o sklicanju evropske konference o razorožitvi in zaupanju.

Rad bi zlasti poudaril našo globoko skrb, ker se nadaljuje vojna med Irakom in Iranom. Tako govorim zavoljo tega, ker je vojna že povzročila ogromne izgube v teh dveh nam prijateljskih državah, ker resno ogroža mir in varnost tudi v širšem območju Srednjega vzhoda, pa tudi zavoljo tega, ker gre za vojaški spopad dveh neuvrščenih držav, ki škoduje našemu gibanju. To je vojna, v kateri vsi izgubljajo in nihče ne dobiva. Zato so potrebna največja prizadevanja, predvsem nas neuvrščenih držav, da bi ustavili sovražnosti in začeli mirovna pogajanja, skladno z

zakonitimi interesi obeh držav, listino OZN in odločitvam vami sestankov neuvrščenih držav. V tem duhu in s tega mesta pozivamo najvse predstavnike obeh držav.

Z obžalovanjem moramo ugotoviti, da je bilo v zadnjih letih več odkritih spopadov med neuvrščenimi državami. Vsa ta spopad je vir velikih nevarnosti in zbuja skro, zlasti zaradi negativnega vpliva na enotno in akcijsko sposobnost našega gibanja. Naš največji cilj je, da se zavezujemo na najširšem mednarodnem čela, za katera se zavezujemo, da bodo vodili v naših vzajemnih odnosih.

Mednarodni položaj je težak, ni pa brezupen. Nikoli ni bilo v svetu toliko neodvisnih držav kot jih je danes. Vsi ti države so opredeljene in neuvrščene politiko, šteje danes naše gibanje kot sto poinovravnih članic in opazovalk. Krepijo se gibanja za narodno osvoboditev in emancipacijo narodov. Naš širša mednarodna skupnost ni sprjazni več s političnimi dejaji, sile in agresivnimi. Vse to nas navdaja s pogumom in nam daje moč. Zato vztrajamo v boju za boljše in pravičnejše svetlo prihodnost, svetlo prihodnost in sodelovanje.

Kam teče jedilno olje?

OGLEDALO TEDNA

OGLEDALNO LEDVA

proizvajalci brez ene same izjeme ne spoštujejo, temveč si izbirajo kupce tako, da kot pogoj določajo višje predjume in cene (tudi za 34 odstotkov višje), kot so predpisani.

Kot primer navajajo beograjski Centromarket, ki je od 1. do 14. februarja uskladiščil olje in ga ni dal v prodajo; tako si je zagotovil količino, potrebno za »pokrivanje« bonov, razdeljenih občanom. Organizacija prodaje olja na bone je stala Centromarket več kot 6 milijonov dinarjev. Podobno je bilo tudi s pralnimi praški: večinoma jih precej dajo v prodajo, razen v nekaterih mestih (niso povedali, v katerih), kjer jih

zaradi delitve na bone za nekaj časa uskladiščijo.

Nekolikanj preseneča, da v poročilih zveznega tržnega inšpektorata sploh ne omenjajo, da delovne organizacije z omenjenim skladiščenjem olja in praškov grobo kršijo zvezni zakon o prometu blaga.

V zvezi s preskrbo s pralnimi praški proizvajalci napovedujejo, da jih bo dovolj komaj aprila, če bo dovolj deviz za uvoz potrebnih surovin. Pri drugih pralnih sredstvih je položaj nekoliko boljši, čeprav dobave še niso zadostne, izbira pa precej osiromašena. Posebej je opaziti pomanjkanje otroškega mila, v razmerah, ko trg sprejme vse, pa postajajo pralna sredstva vse slabša. Priča smo tudi klasične naturalne trgovine: Slovenija in Vojvodina sta se domenili, da bosta zamenjali gume in klinasto jermenje za sladkor, moko in olje, piše Tanjug.

KORAK NAZAJ

Dejstvo, da je glavno mesto Jugoslavije potegnilo s tistimi krajevnimi skupnostmi, občinami in mesti, ki so uvedli bone za manjkajoče blago, vzbuja pozornost, kajti v glavnem mestu države in republike Srbije je sedež federacije, katere forumi, najvišja telesa Jugoslavije, so se odločno zoperstavili viziji razvoja, ki je podlaga za vračanje na prodajo blaga s pomočjo bonov. Posebno neprijazna se nam zdi prihodnost, če sodimo po beograjskih bonih, ki imajo natisnjen tudi rezervni bon za vsak primer, če bo zmanjkalo še kakšno blago.

Boni torej spadajo v tako imenovani črni futurizem, črno predstavljanje prihodnosti, ki se nam vsak dan bolj bliža, in to ni dobro ne za Beograjčane ne za katerekoli druge občane zategadelj, ker so ljudje po naravi optimistični in neradi sledijo pesimistom in so ogorčeni, kadar takšni črnogledneži odločajo v njihovem imenu. Socializem je po svoji marksistični osnovi predstavljanje prihodnosti sveta poln optimizma, svetlega pogleda v prihodnost in samoupravljanje, je model, ki daje človeštvu več prednosti kot katerikoli prejšnji družbeni sistem. Logično bi torej bilo, da se umaknejo s položajev vsi črnogledneži in prepustijo svoja mesta vizionarjem, ki jih ne spravi iz tira prvo pomanjkanje kave ali česar koli drugega.

PISMO IZ BEOGRADA

V tem kontekstu gre pozdraviti odločitev predsednika izvršnega sveta skupščine občine Valjevo, da bo odstopil samo zategadelj, ker ni bila uresničena njegova trditev, da bodo vsi tamkajšnji občani dobili do konca trimesečja toliko manjkajočega blaga, kolikor jim je bilo obljubljenega z boni. Dušan Mihajlovič je namreč verjel »čvrstim dogovorom« preskrbovalcev, da bo tako, kot je javno obljubil, in je zdaj, ko tega ni bilo, vsaj on ostal pri svoji besedi. Toda njegov odstop zahteva odstop vseh, ki pri preskrbi mesta niso sodelovali, tako kot so obljubili, in o tem bo skupščina Valjeva šele razpravljala.

Pred kakim poldrugim letom je v neki tedanji krizni situaciji pri preskrbovanju glavnega mesta, ki je že tedaj imelo veliko podobnih »čvrstih dogovorov« o preskrbovanju glavnega mesta, ponudil ostavko tudi takratni predsednik beograjske skupščine Živorad Kovačević, a s prav takšnim pogojem kot Valjevski Mihajlovič: naj odstopijo vsi, ki za preskrbo ne skrbijo tako, kot je bilo dogovorjeno. Kovačević kajpak ni odstopil, temveč je odšel šele potem, ko mu je potoke mandat in podobno dejanje pričakujejo glede Mihajlovičevega odstopa.

Morda pa bo vendarle sprožen plaz iskanja odgovornosti za postopke tistih, ki svojo nesposobnost skrivajo za tiskanjem bonov? Vnaprej je tvegano trditi karkoli v zvezi s tem, zlasti zdaj, ko o odgovornosti toliko govorimo tako na ves glas kot nikdar doslej. Samo zamenjava posameznikov s položajev, katerim ne ustrezajo ali na katerih ne morejo uresničiti svoje odgovornosti, namreč še zdaleč ni dovolj za spreminjanje vizije razvoja, ki jo »pestuje« skupina ljudi na takih ključnih mestih, kot so izvršni svet občinskih ali mestnih skupščin.

Kot ilustracijo napačnih vizij naj navedem samo zadnji javno obelodanjeni načrt izvršnega sveta skupščine Beograda. Le-ta je namreč pripravil predlog za sprejetje zakona o odvzemu podstrešij za spreminjanje tega prostora v stanovanja, med tem ko že doslej občinske uprave niso preganjale brezpravnega vseljevanja v pralnice in podobne podstrešne prostore, a ustavno sodišče SR Srbije je ocenilo takšno ravnanje v glavnem mestu za neustavno. Motivacija je: dobiti več stanovanj na najcenejši način, posledice pa so — odtujevanje delov stanovanj stanovalcev, katerim predstavlja stanovanje del njihovega minulega dela. A to je teza, po kateri je mogoče jutri pričakovati odvzem še kakšnega dela stanovanja kot stanovanjskega presežka stanovalcev in beograjski dovipneži že slutijo osnutek zakona o spreminjanju kleti, stopnišč, balkonov v stanovanja, kar je pravzaprav pohod črnega futurizma, kateremu se upirajo s — črnim humorjem. Da pa je takšno nenačelno reševanje posameznih problemov pravzaprav negacija samoupravljanja, pobudniki takšnih rešitev seveda ne omenjajo.

Viktor Sirec

IZOBRAŽEVANJE OB DELU ALI:

KJE SI, ZNANJE?

Izobraževanje ob delu in iz dela — tude obliki poklicnega usposabljanja naj bi, kot je to zapisano v zakonu o usmerjenem izobraževanju, postali enakovredni, če ne celo prevladujoči obliki izobraževanja. Toda praksa kaže drugače, kajti na tem področju beležimo celo občutno nazadovanje. Tudi v Pomurju je tako, čeprav analize kažejo, da je izobrazbena struktura že zaposlenih delavcev dokaj nizka. Jasno pa je, da napredek še kako sloni na znanju.

O tej temi — predvsem izobraževanju ob delu — smo minuli četrtek pripravili poseben pogovor, ki so se ga udeležili predstavnika skupnosti za zaposlovanje in delavske univerze v Murski Soboti ter nekateri študentje ob delu.

DELOVNE ORGANIZACIJE PREMALO POSLUHA

Strokovna sodelavka pri skupnosti za zaposlovanje v Murski Soboti DARJA CELEC je najprej ugotovila, da je bilo v lanskem šolskem letu prijavnost v prvi letnike rednega študija na višjih in visokih šolah iz Pomurja za 10 odstotkov več kot leto poprej, medtem ko se je vpis za študij ob delu zmanjšal za 5 odstotkov. Še največ zanimanja za študij ob delu je za

DARJA CELEC

družboslovne programe (pravni, upravni, ekonomski), padel pa je interes za študij tehniških smeri.

»Defali smo tudi primerjavo, kako delovne organizacije sodelujejo s študenti ob delu, kako jim pomagajo in kako spodbujajo. Ugotovili smo, da se delavci v glavnem odločajo sami (31 ali 27 odstotkov), samo 1,7 % (2 kandidata) je postala na izobraževanje delovna organizacija. Soglasje in pomoč je dobilo 23 kandidatov ali 20 odstotkov, soglasje za študij, a nobene pomoči pa 41 kandidatov (35,7 %). Torej podatki kažejo, da delovne organizacije v Pomurju ne kažejo zadostnega interesa za izboljševanje kadrovske strukture zaposlenih delavcev. Na eni strani tudi zato, ker je pri kandidatih za študij ob delu največ zanimanja, pravne-upravne-ekonomske usmeritve, zelo malo pa za tehniške, kjer pa so največje potrebe.

ČE BI DELAVCI SPOZNALI...

Delavska univerza v Murski Soboti organizira in iz-

MARJAN ČENAR

vaja izobraževanje ob delu za dve visokošolski organizaciji — ekonomska usmeritev VEKŠ iz Maribora in strojniško usmeritev mariborske visoke tehnične šole. Sicer pa je naša ustanova ugotovljamo, da je zadnje čase precej študentov družboslovne usmeritve, ki težko dobijo svoji izobrazbi primerno delo. Hkrati pa analize kažejo, da so na takih delovnih mestih zaposleni

ljudje z neustrezno izobrazbo. Verjetno se nam bo letos že zgodilo, da bo kadrovska struktura nezaposlenih ugodnejša kot kadrovska stanje zaposlenih. Pričakovani bi torej, da bo v delovnih organizacijah pritisk na delavce, ki opravljajo zahtevne naloge, pa nimajo ustrezne izobrazbe, da si jo pridobijo. Očitno pa temu ni tako. Ponekod zaradi bojazni, da bo kdo koga izpodrinil drugje imajo spet druge pomisleke. Vendar, če bi delavci začutili, da je v njihovi korist ali imajo njegovi predpostavljene ustrezno izobrazbo, bi najbrž bolj odločno stremeli za izboljševanje izobrazbene strukture v svojem kolektivu.

In kako kaže za novo šolsko leto? Zaenkrat ne kaže najbolje. Vpis sicer še ni zaključen, vendar če bo tako kot v zadnjih letih, potem bomo lahko govorili celo o zaskrbljujočem stanju na tem področju.

Teh nekaj ugotovitev smo povzeli iz razprave direktorja delavske univerze v Murski Soboti MARIJANA ČENARJA.

ZA ŠTUDIJO OB DELU SO SE ODLOČILI SAMI

Razgovora so se torej udeležili tudi trije študentje

ANICA TEŽAK

ob delu. ANICA TEŽAK, zaposlena kot knjigovodja v delovni organizaciji Intes v Murski Soboti.

»V tej delovni organizaciji delam že devet let, v študij ob delu na visoki ekonomski komercialni šoli pa sem se vpisala pred tremi leti. Za študij sem se odločila sama, vendar v dogovoru z delovno organizacijo, saj je pri nas kadrovska struktura glede na izobrazbo precej slaba. Odobrili so mi študijski dopust za opravljanje izpitov in plačali tudi šolnino.«

TONE STROPNIK, blagajnik v delovni organizaciji Sobota, ima to vprašanje urejeno na podoben način. Povprašali smo ga, ali mogoče pričakuje, da bo po končanem študiju napredoval na delovnem mestu.

»To si seveda želim in pričakujem, vendar še ne vem, kako... Odvisno od okoliščin.«

Tone pa je sicer zadovoljen s takšnim načinom izobraževanja ob delu. Tako tudi VASJA BELŠAK, zaposlen kot tehnolog v temeljni organizaciji združenega dela Slovenija ceste-Tehnika v Murski Soboti, bolj kritično pa je ocenil vprašanje odnosa do kadrov.

»Ob delu študiram strojništvo. Ne morem sicer reči, da sem v kolektivu naletel na kakšno odklonilno stališče do mojega študija, spodbujal pa me tudi ni nihče. Čeravno

je pri nas slaba kadrovska struktura. Odločil sem se torej sam in, še danes ne vem, kako sem prišel na to misel. Vem namreč, da pri tem načinu poslovanja, kakor je pri nas, nimam najbrž nobenih perspektiv, da bi po končanem študiju napredoval na delovnem mestu. Lahko pa povem, da nisem zadovoljen z doslej pridobljenim znanjem in da je najbrž to tisto, kar me spodbuja k izpopolnjevanju. Zato mi je včasih kar malo nerodno, ko me sodelavci vprašujejo, zakaj pravzaprav študiram. Mislim, da je tak odnos do študija v Pomurju bolj izrazit kot v drugih razvitejših območjih. V industrijskih središčih, kot so

TONE STROPNIK

Ljubljana, Maribor, Celje, dajejo dosti več poudarka izobrazbeni stopnji tistih, ki jih zaposlujejo. Zato ni nobena redkost, da nekoga, ki nima ustrezne izobrazbe za delovno mesto enostavno postavijo pred dejstvo: Ali boš študiral ali pa ti bomo poiskali delo ustrezno tvoji izobrazbi. Tako so ljudje prisiljeni iti v šole ali pa zapustiti delovno mesto. Tu pa so sprevec zadovoljni s tistim, kar imajo, pa to ni prav.«

BO LETOS KAJ BOLJE?

Morda pa bo letos kaj drugače? V srednjem usmerjenem izobraževanju na pomurskih šolah so razpisali 210 mest za izobraževanje odraslih ob delu, in sicer po 30 mest za program obdelave kovin in upravljanje strojev ter kovinarstvo in strojniško na srednješolskem centru tehniško-pedagoške usmeritve v Murski Soboti in na istem centru še za program tekstilni konfektoriar, na srednji druž-

VASJA BELŠAK

boslovni in ekonomski šoli v Murski Soboti za (nadaljevalni) program trgovinski poslovodja in na isti šoli še za program administrativna dejavnost, na srednji šoli za gostinstvo in turizem v Radencih pa za programa kuharstvo in strežba. Študij ob delu na nivoju višje in visoke šole pa izvaja v Pomurju le delavska univerza v Murski Soboti, in sicer, kot že omenjeno, strojniško ter ekonomska usmeritev, kandidati pa se seveda morajo vpisati — rok je do 28. marca — na matičnih šolah v Mariboru. Izobraževanja ob delu v drugih usmeritvah pa v Pomurju nimamo.

Pripravil: JOŽE GRAJ

POLETNI DELOVNI ČAS

Za prvo leto poletnega delovnega časa, 27. marca, naj bi v Sloveniji, kjer ho in mogoče, pismoteno sprejeli tudi delovni čas. Začetek delovnega dne v proizvodnji tudi večimenski, naj bi s tem dnem s sedanjim 6. predstavili na 7. ure jutraj (računano po sedanjem času poenoti, da se bo delo začelo ob 6. uri). S pravnikom delovnega časa v proizvodnji naj bi se uskladi delovni čas vseh javnih družbenih delavcev, mestam ko naj bi za upravnih organe v republikah začel delovni čas določiti za pol osmo jutraj, upravni organi v občinah pa naj bi začeli delo ob 7. in 8. uri jutraj.

Pravilje je nastal na osnovi priporočil iz javne razprave, predvsem pa iz spoznanja, da je treba začetek delovnega časa pravnim oblikam v republiki predložiti za predložitve svetovnih republik in drugih. Predsednik republike bo predložil predlog, vendar ob tem izrazilo nekaj pomisleke.

Kot da je temeljni problem pravnih delovnega časa sprejemanje prevoznih in drugih usmeritev pričetkom delovnega časa v proizvodnji in v drugih mestih. Na to spreminjanje in usklajevanje delovnega časa naj bi pravniki razpravljali, zamislili pa eno uro. Seveda so pri tem mlilani tudi železniški vozni redi. Težave bodo nastopile tudi pri usklajevanju mestnih in primestnih vozni redov.

Velik del prizadetih pa je bilo najbrž ugotoviti, da v enem času ne morejo delovati dve desetletja. Mislimo, da si ob spreminjanju delovnega časa v proizvodnji in v drugih mestih, kjer so poldanski delovni dnevi, nekaj dodatnih dni zahtevajo, ki so marsikomu potrebni za preživljanje.

LENDAVA — Na zadnji seji izvršnega sveta skupščine občine so razpravljali o planu zaposlovanja v letošnjem letu, o poročilu Postaje milice v Lendavi za lansko leto ter o poročilu o problematiki ribištva v občini in predlogu aneksa k sporazumu o dodelitvi lendavskega ribiškega okoliša. Plan zaposlovanja postavljen na stopnjo 2,5 ne bo uresničen, saj tudi letos ni večjih investicijskih vlaganj. Možno se bo povečalo število iskalcev zaposlitev, predvsem mladih. Teh naj bi bilo že okoli 280. Glede varnostnih razmer pa so menili, da so v občini zadovoljive.

GORNJA RADGONA — Vse cene, za katere je pristojna občinska skupnost, se morajo znotraj posameznih panog uskladiti. Le tako bomo lahko dosegli bolj uravnoteženo cenovno politiko, so menili na zadnji seji člani IS SO Gornja Radgona. Zato so tudi brez pomislekov zavrgli vse težnje, ki jih izražajo ponekod, da bi jim dovolili dvig cen, ponekod celo za okrog 30 odstotkov. Na seji pa je bila posredovana tudi informacija o poteku priprav na setev sladkorne pese. Te razen manjših prostorskih težav zaradi manjših melioriranih površin v delu Apaške doline (najti bo potrebno nadomestnih 29 hektarov) uspešno potekajo. Radgonski kmetijci so prevzeli obvezno, da bodo zasejali sladkorno peso v družbenem sektorju na 356, v zasebnem pa na 240 hektarjih.

LENDAVA — V čitalnici lendavske knjižnice so pripravili literarno srečanje, posvečeno madžarskemu kulturnemu prazniku, ki so se ga udeležili književniki dr. Czine Mihály, Nagy Gáspár in Erdélyi György. Ob tej priložnosti so pripravili tudi razstavo v počastitev 160. obletnice Petőfiyevga rojstva, ki bo odprta do 25. marca.

MURSKA SOBOTA — Tu je v petek medobčinski svet ZKS za Pomurje pripravil že tradicionalni seminar za aktiv pomurskih študentov komunistov z univerz v Ljubljani in Mariboru. O najaktualnejših problemih sedanjega časa doma in v svetu so predavali Stefan Cigoj, podpredsednik komisije za mednarodne odnose pri CK ZKS, Slavko Polanič, predsednik pomurske gospodarske zbornice, in Geza Bačič, član predsedstva CK ZKS in medobčinski partijski sekretar. Enodnevni seminar so zaokrožili z javno tribuno o problematiki zaposlovanja, uvodno informacijo o tem pa je podala Ivanka Klopič, vodja regijske strokovne službe za zaposlovanje. (B. Z.).

GORNJA RADGONA — V okviru priprav na setev sladkorne pese je odgovorne v radgonski občini obiskal namestnik predsednika republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Ob tej priložnosti so tovariša Senegačnik radgonski kmetijci seznanili, da so v občini že sklenili okrog 70 odstotkov pogodb za setev te poljščine z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci; pa tudi sicer akcija uspešno poteka. Malce jih le skrbi, kako bo pri oskrbi z gorivom. V tej občini porabi kmetijstvo namreč kar 40 odstotkov vse nafte, zato motnje v oskrbi še posebej občuti.

Predsedstvo OS ZSS Ljutomer je obravnavalo Družbeni dogovor o pospeševanju drobnega gospodarstva v občini. Javna razprava o tem dokumentu je že pokazala, da je le-ta v občini nujno potreben, saj so v njem opredeljene obrtne storitve po prioriteten redu in tako nakazuje, kaj v Ljutomeru potrebujejo in kaj ne. Poleg tega so v dogovoru podrobno opredeljene naloge, ki jih podpisniki morajo izvajati, da bo drobnogospodarstvo zaživelo tako, kot bi že zdavnaj moralo. Tudi sindikat — OS ZSS je s podpisniki dogovora. Predsedstvo je osnutek dogovora podprlo in sprejelo.

LJUTOMER — Predsedstvo OK ZSMS je v sklepnih fazah priprav na republiško mladinsko delovno akcijo obravnavalo samoupravni sporazum o mladinskem prostovoljnem delu, ki ga podpisujejo OK ZSMS v katerih je delovna akcija. S tem sporazumom so opredeljene pravice in dolžnosti in financiranje mladinskih delovnih akcij. Kljub temu, da bo OK ZSMS Ljutomer dobila nekoliko manj sredstev kot pa je bilo predvideno, pa so bili na predsedstvu mnenja, da bodo lahko letošnja mladinsko delovno akcijo lahko v celoti izvedli po programu.

LJUTOMER — Izvršni svet SO Ljutomer je na svoji seji podrobneje obravnavalo poročila o delu sodišča združenega dela, uprave za notranje zadeve in postaje milice Ljutomer. Člani so ugodno ocenili delo teh organov, saj ugotavljajo določen kakovosten premik v izvrševanju in opravljanju nalog v lanskem letu. Na tej seji so tudi potrdili poročilo o uresničevanju sanacijskih programov OZD, ki so v lanskem letu poslovale z izgubo. Sanacijski programi se izvršujejo po programu in so ob koncu lanskega poslovnega leta že pokazali upravičenost sprejetja in izvrševanja.

do tedna

V RADGONSKI OBČINI STRNILI RAZPRAVO O DELOVNEM ČASU

Osnovna ura — ob sedmih zjutraj

V radgonskem združenem delu in delovnih skupnostih v negotovostnem letu so sklenili javno razpravo o osnutku družbenega dogovora o urejanju delovnega in obratovalnega časa. Hitro pa se približuje tudi 27. marec, ko bomo premaknili urne kazalce za uro naprej. Kljub temu pa za delo po novem še ni vse nared, pa tudi povsod se še premalo zavedajo.

kaj nam spremembe prinašajo. Tako je bilo moč ugotoviti na prvi skupni seji konference delegacij zbora združenega dela SO, predsedstva OK SZDL in predsedstva OS ZSS Gornja Radgona, ki je strnila razpoloženje po posameznih delovnih okoljih.

Najprej velja opozoriti, da so o osnutku družbenega dogovora razpravljali le v 19 okoljih, pa še tu

bolj forumsko v 10 ZSS in delavskih svetih. Vse te pripombe je zbral svet za življenjske in delovne razmere pri OS ZSS in strnil v naslednje: ugotavlja se, da bi bilo najprej potrebno opredeliti kriterije, ki bi na osnovi dejanskih pokazateljev dali vedeti, kaj s sprejemom dogovora pridobimo. Sicer pa se je v občini potrebno opredeliti za enoten pričetek delovnika — ta naj bi trajal od 7. ure zjutraj za prvo izmeno, za ostale službe pa bi bil pričetek obratovalnega časa uro kasneje. To bi naj veljalo tako tudi po preteku poletnega časa po mesecu oktobra. Vse spremembe pa nikakor ne smejo vplivati na kakršnokoli povečanje stroškov.

Podobna so tudi stališča občinskega izvršnega sveta, ki kot celotno gospodarstvo in negotovostno delo v občini osnutek DD podpira. Vendar pa, kot je pokazala razprava, ostaja še vrsta nerешenih vprašanj od dvoizmenkega do nočnega dela kot tudi urejenosti prevozov. «Nismo dovolj bogati, da bi lahko nosili breme dvakratnega organiziranega prevoza v eni izmeni.» je dejal delegat iz Radenske, in zato so se ponekod v gospodarstvu že vrnili na stari delovni čas. Zato bi se kljub zagotavljanju IS bilo potrebno s prevozniki temeljito dogovoriti, ob tem pa seveda urediti še vrsto vprašanj od otroškega varstva do zdravstva, izobraževanja...

V. Paveo

Najprej uskladiti plan zaposlovanja

Na skupnem zasedanju vseh treh zborov skupščine občine v Murški Soboti so delegati osrednjo pozornost namenili uresničevanju plana zaposlovanja v letu 1982 in osnutka plana za letošnje leto. Osnovna ugotovitev iz daljše in tvorne razprave je ta, da je problem nezaposlenosti v sedanjem trenutku eden največjih družbenih problemov, ki ni značilen le za murskosoboško občino, ampak mnogo širše. Zaostrene gospodarske razmere, krčenje investicij in pomanjkanje kvalitetnih razvojnih programov so v mnogočem vplivali na nič kaj rožnato situacijo na področju zaposlovanja, pri čemer tudi v organizacijah združenega dela niso storili dovolj za izboljšanje kadrovske strukture in hitreje zaposlovanje mladih in strokovno izobraženih kadrov.

Ob podatku, da lahko letos pričakujemo v murskosoboški občini že okrog 1900 iskalcev zaposlitev; od tega je 1100 izjad nezaposlenih, kar 650 mladih ali približno tre-

teba povsod znova proučiti upravičenost nadur in možnosti zaposlovanja tudi za določene čase. Slišati je bilo še vrsto drugih pobud, ob koncu pa so se delegati odločili, da tokrat še ne bodo sprejeli plana zaposlovanja za leto 1983, ker mora priti prej do uskladitve dejanskih potreb in možnosti združenega dela z občinsko resolucijo. Do sprejema plana pa morajo potekati pospešene aktivnosti na vseh področjih in med odgovornimi dejavniki v občini. Omenimo še to, da se na skupnem zasedanju prisluhnili tudi informaciji o planu spomladanske setve, stališčem in usmeritvam o stanovanjskem gospodarstvu in nadaljnjem razvoju celodnevne osnovne šole, na ločenih sejah pa so sprejeli tudi znižane prispevne stopnje SIS družbenih dejavnosti in razdelitev sredstev za izvajanje delegatskega sistema v krajevnih skupnostih murskosoboške občine za letošnje leto.

Milan Jerše

— SOBOŠKA RAZISKOVALNA SKUPNOST

VEČJA SKRIB NOVATORSTVU

V Murški Soboti so se prejšnji ponedeljek sešli delegati občinske raziskovalne skupnosti. Med drugim so bile na dnevnem redu programske naloge za to leto, finančni načrt in analiza pogojev in možnosti dolgoročnega razvoja raziskovalne dejavnosti do leta 2000. Naglašeno je bilo, da prispevna stopnja v višini 0,04 odstotka iz dohodka ne bo zadoščala glede na potrebe in interese občine, saj je število prijavljenih raziskovalnih nalog za leto 1983 kar trikrat večje kot pred dvema letoma. Iz razgrnjenega in sprejetega programa občinske raziskovalne skupnosti kaže posebej izdvojiti večjo skrb, ki jo bo skupnost namenila razvoju novator-

stva na osnovnih in srednjih šolah, ob tem pa bo več sredstev vlagala v razvoj agroživilstva, nove energetske vire in siceršnji razmah inventivno-raziskovalne dejavnosti v občini Murška Soboti.

Na tokratni skupščinski seji raziskovalne skupnosti so tudi podelili tri nagrade. Prvo je v višini 20 tisoč dinarjev dobil Janez Štefanec iz Pomurskega tiska za tehnično izboljšavo pri tisku reklamnih kock, drugo v višini 15 tisoč dinarjev Janez Hanc iz Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost za izdelavo študijske mesečne mize in tretjo nagrado v višini 12 tisoč dinarjev Pavel Švenda iz Panonije za inovacijo pri obračalniku 0-240. B. Žunec

— GORNJA RADGONA

Rekreacijsko tekmovanje žensk

V ponedeljek je komisija za šport in rekreacijo pri občinskem svetu ZSS v radgonski občini pripravila že tretje športno rekreacijsko tekmovanje v počastitev minulega dneva žena. Gre za dokaj originalno tekmovanje, ki se ga je tudi tokrat v telovadnici radgonske osnovne šole udeležilo lepo število ženskih ekip iz organizacij združenega dela in družbenih dejavnosti. To nazorno izpričujejo panoge, v katerih so se žene in dekleta pomerile. Metale so žogico v tarčo, košarkarsko žogo v koš, vlekle vrvi, moči pa so preizkusile še v izvorni štafeti: v žlički so prenašale kurje jajce.

— LENDAVA

LETOS ŠE VARNOST PRI DELU

Ko je koordinacijski odbor za splošni ljudski odpor in družbeno samozasčito pri predsedstvu občinske konference SZDL Lendava razpravljal o programu aktivnosti NNPP 83, je ugotovil, da lanskoletna akcija ni najboljšje uspela; vsaj kar se tiče varnosti v cestnem prometu. Še vedno je preveč prometnih nesreč, ki terjajo tudi človeška življenja. Nekaj botruje temu tudi neurejena prometna signalizacija pa tudi objestnost nekaterih, ki prometne znake poškodujejo ali uničujejo. V letošnji akciji NNPP bo program aktivnosti enak lanskemu, torej bo potrebno poskrbeti za cestno preventivo, dati poudarek razvoju civilne zaščite in narodne zaščite, kot novost pa bo vpeljana aktivnost pri varstvu pri delu. Tu ugotavljajo, da je delavcev premalo seznanjen z varnostjo ali pa nima dovolj sredstev za varnost. Koordinacijski odbor za splošni ljudski odpor in družbeno samozasčito pri občinski konferenci SZDL, bo tako kot doslej vodil akcijo, oziroma aktivnosti, vendar morajo vsi zainteresirani dejavniki čim prej pripraviti konkretne programske aktivnosti za letošnje leto. Jani D.

MURSKA SOBOTA

ŠIROKA JAVNA RAZPRAVA

V soboški občini bodo organizirali široko javno razpravo o osnutku republiškega zakona o pokojninsko-invalidskem zavarovanju, ki bo trajala do 15. aprila 1983. Javna razprava bo potekala v vseh krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela, društvih in drugih okoljih. Nosilec razprav v krajevnih skupnostih je SZDL, v organizacijah združenega dela pa sindikat. Gre za enega od najpomembnejših sistemskih zakonov za zagotavljanje socialne varnosti delovnih ljudi in občanov, zato je pričakovati, da se bodo v javno razpravo vključili številni občani. Vanjo se bodo vključile tudi zadrage in nekatere strokovne službe. V soboški občini so že organizirali seminar za predavatelje, ki bodo te razprave vodili. Spremljal in koordiniral jih bo KOO, ki bo tudi strnil pripombe in predloge ter jih posredoval predsedstvu občinske konference SZDL.

F. M.

Odlikovanje in kritika

Na ponedeljkovi seji zborov skupščine občine je predsednik Emil Kuhar v imenu predsedstva SFRJ podelil tovariški Anici Novak visoko državno odlikovanje — red dela z zlatim vencem. To odlikovanje je prejela za posebne zasluge in dosežene uspehe pri delu.

V nadaljevanju seje pa so delegati seznanili s poročilom medzborovske skupine delegatov o uresničevanju skleptov, stališč in priporočil zborov SO za lansko leto. Skupina je ugotovila, da so zbori skupščine v lanskem letu sprejeli precej pomembnih sklepov, ki so večinoma realizirani. Se vedno pa ni urejen sistem povratnega informiranja, za katerega bi v prvi vrsti morali poskrbeti predlagatelji sklepov, spremljati pa bi jih morale DPO — OO ZSS in SZDL. Še vse prevečkrat se zadovoljujemo s formalnimi obravnavami v posameznih DPO na nivoju občine, premalo pa je širših javnih razprav.

Delegati so v celoti sprejeli sklepe in stališča medzborovske skupine, v katerih med drugim zahtevajo povratno informiranje o izvršenih nalogah, ki jih je sprejela skupščina. S tem zavezujejo predvsem nosilce javnih služb, poslovodne in druge delavce. Tudi izvršni svet SO mora skrbeti za nadzor, da posamezne organizacije in skupnosti ter pristojni organi uresničujejo določila odlokov in drugih normativnih aktov, ki jih je sprejela skupščina ali posamezni zbor.

Z razpravo na seji pa ni tema ni končana, saj ni dokument še v javno razpravo, kateri bi bili podani seveda predlogi in dopolnilni dokumenta. D. L.

Varnostno-politična ocena dokaj zadovoljiva

Čeprav so se politične varnostne razmere v murskosoboški občini nekoliko poslabšale zaradi posledica zaostrenih političnih razmer pa je splošno mnenje, vendarle dokaj zadovoljiva. Na temu so v mnogočem prispevali rezultati gospodarjenja, ki so naravnost subjektivnih sil in znanosti zvezo komunistov za odpravo in ugotovljenih pomanjklivosti in dejstvo, da razpolagamo s prdnim delavcem, kar je nedvomno zelo pomemben kapital. To so pokazali na seji občinskega komiteja zveze komunistov v Murški Soboti, ko so razpravljali o varnostno-politični oceni razmer v občini.

Za premagovanje zdajšnjih izzivov, ki so se pojavljale v zvezi zlasti v tistih organizacijah združenega dela, kjer ne dosežemo dovolj dobrih rezultatov, je potrebno, pa je nujno več ohraniti premikov in političnih aktivnosti, bodo mobilizirale delovne ljudi občane za sprotno odpravljanje subjektivnih vzrokov. To smo menili v praksi, kot so razpravi, da se je treba v prihodnosti bolj opreti na lastne sile, če bi odpravili določena pomanjkljiva med besedami in dejaji. V smeri je občinski komitej Murški Soboti sprejel usmeritve za delovanje skupstov, ki jih bodo opredelili še na predhodni občinskega komiteja ZK.

Zlasti v samoupravnih zvezah komunistov in drugih družbenopolitičnih organizacijah naj s konkretnimi aktivnostmi ozeleni in razreševanjem problemov. Prav k uresničevanju družbenopolitičnih in ekonomskih odnosov bo treba sleherni OO ZKS, skupstvom in občinskem nivoju ter sindikatu SLO in DS!

„IMGRAD“ industrija montažnih gradbenih materialov Ljutomer n. sol. o., Ljutomer, Ormoška cesta 46, Delovna skupnost skupnih služb

OBJAVLJA

prosta dela in naloge

1. vodilnega referenta izvoza

- pogoji:
 - visoka ali višja šola ekonomske ali komercialne smeri
 - aktivno znanje angleškega ali nemškega jezika
 - poskusno delo dva meseca

4. vodilnega prodajnega referenta

- pogoji:
 - višja šola gradbene smeri
 - poskusno delo dva meseca

Objavljena dela in naloge združujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pričetek dela takoj ali po dogovoru. Za delavca pod točko 1 je na razpolago 2-sobno stanovanje.

Kandidate vabimo, da oddajo prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: „IMGRAD“ Ljutomer n. sol. o., Ormoška cesta 46, 69240 Ljutomer, v 8 dneh od dneva objave.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

KOMBINAT LESNE INDUSTRIJE LOGATEC 61370 LOGATEC tel (061) 741 333 telex 31656

DPO doslej gasile požare

V občini Gornja Radgona v zadnjih letih ni bistvenih sprememb na področju skupne in splošne porabe, oziroma pri sredstvih, ki jih za zadovoljevanje teh potreb namenijo delavci in združenega dela. Ugotovljajo pa — to so ugotovili člani obh predstev na zadnji seji — da ob počasnem naraščanju dohodka in ob realnem padanju osebnih dohodkov padajo tudi vlaganja v razširitev materialne osnove dela; osebna poraba pa je glede na ustvarjeno še vedno previsoka.

Kljub temu da je gibanje vseh vrst porabe zaradi menjajočih se osnov za pridobivanje dohodka iz leta v leto težje spremljati, so takšno analizo naredili na komiteju za družbeno planiranje in družbeno-ekonomski razvoj. Ob nastetem je iz nje razvidno še to, da se v združenem delu večajo obrestne obveznosti, kar je še bolj zaskrbljujoče, pa je to, da v strukturi dohodka naraščajo obveznosti za delovne skupnosti skupnih služb, ki so od uspešnosti tozoda, za katere delajo, še vse premalo odvisne. Največ razprave pa so požela zadnja povlisanja prispevnih stopenj in način, kako so bile sprejete. Sicer je bilo tudi tokrat poudarjeno, da gre za višje stopnje s strani republikanskih skupnosti, v občini pa so na področju splošne porabe največji porabniki zdravstva, otroško varstvo in kultura.

Za način sprejema prispevnih stopenj pa je bilo jano rečeno, da pri tem delavci niso imeli skoraj nobenega vpliva. To dovolj zgovorno potrjuje dejstvo, da so jih v nekaterih slikih naskupščinskih potrdili šele prejšnji mesec, v obratnem veljavni pa so že od začetka leta. Zato mora biti to dobra šola za prihodnje, saj se napake več ne smejo ponoviti. Ob tem DPO lahko odigra svojo vlogo na tem izjemno občutljivem področju. Kot se pravi Zivko Tuta, predsednik OK SZDL, so bili pri tem doslej le razlagalci oločenih sklepov, oziroma le gasilci požarov. Vseeno pa so vztrajali pri predlogu komisije za informativno dejavnost pri OK ZKS, da je potrebno z vzhodi in o načinu sprejema letošnjih pripravnih stopenj delavce v združenem delu hitro in celovito informirati.

Zato bo potrebno tudi temeljito premisliti, kako se bodo v tej občini odločili za znižanje prispevnih stopenj. Po predvidevanjih in možnostih bi zbrali do konca leta le 91,8 odstotka vseh sredstev. Če pa bodo vsi upoštevali sprejeto rešitveno določilo o sredstvih, namenjenih za porabo, bi se prispevne 0,99-odstotna točka. To pa bi bilo mogoče le ob rednem dotoku sredstev, sicer pa bi morali stopnje ponovno povišati. Torej bo potrebno o tem zares premisliti, dogovoriti pa se tudi v okviru regije, saj je znano, da je veliko Pomurcev zaposlenih zunaj matične občine.

V. Paveo

Novogradnje in povišane stanarine

Osrednja je bila na zadnji skupščini občinske samoupravne stanovanjske skupnosti v Murski Soboti prav gotovo informacija o programu novogradenj v tekočem letu.

Po srednjeročnem planu naj bi v soboški občini letos zgradili 158 stanovanj, od tega 109 družbeno najemnih, 38 solidarnostnih, 7 za etažne lastnike in 4 stanovanja za upokojence. Zaradi spremeni-nih pogojev financiranja in nekaterih pri prenosu na investicijski odnos je prišlo do odstopanja plana. Tako bo v letu 1983 v gradnji 166 stanovanj. Od tega 47 stanovanj v bloku v Mojsterski ulici, kjer bodo pričeli graditi v juniju, v Gornjih Petrovcih šest do osem stanovanjski blok, v Rogaševcih šest stanovanjski in stanovanjskem kompleksu Lendavska—sever (ob Leda-vi) v prvi fazi 76 in drugi fazi 50 stanovanj v manjših štirinadstropnih blokih.

V gradnji je že takimeno-

vani Voršev vogal na križišču Franca Rozmana in Cvetkove ulice, kjer bo 24 stanovanj, vseljiva pa bodo po predvidevanjih že letošnjega avgusta. Cena kvadratnega metra nove stanovanjske površine znaša 30 505 dinarjev in je (kot je razvidno) močno porasla, vendar tudi v bodoče ni pričakovati njenega nižanja. Prav visoka cena kvadratnih metrov novih domovanj, predvsem večjih v stanovanjskem naselju ob Lendavski ulici, pa je tudi razlog, da je tam še vedno neprodanih 21 stanovanj, skrčil pa se je tudi program nakupa solidarnostnih stanovanj. Teh je v soboški občini 317, vseh družbeno najemnih stanovanj pa 2436. Povprečna stanarina znaša v občini 971 dinarjev, seveda pa bodo za 33 odstotkov predvideno podražitev stanarine s 1. aprilom stanovalci različno občutili. Tisti z najnižjimi osebnimi dohodki

bodo deležni subvencij (doslej je bilo število upravičencev denarnih nadomestil 109 in so izkoristili le 69 odstotkov za subvencioniranje predvidenih sredstev) prav vsi pa bodo v času padca življenjskega standarda ob visokih cenah in nizkih osebnih dohodkih predvideno podražitev sprejeli z negotovanjem. Posebej zato, ker smo bili v soboški občini med prvimi, ki so pristopili k prehodu na ekonomske stanarine, te pa bojda v letu 1985 ob koncu tega srednjeročnega obdobja, to prav gotovo ne bodo. Dobršen del pri delitvi stanarine namreč odzira amortizacija (kar 46 odstotkov) tako, da ostaja za vzdrževalna dela in obnove, ki jih pri samoupravni stanovanjski skupnosti sicer načrtujejo, lanski obseg, pa še zanj je pogoj podražitev stanarin, kot je bilo interpretirano na zadnji skupščini, ki je bila na robu sklepčnosti.

Brigita Bavčar

KAKO DATI AMD GORNJA RADGONA PONOVI POLET

Izhod v čvrstejših vezeh z združenim delom

Radgonski speedweyisti na dolgih progah — v tem obmejnem mestu je edina tovrstna proga v Jugoslaviji — so se po skoraj 40-letnem uspešnem delu, ne le na področju tekmovalnega motosporta, ki ima v AMD Gornja Radgona dolgo tradicijo, temveč tudi z izvajanjem drugih, splošno družbenih pomembnih aktivnosti, znašli v precejšnjem precepu. Znano je, da lansko leto niso bili organizatorji nobene mednarodne dirke, kar je še kako vplivalo na zagotavljanje materialnih sredstev za delo društva v tem letu in vlaganja v trening in razvoj domačih tekmovalcev.

Položaj pa tudi nadaljnji razvoj dela društva je bila tema sekcijske razprave, ki sta jo prejšnji teden organizirali KK SZDL in OK SZDL Gornja Radgona. Seveda je bilo ob problemih, ki so se pojavili zaradi izpada velike prireditve (vendar je bilo tako dogovorjeno v FIMI), izkupiček iz teh so bili ob tomboli in sredstvih združenega dela poglavini vir dohodka društva, v ospredju vprašanje, kako zagotoviti delu društva trajnejše vire sredstev, ki bi lahko omogočili društvu ponovni polet. Seveda je rešitev le ena, v boljšem povezovanju z združenim delom občine pa tudi izven nje.

Kajti, kot je bilo ponovno poudarjeno, zanimanje občine za še bolj razširjeno delo društva in organizacijo velikih prireditev ostaja še vnaprej. Ne le zaradi afirmacije, ki jo je to obmejno mesto doseglo tudi po tej plati, temveč tudi iz čistih poslovnih efektov, katere je požel tudi turizem. Ker pa je zaostrena gospodarska situacija med vsemi športnimi panogami skoraj najbolj udarila prav po avto-moto športu, ki je že sicer drag šport (vsi rezervni deli so uvoženi, za organizacijo mednarodnih prireditev je potrebno tekmovalcem iz tujine izplačevati devizno štartnino), bo nujno potrebno, da bodo ta interes v občini tudi izkazali, in to ne le v moralni, temveč tudi materialni obliki. Kakšen pa bo nadaljnji odnos domačega združenega dela, ki je doslej delo AMD podpiral, bo odvisno tudi od samega društva, od programa dela in interesa, koristi pa morajo imeti tudi posamezne OZD.

Eno je na dani. Nadaljnji razvoj avto-moto športa v Gornji Radgoni bo mogoče dolgoročno širiti le v tesnejšem povezovanju z združenim delom. Pri tem pa v društvu morajo ob tekmovalnem športu še močneje razvijati vse ostale dejavnosti od preventivne do vzgoje na področju prometne varnosti in mladega rodu. Zato pa se bodo morali ne le številčno — danes je

včlanjenih v AMD čez 300 občanov — temveč tudi med funkcionarji kadrovske okre-piti. Cim prej pa bo potrebno urediti med vsemi podpisniki samoupravnega sporazuma še lastništvo nad objekti rad-gonskega športnega centra, v gradnjo in obnovo katerega so v preteklosti vložili člani AMD ogromno sredstev.

V. Paveo

Hitreje uveljavljati kmetijsko zakonodajo

Kmetijska zakonodaja se sicer uveljavlja, vendar na določenih področjih še vedno premalo učinkovito, prepočasno in premalo koordinirano. To velja zlasti za problem slabo obdelane zemlje, neugodno parcelno strukturo in kar za 30 odstotkov zmanjšan promet s kmetijskimi zemljišči v lanskem letu. Čeprav ne gre prezreti določenih premikov glede varstva kmetijskih zemljišč, ki se kaže v oživiljanju kmetijske proizvodnje na Goričkem. Število zaščitenih kmetij pa znaša v murskosoboški občini trenutno 2404, kar pomeni okrog 30 odstotkov vseh aktivnih kmetij. Po drugi strani pa se kažejo vse večje potrebe po zemlji tako v družbeni proizvodnji, kakor tudi v usmerjeni proizvodnji kmetov.

To je nekaj poudarkov iz razprave na seji izvršnega sveta skupščine občine v Murski Soboti, ko so obravnavali poročilo o izvajanju ugotovitev, stališč in predlogov občinske skupščine ter izvršnega sveta glede sprememb in dopolnitev zakonov s področja kmetijstva. Ker se zdijo zadeve dokaj občutljive, so na seji izvršnega sveta med drugim sklenili, da je treba ob upoštevanju zakonskih določil obseg zemljišč postopoma prilagoditi najbolj smotrni obdelavi, hkrati pa je nujno potrebno pospešiti predvsem kategorizacijo kmetijskih zemljišč. Predvsem pa je v praksi nujno potrebno urediti status kmetov, kmetijski maksimum in določene presežke zemlje, za odkup katerih je treba zagotoviti določena sredstva. To bi naj storili že do konca letošnjega leta, pri čemer je velikega pomena usklajevanje programa družbene proizvodnje skupno s KG Rakičanu in kmetijsko zemljiško skupnostjo. Pred očmi je namreč treba imeti dejstvo, da se je promet s kmetijskimi zemljišči v lanskem letu zmanjšal celo za 30 odstotkov.

Glede zakona o kmetijskih zemljiščih pa je bilo rečeno, da se njegova določila v marsičem niso izvajala, pri čemer bi morale pokazati večjo aktivnost kmetijske organizacije, gozdnogospodarske organizacije in kmetijsko zemljiška skupnost, ki v preteklosti niso načrtovale potrebnih sredstev. Da bi uresničili to pomembno nalogo, so na seji murskosoboškega izvršnega sveta soglašali, da se uskladi družbeni plan občine, vključujoč tudi prostorski vidik, in uredi evidenca kmetijskih zemljišč, kakor tudi program vključevanja teh zemljišč v družbeno organizirano proizvodnjo.

Milan Jerše

RADGONSKA PEKARNA

V obratovanju nova peč

V soboto so v TOZD Pekarna Mura mariborskega živilskega kombinata Intes v Gornji Radgoni pognali v obratovanje novo peč za peko kruha in peciva. Peč, ki so jo uspeli pridobiti z združenjem po vseh lastnih sredstvih 26 delavcev tozda in jih je veljala 6 milijonov 600 tisoč dinarjev je za radgonske peke velika pridobitev. Zmogljivost peke kruha se bo povečala iz doslejšnjih 250 kg na 850 kg v uri. Kar je pa še važnejše, z novo pečjo bo potrošnikom odslej venomer na voljo sveže pecivo, nekoliko pa bo razbremenila tudi same peke. S povečano proizvodnjo bodo lahko uknili nočno delo.

V. P.

Kam v šolo in kje štipendija?

V zapisu, ki smo ga pod tem naslovom objavili v prejšnji številki Vestnika, je pomotoma izostal podatek, da je zdravstvena šola v Rakičanu razpisala 60 mest za srednji program zdravstveno varstvo. Torej se učenci osnovnih šol, ki jih veselejo poklici v zdravstvu, lahko vpišejo tudi na šolo v Rakičanu.

J. G.

mala anketa

Trideset let krvodajalstva

Slovensko krvodajalstvo letos praznuje tridesetletnico organiziranega delovanja. Gre za pomemben jubilej, ob katerem lahko ugotovimo, da se je krvodajalstvo, ki temelji na humanizmu in zavesti človekove solidarnosti, zelo razmahnilo in vključuje vsako leto več zdravih občanov. Ker torej krvodajalstvo sloni na globokem humanizmu, človeški solidarnosti do sočloveka, do bolnika, ki potrebuje kri, je to nalogo pred tridesetimi leti prevzela organizacija Rdečega križa in jo tudi uspešno opravlja. Krvodajalstvo je vedno bolj nenadomestljiva družbena vrednota, ki zagotavlja povečano zdravstveno varstvo in krepi solidarnost v naši samoupravni socialistični družbi. In kaj menijo o krvodajalstvu nekateri zvesti člani?

JANKO HORVAT — »Krvodajalec sem postal pred tridesetimi leti, ko je bila moja mama operirana in je potrebovala kri. Kot sedemnajstletni fanti sem takrat spoznal, kaj pomeni kri za človeško življenje. Zato sem se odločil, da bom postal krvodajalec. Doslej sem oddal kri 42-krat in letos prav tako praznujem tridesetletnico kot krvodajalstvo na Slovenskem. Kri dajem iz humanosti in jo bom dajal tako dolgo, dokler bom zdrav. Že od leta 1960, ko sem prišel v Mursko Sobotu, sem se vključil v akcije Rdečega križa, že več kot dvajset let pa delam v komisiji za krvodajalstvo pri občinskem odboru RK, drugo mandatno dobo pa sem tudi njen predsednik. Želim, da bi med pomurskimi odbori RK še naprej bilo tako sodelovanje in čestitam vsem krvodajalcem ob letošnjem jubileju.«

LADISLAV ABRAHAM — »Od leta 1965, ko sem se prvič odzval krvodajalski akciji, pa do danes sem oddal kri že 49-krat. Aktivni krvodajalec sem ustanovil tudi v delovni organizaciji Panonija v Murski Soboti, kjer sem zaposlen. Aktiv deluje v okviru sindikata in šteje 75 krvodajalcev. V lanskem letu smo se zaposleni iz Panonije udeležili krvodajalske akcije 110-krat in oddali 44 litrov krvi. Zelo razveseljuje je, da je med našimi krvodajalci ena tretjina mladih. Prizadevamo si, da bi se naše vrste še razširile in da bi se krvodajalskih akcij udeležilo čimveč zdravih ljudi. Ob letošnjem praznovanju 30-letnice krvodajalstva na Slovenskem bomo 12 krvodajalcev podelili priznanja za 25 in večkratno oddajo krvi. Dva naša člana pa prejmete republiko priznanje za 50-kratno oddajo krvi.«

IRENA FLEGAR — »Prvič sem se odločila za odvzem krvi ob eni izmed krvodajalskih akcij, ki je bila organizirana v naši delovni skupnosti. Ker pa sem bila v bolnišnici in sama potrebovala kri, sem še bolj spoznala, kolikšno vrednost ima ta dragocena tekočina za življenje ljudi, zato sem postala redna krvodajalka. Doslej sem bila 24-krat na odvzemu krvi, kličejo pa me vselej, kadar jim primanjkuje krvi. Udeležujem pa se tudi nekaterih rednih krvodajalskih akcij. Prav bi bilo, da bi se med krvodajalce vključilo čimveč zdravih ljudi, saj nihče ne ve, kdaj bo sam potreboval to dragoceno tekočino. Zavedati bi se namreč morali, da je dajanje krvi odsev človečnosti in zato tudi eno izmed meril za našo osveščenost in solidarnost do sebe in drugih.«

BORIS ŠKRJANEC — »Že leta 1955 sem se prvič odzval krvodajalski akciji v Ljubljani, ko je šlo za široko humanitarno akcijo. Ko pa sem bil v bolnišnici operiran in so okrog mene ležali veliko težji bolniki, ki so nenehno potrebovali transfuzijo krvi, sem kri dal kar v bolnišnici. Od takrat naprej pa sem postal reden krvodajalec. Doslej sem bil na odvzemu krvi 52-krat. Menim, da bi se tej humani akciji morali odzvati vsi zdravi ljudje, saj pregovor pravi, da jo tisti, ki enkrat da svojo kri sočloveku, dobi dvakrat nazaj. Zavedati bi se morali, da gre v tem primeru za nenadomestljivo življenjsko tekočino, ki je zaradi naraščanja prometnih nezdod, nesreč pri delu in v gospodinjstvu, potrebujemo vedno več.«

FRANC FARTEK — »Za odvzem krvi sem se prvič odločil v času odsluženja vojaškega roka v JLA, ker sem zato dobil dva dni dopusta. No, pa ni ostalo pri tem. Ko sem se vrnil iz vojske, sem se redno vključil v krvodajalske akcije doma. To pa zato, ker sem spoznal, da gre za humano delo, s katerim lahko pomagamo sočloveku in marsikomu tudi rešiti življenje. Doslej sem oddal kri že 67-krat. Moram povedati, da sem odzema udeležujem vsake tri mesece in da zaradi tega nimam nobenih težav ter se dobro počutim. Ob večjih potrebah pa me tudi kličejo s transfuzijske postaje v soboški bolnišnici. Tudi v prihodnje se bom redno udeleževal krvodajalskih akcij dokler bom zdrav, saj bi rad doživel stoti odvzem krvi.«

Feri Maučec

Z VEČ VOTKOV VEČ DOHODKOV

V 146. členu pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke v tozdu mariborske tekstilne tovarne Bombažna predilnica v Ljutomeru, sprejetem 28. decembra lani, je določeno: „Za oceno produktivnosti v tozdu Bombažna tkalnica se uporablja naslednje merilo: na 100 ur 3205 votkov (votek pomeni tisoč obratov glavne osi statve ali tisoč vnesenih nit) — op. pis.“

Najznačilnejši poklici kolektiva z 257 zaposlenimi, kjer prevladuje ženska delovna sila in je vpeljano triizmensko delo (dopolodne, popoldne, ponoči), so: tkalka, previjalka, vdevalka, vezalka in čistilka blaga. Mater samohranik je med delavkami kakih 20 in te se tudi v bistvu — kot bomo videli malo kasneje — čutijo najbolj prikrajšane, ko gre za „gmotne priboljške“ v mesečni plačilni kuverti. Delovna doba znaša v poprečju 14 let in med zaposlenimi jih je največ priučenih oziroma s tako imenovano interno kvalifikacijo.

Poprečni osebni dohodek tozda januarja letos je znašal 12.894,65 dinarjev, posamezne tkalke pa 12.820,00 dinarjev. Razpon med najnižjim in najvišjim poprečnim osebnim dohodkom je bil 1:2,9 ali v dinarjih 9.637,05 : 28.441,72.

ROČNOST MED STATVAMI

Suhoparne številke nič kaj dosti ne povedo, zato si pomagamo s pojasnili analitika del in časa Marije Horvat, ki je sicer že 32 let zaposlena v delovni organizaciji MTT, in direktorja tozda Miloša

pa drži, da lahko recimo tudi čistilka higienskih prostorov pripomore, da je skupinska norma večja, že na primer samo s tem, ko s skrbnim čiščenjem okolice strojev omogoči, da tkalka urneje, ročneje opravlja svoja dela in naloge,“ pojasnjujeta Horvatova in Vrbancič.

Mimogrede, ves stimulativen del za izplačilo osebnih dohodkov je v januarju znašal natanko 28.254 točk ali — z drugimi besedami — 257 zaposlenih si je razdelilo 708.222,00 dinarjev.

NOČ IMA SVOJO MOČ

Se nočno delo splača, je vprašanje, ki se v enem redkih tozdov v Pomurju s tretjo izmeno, samoumno postavi. Horvatova nanj ne da določnejšega odgovora, čeprav sama priznava: „Jaz bi se ga branila.“ Obenem dodaja: „Mater samohranike so prikrajšane, saj se jim nočni dodatek šteje v cenzus pri otroških dodatkih, kar po moje ni prav. S tem namreč na eni strani pridobi, na drugi pa izgubi. Podobno se dogaja, če ima otroka v vrtcu ali če gre za štipen-

Z NAFTE NA PLIN, PREMOG . . .

Če bi v naši državi vsi največji porabniki mazuta — jeklarne, tovarne sladkorja, keramike, papirnice, cementarne — preuredili kurilna na premog, bi lahko do konca tega srednjeročnega obdobja prihranili pet milijonov ton mazuta. Za to zamenjavo bi morali zagotoviti 25 milijonov ton lignita in zanj vložiti 62 milijard dinarjev. Premog je samo del stroškov za zamenjavo. Treba ga je dostaviti do tovarn vsaj 200 kilometrov daleč od rudnikov. V ta namen bi bilo potrebno kupiti 104 lokomotiv, 1763 posebnih in 6944 navadnih vagonov, kar bi stalo 25 milijard dinarjev. Premog bi bilo potrebno potem skuriti v kotlih,

za kotle pa bi rabili 73 milijard dinarjev. Za večji izkop premoga, prevoz in izgorevanje bi potrebovali tudi več električne energije. Zato bi morali zgraditi še eno elektrarno in vanjo vložiti 48 milijard dinarjev. Skratka, za zamenjavo tekočih goriv z domačim lignitom bi morali v državi zagotoviti 208 milijard dinarjev. Kljub očitnemu pesimizmu, ki hladno veje s strani najnovejših študij o zamenjavi tekočih goriv, ni treba precej dvigniti rok. Še najmanj bi si smeli kaj takega privoščiti v Pomurju, kjer smo sicer pripravljeni vedno znova prisegati na mnogovrstnost, kakovost in bogastvo naravnih danosti, še

bolj znanih pod nazivom komparativne prednosti. Razmere nas naravnost izzivajo in menda se tak izziv splača sprejeti.

IMPOZANTNA ŠTEVILKA PRIHRANKOV?

Preprost seštevek lani prihranjenih količin nafte in naftnih derivatov v vseh štirih občinah, bi dal — ob zgolj približnih podatkih — impozantno številko. Vendar bi lahko bila ta — kot ugotavljajo na območni gospodarski zbornici v Murski Soboti — dosti večja, če bi se nekatere organizacije združene dela hotele ali mogle preusmeriti z nafte oziroma njenih derivatov

(mazut) na izkoriščanje drugih energetskih virov (zemeljski plin, premog, odpadne tople vode in podobno). Kljub temu nekaj zgle- dov že imamo.

Prvo mesto gre vsekakor lendavski INA-Nafti, kjer že dober mesec v proizvodnji vodne pare in električne energije uporabljajo namesto kurilnega olja zemeljski plin iz slovenskega plinovoda. Cena zanj je klirinška, se pravi znatno cenejša od konvertibilne, dodaten iztržek pa jim prinaša kurilno olje, ki ga dobavljajo tovarni glinice in železarni na Jesenicah. Na račun vsega tega so lani prihranili več milijonov kilogramov mazuta. V Radenski so lani predlani izdelali zajetne načrte ukrepov za manjšo porabo in zmanjšanje tekočih goriv in energije nasploh. Vanje so med drugim zapisali: „Na področju porabe tople vode v nalivalnicah za potrebe pri etiketirnih strojih, kjer sedaj pogosto neizkoriščena od- ka v izgubo. V ta namen se toplovodne razvodne napeljavke dopolni s povratnimi cevovodi, kjer teh ni, odjemna mesta pa reši s samozapornimi ventili. . . . Proučiti in uvesti veja uporabe sončne toplote za potrebe gostinskih in hotelskih stavb, javnih kopalnic in v zdraviliško-fizioterapevtskih postopkih. . . . Ob tem se v tej delovni organizaciji pripravljajo na izgradnjo skupne toplarne, s čimer si bodo zagotovili zanimljivo malo toplotnih izgub z odpadnimi vodami znotraj toplarne. Hkrati računajo na 20-odstotno večji izkoristek zmoglosti, za skoraj toliko manjše stroške vzdrževanja in za 20-odstotno manjšo zaposlenost ob sočasnem dvigu storilnosti. Učinkovite varčevalne ukrepe uveljavljajo še v opekarnah v Lendavi, kjer bodo z nameni- njimi Radgona — tu načrtujejo preusmeritev s kurilnega olja na premog in naravno sušenje pri- čnih izdelkov — in v Dolgi vasi pri Lendavi, kjer bodo z nameni- tvjo sodobnejših gorilcev na tunelske peči domačega premoga z zmanjšali porabo goriv od 8 do 10 odstotkov. Delovna organizacija Lesna industrija Lina sova- kom iz Apač je lani z manjšo adaptacijo prešla na grete s gorivi in računa na 20-odstotno prihranek. Konusov tozd Usnjak v Ljutomeru uporablja za pri- dobivanje pare zgolj premog in sov tozd Tovarna pohištv in pridobivanje toplotne energije izključno lesne odpadke. Lahko bi kajpada še naštevali.

Izstopi in izključitve iz ZK

VZROKI KOT POSLEDICE

Če hočemo dognati, zakaj člani zveze komunistov izstopajo ali jih izključujejo iz te organizacije, moramo najprej razčistiti, zakaj so sploh vstopili vanjo.

Statut Zveze komunistov Slovenije pozna več vzgojno-političnih ukrepov: kritiko, javno omejitev od ravnanja ali stalšč svojega člana, opomin, zadnji opomin in izključitev. Ob teh govori o izstopu, odstopu, razrešitvi, odpoklicu, črtanju in razpi- stitvi osnovne organizacije ZK. Zadržati se kanimo zgolj pri izstopih in izključitvah, saj je bilo le-teh lani največ v zadnjih nekaj letih v Pomurju. Tako so osnovne organizacije ZK izključile 24 članov, izstopilo pa jih je kar 42. Poglobimo se v razloge!

V evidencah, ki jih vodijo občinski komiteji ZK, je v rubriki vzroki za izključitev največkrat zabeleženo: pasivnost do izpolnjevanja partijskih obveznosti, kršenje javnega reda in miru, poneverba ali kraja družbenega premoženja, nespoštovanje samoupravnih pravic in sploh kršitev zakonitosti. Pri izstopih prevladujejo: družinske razmere, religioznost ali cerkvena poroka, neplačevanje članarine, čista svojeglavost ali — kar je dokaj pogosto — da član preprosto ni pojasnil razlogov za izstop. Vendar so vse to — po našem mnenju — bolj površinski, naključni, če ne kar namišljeni vzroki. Stvarni in globlji se skrivajo povsem drugje, namreč tam in takrat, kjer in ko je posamezni član vstopil v zvezo komunistov.

IZSTOPNA IZJAVA 28-LETNE KOMUNISTKE

Zaradi večje nazornosti naj dobesedno povzamemo del izjave 28-letne članice ZK, ki je bila v članstvu šest let in se je zdaj odločila, da izstopi. Takole piše: „Za vstop nisem bila idejno pripravljena in tudi kasneje, po končanem šolanju in v letih službovanja se nisem mogla zve- veti v to članstvo. Marsičesa ne razumem, in zato me idejno in družbenopolitično udejstvovanje ne priteguje. Tako sem ugotovi- la, da ne želim biti formalni član zveze komunistov, kot sem to ves čas bila in kot so to, po mojih opažanjih, tudi ostali člani. Na nekaj sestankih sem to povedala, vendar me nihče ni vzel resno. Zato sedaj pisмено izražam željo za izstop.“

Bilo bi zgrešeno in kratkovidno posploševati ta primer in mora- mo se kajpak ograditi od kar ta- ko vrženega očitka pasivnosti članstvu ZK. Kljub temu je pi- smo oziroma izstopna izjava svojevrsten barometer razmer čisto določenega delovnega in ži- vljenjskega okolja. Vprašanje o vzrokih za izstopne in izključitve iz ZK bi tedaj morali obrniti in se vprašati o vzrokih, ki so posa- meznike sploh pripeljali v to or- ganizacijo. V tem pogledu so sila poučne množične izključitve, do katerih je lani prišlo v 22-članski

partijski organizaciji tozda Me- soizdelki delovne organizacije Kmetijski kombinat v Gornji Radgona. Tako so naenkrat izključili tri člane — ni se jim zdelo potrebno, da bi kdaj prišli na sestanke — še prej dva zaradi kršitve zakonitosti in že marca direktorja tozda zaradi nespoštovanja samoupravnih pravic de- lavcev. Sekretar osnovne organizacije ZK v radgonski Mesoizdelkih Janko Jaušovec je pojasnil, da gre za člane, ki so jih sicer že večkrat obravnavali zaradi igno- riranja članskih nalog ali kršenja delovne discipline in da so torej nesprejemljivi očitki nekaterih, ki pravijo, da se gredo sektaško, frakcionaško ali celo čiste. Di- rektor se je recimo na izključitev iz zveze komunistov pritožil, vendar je tovariško razsodišče, tako pri občinskem kot pri cen- tralnem komiteju ZKS, odločitev osnovne organizacije le še potrdilo.

Lahko bi sklenili, da so izstopi in izključitve, jasno pa, da tudi ostali vzgojno-politični ukrepi, iz članstva ZK izredno pereč in ko- šljiv problem, ki bi se mu veljalo pogosteje in bolj poglobljeno posvečati. Le tako bo namreč tu- di v resnici zadoščeno statutar- nim določilom o tako imenovani notranji partijski disciplini in obenem dobro znani usmeritvi: bolje, da je manj članov v ZK, a so listi predani stvari.

Branko Žunec

Večkrat, ko se bo zavrtela glavna os statve v tozdu Bombažna predilnica v Ljutomeru, več bo delavka dobila v plačilno kuvertu.

Vrbanciča. Da bi nam bilo lažje, vzamemo za primer januarski osebni dohodek priučenke tkalke z 20 leti delovne dobe in triizmenskim delom, ki je plačana po učinku in simulaciji.

dijo. Res pa je, da nekaj vendarle pridobi, ko gre v pokoj.“

A noč ima svojo moč in delav- ka, ki leto za letom dela v tretji izmeni oziroma turnusu (po en te- den dopoldne, popoldne, ponoči in tako naprej), izpostavljena oglušujočemu hrupu strojev, se kmalu izčrpa. Namig direktorja Vrbanciča na beneficiran staž se zdi, vsaj po hipnem razmisleku, umesten.

Se preračunavamo: „Fiksni zne- sek znaša na uro 43,62 dinarjev, nočni dodatek pa 35,00 dinarjev. Tu je mišljena urna postavka za vsako posamezno delavko, ki torej ponoči znaša 78,62 dinarjev. Delavki se tak zaslužek seveda prileže, toda o kakršnem- koli „gmotnem priboljšku“ k plači ne more biti nobenega govora. V danem primeru je preseganje nor- me v bistvu nagrajevanje, kakor je dodatek za minulo delo v bistvu sešeta delovna doba. Ta pa znaša v tozdu Bombažna predilnica mariborske tekstilne tovarne v Ljutomeru v poprečju 14 let, dasi- ravno bo tkalnica 1. septembra letos stara šele 23 let.

Branko ŽUNEC

Več skrbi razvoju KS

Nadaljnemu razvoju krajevnih skupnosti je treba nameniti znatno več pozornosti kot doslej. To so med drugimi ugotovili na seji sveta za razvoj komunalnega sistema in krajevno samoupravo pri ob- občinski konferenci socialistične zveze v Murski Soboti, ko so obravna- vali poročilo ter ugotovitve in stališča o samoupravnem razvoju kra- jevnih skupnosti v naši republiki.

Izpostavili so še posebej potrebo o združevanju finančnih sredstev v krajevnih skupnostih, saj se mnogokrat dogaja, da razpoložljivi denar ni v posameznih pravnih dovolj izkoriščen. Na seji sveta so tudi ugotovili, da se v zadnjem času daje premožna sredstva za redno delo- vanje krajevnih skupnosti iz proračuna občine, zato so sprejeli pobu- do, da bi tudi samoupravne interesne skupnosti s področja družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje prispevale določena sredstva. Hkrati so opozorili, da se vse več nalog prenaša iz občinske uprave na krajevne skupnosti, pri čemer pa se v praksi marsikdaj zanemarijo vlo- ge zborov občanov in javnih razprav o nekaterih posebnih razvoj- nih in drugih dokumentih.

Na seji sveta za razvoj komunalnega sistema in krajevno samoupra- vo pri OK SZDL v Murski Soboti pa so se tudi dogovorili, da je treba glede na določene dopolnitve komunalnega sistema v letošnjem letu dopolniti tudi statute krajevnih skupnosti v murskosobotski občini. V razpravi so oblikovali še program dela sveta za letošnje leto, pri čemer je posebna skrb namenjena vprašanju informiranja v delegatskem sistemu in financiranju manj razvitih krajevnih skupnosti v občini.

Miran Jerše

PREDSEDNIKI ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE MURSKA SOBOTA

SKLICUJEJO

13. sejo ZBORA ZDRUŽENEGA DELA
13. sejo ZBORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI
13. sejo DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA

Seje bodo v ponedeljek, 28. marca 1983, ob 8. uri v veliki sejni dvorani Skupščine občine Murska Sobotna.

Predsednik Zbora združenega dela in predsednik Zbora krajevnih skupnosti predlagata naslednji začasni dnevni red:

1. izvolitev in poročilo verifikacijskih komisij,
 2. potrditev zapisa skupnega zasedanja zborov občinske skupščine z dne 9. marca 1983.
 3. a) analiza gospodarskih gibanj in uresničevanje družbenega plana občine Murska Sobotna za obdobje 1981—1985 v letu 1982 (po podatkih iz zaključnih računov) z oceno gospodarskih gibanj v I. trimesečju 1983.
 - b) informacija o izvajanju dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razpore- janja dohodka v letu 1982.
 - 4 a) uresničevanje priporočil in sklepov Skupščine SR Slovehnije za izvajanje zakonov s področja kmetijstva.
 - b) poročilo o izvajanju zakonov s področja kmetijstva v občini Murska Sobotna.
 5. predlog odloka o davkih občanov občine Murska Sobotna,
 6. osnutek odloka o ustanovitvi Sveta občine Murska Sobotna,
 7. osnutek odloka o zaključnem računu proračuna občine Murska Sobotna za leto 1982.
 8. osnutek odloka o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v občini M. Sobotna ter koristi za razlaščno stavbno zemljišče za posamezna območja v občini Murska Sobotna,
 9. osnutek odloka o pooblastitvi geodetske organizacije za vodenje mejnega ugotov- vitvenega postopka pri novi katastrski izmeri na območju, kjer ni zemljiškega katastra,
 10. volitve in imenovanja (izvolitev sodnikov sodišča združenega dela ter imenovanje javnega pravobranilca).
 11. delegatska vprašanja in odgovori na vprašanja,
 12. predlogi, sklepi, mnenja in obvestila.
- DELEGATI DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA bodo obravnavali 2., 3. a), 3. b), 4. a), 4. b), 6., 10. 11. in 12. točko zgoraj predlaganega dnevnega reda.
- Gradivo za obravnavo 2., 3. a in 3. b točke dnevnega reda bo posredovano vodjem delegacij in vodjem konferenc delegacij ter delegatom družbenopolitičnega zbora do 18. marca 1983.
- Gradivo za obravnavo 4. a, 4. b, 5., 6., 7., 8., 9. in 10. točke dnevnega reda bo posredovano vodjem delegacij, vodjem konferenc delegacij ter delegatom družbenopo- litičnega zbora do 15. marca 1983.
- Informacija k 11. točki dnevnega reda bo podana na seji.

ISKANJA IN RABA NOVIH ENERGETSKIH VIROV?

Maja 1981 in januarja lani pri območni gospodarski zbornici v zvezni uredbi o ukrepih za manjšo porabo tekočih goriv in za zmanjša- vanje z njimi, naslovila na območni organizaciji združenega dela v Pomurju dopisa, da jo spravi ob- veščajo, kako jim gre v zvezi s preusmeritvijo z rabe nafte oziroma naftnih derivatov na druge, bolj ge- getske vire. Odziv na dopisa je bil različen: eni molčijo, drugi so v sporočilnih previdi in redkobese- dni, tretji šele načrtujejo, da bodo varčevalni, četrti razgrinjajo podatke statističnih podatkov, v katerih se izgubi še tako podkovan in izpet računovodja in podobno. Kljub temu so — kot smo se lani var- prepričali — ponekod že vsi var- čevalne uzde v roke in obradali, če ne kar docela — vsaj deloma — v nemarno razmetavanje z odpad- nimi kalorijami.

Skratka, doumeli so, da črpage zlata (naftle) ni v izobčju, da se splača preusmeriti na zemeljski plin ali geotermične vire energije, da se dá v teh razmerah in v gospodarskih razmerah tudi v mi gorivi ogrevati in — kar je najpomembnejše — proiz- jati, pa je obenem napačen čas, ko bi se bolj smelo in pametno po- podali v iskanje in raziskovanje novih vrst energij: tako veter- nih kot obnovljivih (sončni, veter- Tu je namreč za Pomurje stičišče izkoriščanja naftnih virov, premo- zka, odpadne toplote, hidroener- ala pomurskih vodotokov in bi- bejke Mure, toplin tozdov in če- ša. S tega vidika moramo imeti vso podporo (moralno, finančno, politično in gmotno) načrtovane plinifikaciji in raziskovanju v go- gom v nedrja naše pokrajine. Ve- vedno ljubosumno čuva prena- tero neizkoriščeno naravno bogast- Dasiravno smo pri tem v vseh in zamudi za sodobnim svetom, ni- nič zamujenega! Branko Žunec

USPEŠNE VEZI

Eno izmed najbolj aktivnih društev naših delavcev na začasnem delu v tujini je vesikular SLOVENSKO KULTURNO-PROSVETNO DRUŠTVO „MURA“ iz Vorarlberga, s sedežem v Rankweilu, katerega pokrovitelj je SZDL Lendava. Društvo združuje veliko delavcev na področju Vorarlberga, vanj pa se vključujejo tudi naši delavci ob meji, tako da lahko rečemo, da je društvo „Mura“ Jugoslavija v malem.

Društvo čez vse leto organizira razne akcije in prireditve, ena izmed največjih pa je tradicionalna prireditev ob dnevu žena, ki je potekala letos 5. marca v Rankweilu. Na prireditvi so bili zbrani poleg naših delavcev v Avstriji tudi delavci na začasnem delu v Švici in v ZR Nemčiji, tako da je ta prireditev namenjena poglabljanju stikov med našimi delavci v tujini. Na tej prireditvi pa so opazne vedno bolj uspešne vezi med SKPD „MURA“ in pokroviteljem društva — SZDL Lendava, katerega sekretar Ludvik Horvat se je tudi letos udeležil te velike manifestacije.

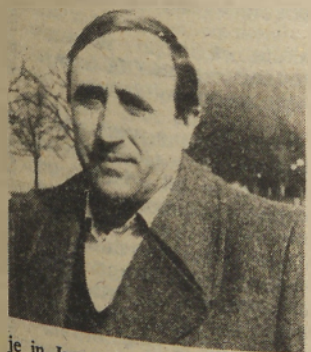
Več o viših iz prireditve pa v anketi:

ELEK POČAK — predsednik SKPD „Mura“ iz Rankweila, sicer doma iz Domanjševca: Čez vse leto prirejamo razne akcije in prireditve, vendar pa dajemo največji poudarek prav tej tradicionalni prireditvi, posvečeni dnevu žena in poglabljanju stikov med našimi delavci v tujini ter matično domovino, saj na prireditvi vabimo poleg naših delavcev iz Avstrije tudi delavce iz Švice in ZR Nemčije, posebno težko pa to prireditev pripravljamo zato, ker se je udeležijo tudi predstavniki pokrovitelja — SZDL Lendava, na prireditvi pa vedno povabimo tudi kakšen domači ansambel, ki poskrbi za veselo razpoloženje in ples. Ker je v društvu največ članov prav iz Prekmurja, seveda pa so člani tudi iz drugih krajev Sloveni-

nje zanj. SZDL Lendava obljublja društvu „Mura“ še naprej vsestransko pomoč pri njenem uspešnem delovanju in na SZDL so odprta vrata za vse, ki potrebujejo pomoč oziroma nasvete tako pri zaposlovanju doma kot tudi o možnostih večjega sodelovanja na kulturnem in izobraževalnem področju. Predvsem naj omenim možnosti vključevanja otrok naših delavcev v naše šole, predvsem pa za šolo v naravi, ko so le-ti več časa v domovini.

Sicer pa sem kot predstavnik SZDL Lendava bil letos že drugič na tej veliki manifestaciji v Rankweilu in sem zelo zadovoljen z bogatim kulturnim programom otrok naših delavcev, ki obiskujejo tudi slovenski dopolnilni pouk, napredek pa se kaže tudi v nastopih otroške in mladinske folklorne skupine društva „Mura“, ki dosega vidne rezultate tudi na raznih tekmovanjih.

ŠTEFAN KUTOŠ — vodja VIA „Rdeči nageljni“: Že večkrat smo sodelovali na prireditvah, ki so jih organizirali klubi naših delavcev v Avstriji, na tej tradicionalni prireditvi v Rankweilu pa smo letos že drugič. Ugotavljam, da je ta prire-

je in Jugoslavije. Želim, da bi to naše sodelovanje bilo še trdnjše, saj s pomočjo SZDL Lendava vemo lažje reševati zdomske probleme in kulturno ter vespolno sodelovanje z matično domovino Jugoslavijo.

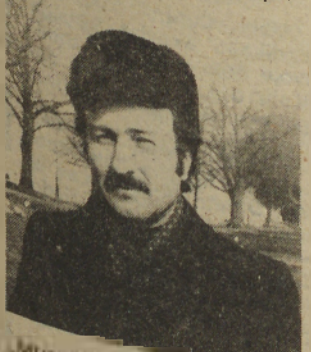
MILKA KRAJČAR — na začasnem delu v Konstanzu v ZR Nemčiji, sicer doma iz Budincev: Čeprav je Rankweil oddaljen od nas 80 km, prihajamo z možem in prijatelji vsako leto na to veliko tradicionalno prireditev, ki jo organizira društvo „Mura“. Zelo mi je všeč, ko se lahko tako daleč od domovine srečamo v prijateljskem vzdušju z ostalimi našimi

delavci in tu se počutimo kot doma. Prav na tej prireditvi se je splela že marsikatera trdna prijateljska vez, zato bomo nanjo prihajali vse do takrat, dokler bomo še v tujini.

Posebno smo zadovoljni z bogatim kulturnim programom, ki ga pripravljajo učenci slovenskega dopolnilnega pouka in mladinska ter otroška folklorna skupina.

LUDVIK HORVAT — sekretar OK SZDL Lendava: Veseli me, da smo lahko pokrovitelj tako aktivnega društva, kot je prav

„MURA“ iz Rankweila, saj se v društvu ljubimo, da se precej naših delavcev že vrača v domovino, članstvo pa se razširja. Veselim se, da bodo tudi naši delavci v tujini, če si tesno povezan tudi z domovino in jaz upam, da bo to naše sodelovanje z domovino, predvsem pa s pokroviteljem — SZDL Lendava, vedno tesnejše.

Besedilo in slike: Drago JAKIČ

O TEDNU KULTURE

Minil je teden kulture. Nov kulturni dom je privabil precej domačinov in tudi krajanov iz sosednjih vasi. Vse predstave so bile dobro obiskane, kajti kvaliteta prireditev je bila primerna. Dekleta in žene so tako praznovalе svoj praznik v novem, težko pričakovanem domu. Slovesno so proslavili slovenski in madžarski kulturni praznik, kjer so se predstavili člani literarnega krožka.

Z zanimanjem so gledalci prisluhnili izvornim narodnim pesmim, ki so se še ohranile. Ženski sekstet se je sedaj prvič predstavil občinstvu. Tudi solo petje ni izostalo. Vse pevce je spremljal domači ansambel narodnih viš. Cici-bani in pionirji so uživali ob skrbno izdelanih lutkah. Največ gledalcev je prisluhnilo centralni proslavi ob madžarskem kulturnem prazniku — 15. marcu.

v programu so sodelovala kulturna društva lendavske in murskosoboške občine. Pogoj za delo so dani, le nadaljevati je treba tradicijo.

Etelka Milinkovič

PREDSTAVLJAMO VAM NAGRAJENCE VLADO SAGADIN

Rodil se je 4. 10. 1930 v Beltincih. Ves čas svojega prosvetnega dela je prenašal znanje in izkušnje iz kulturnega, predvsem likovnega področja, na mlade generacije. Dvajset let je bil mentor gledališke skupine in likovnega krožka na gimnaziji in na srednješolskem centru do leta 1982. Likovni krožek pod njegovim mentorstvom je bil zelo uspešen, saj je prejel vrsto domačih in mednarodnih priznanj.

Leta 1963 je bil soustanovitelj likovne sekcije LIKOS pri KUD Štefan Kovač. Od takrat sodeluje pri njegovi strokovno izobraževalni in razstavnih dejavnosti. Udeležil se je 90 skupinskih razstav po Pomurju, ostali Sloveniji in Hrvaški. Pripravil je štiri samostojne razstave. Sodeloval je tudi na

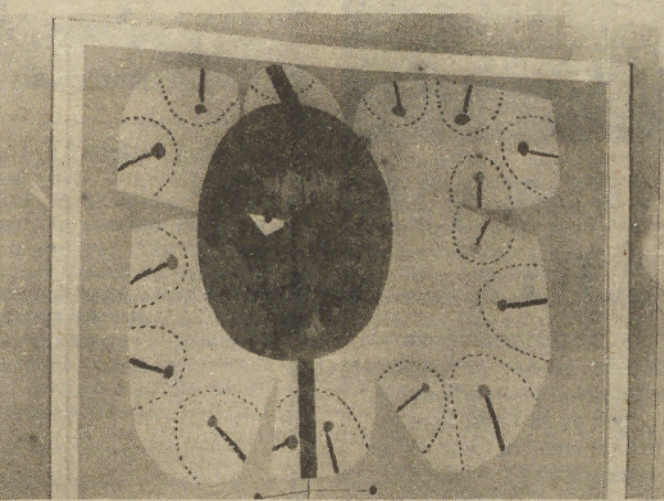

mednarodnih likovnih razstavah ljubiteljskega slikarstva v Avstriji in na Poljskem. Za svojo plodno likovno dejavnost je prejel šest priznanj.

Sodeloval je pri strokovnem delu vsebine turističnega kataloga kulturnih in umetnostnih spomenikov Pomurja, opravil grafični opis unikatnih primerov rezljane ornamentike na stari kmečki arhitekturi v 76 prekmurskih vaseh. Gradivo je shranjeno v Pokrajinskem muzeju v Murski Soboti. Napisal je vrsto kritik o likovnih razstavah v paviljonu Arhitekta Franca Novaka. V Panonskem zborniku je objavil biografski zapis o prekmurski likovni četverci: Vrečiču, Kuharju, Jakobu in Pandurju.

Vlado Sagadin je tudi predsednik programskega sveta za galerijsko dejavnost v Murski Soboti, član sveta jugoslovanskega bienala naale plastike in član mednarodnega odbora za likovne razstave srednjih šol v Mogensdorfu v Avstriji, kjer sodeluje že četrto leto.

Ob 50-letnici soboške gimnazije je kot ravnatelj prejel red zaslug za narod s srebrnim vencem.

JOŽE CIUHA: MANDALA, grafika. (Posnetek je nastal v galeriji Anteja Trstenjaka v Ljutomeru.)

RAZSTAVA STRIPA

V likovnem razstavišču Ljubljanske-Pomurske banke v Murski Soboti je od petka na ogled svojstvena razstava stripov in risb iz animiranih filmov rojaka Mikija Mustra. Razstavo je banka organizirala v sodelovanju s klubom devete umetnosti iz Ljubljane, odprta pa se je namesto avtorja del, ki je trenutno v Zahodni Nemčiji, udeležil predsednik kluba Ciril Gale. Ob tej priliki se je široko razgovoril o stripu in pri tem posebej izpostavil delo Mikija Mustra ob njegovi 30-letnici ustvarjanja. Označil ga je za »slovenskega Disneya«, ker je risal predvsem stripe po vzoru znanega Američana, svojega vzornika pa v marsikateri tudi presegel. Mustrova serija o pustolovčinah Zvitorepca, Trdonje in Lakotnika, ki jo sestavlja prek štiri-deset zaključnih zgodb, sodi v klasiko evropskega karikaturno-rističnega stripa.

Dokler se Miki Muster ni ukvarjal z risanim filmom, se je popolnoma posvečal stripu

in njegovo delo je tako po vsebinski kot risarski plati neoporečno pa tudi priljubljeno, kajti generacije nazaj se spominjajo njegovega medvedka Neewa, sedanje pa uživajo ob zajčkih, ki položijo najmlajše v posteljo pred osrednjo dnevno informativno oddajo ljubljanske televizije.

Marsikateri Sobočanec tudi ne ve, da je akademski kipar Miki Muster oblikoval kip narodnega heroja Štefana Kovača, ki stoji pred kinom Park.

Priznanj za svoje delo Muster ni prejel veliko, saj je nalletel predvsem na zaviljivost manj sposobnih kolegov, pa najje šlo za strip ali risani film. Zato ga je pot vodila tudi prek meja, kjer sodeluje z znanim Mordilom in si služi kruh na tujem. Razstava v rojstnem kraju je prav gotovo priznanje za dolgoletno delo in čeprav si je strip težko priboril vstop v svet umetnosti, popestruje domačo kulturno ponudbo.

Brigita Bavčar

REVIJA ODRASLIH PEVSKIH ZBOROV OBČINE LENDAVA

Ta čas se je zvrstilo v Pomurju veliko kulturnih prireditev v počastitev dneva žena. Tudi občinska revija odraslih pevskih zborov v Lendavi je bila posvečena 8. marcu — dnevu žena.

Zveza kulturnih organizacij Lendava že vrsto let organizira revije pevskih zborov z namenom, da ljudsko petje še bolj zaživi. Tako so se pred okoli 200 Lendavčarji v prostorih OŠ Drago Lugarič predstavili pevci oziroma zbori iz Genterovec, Kapce, Dobrovnika, Bistrice, Črenšovca, Čentibe, Radmožanec, Velike Polane, Turnišča, Pine in Dolge vasi. Zapela pa sta tudi oktet iz Planike in Kmečki oktet iz Velike Polane. Zapele so tudi ljudske pevke iz Turnišča in Dobrovnika. Tako je v dvehurnem programu nastopilo 332 pevcev.

Letošnja občinska revija so začele ljudske pevke iz Turnišča, ki so s svojim nastopom poslušalce še posebno navdušile. Tudi vsi ostali zbori so se potrudili, da čim boljše zapojejo slovenske in madžarske narodne pesmi. Revija pa so končali gostje, pevci iz sosednje Madžarske in pevci iz Krapine ter njihov narodni ansambel Bratje Benc, ki so se prvič predstavili v Lendavi v okviru 22. delavskih srečanj bratstva in prijateljstva PREGRADA '83, kjer sodelujejo bratske občine iz SR Hrvatske in SR Slovenije.

Ob tej priložnosti je predsednik OS ZSS Lendava Aleksander Marič podelil priznanje kulturnim društvom oziroma pevcem, ki so sodelovali v minulemu letu na srečanju obratnih občin SR Hrvatske in SR Slovenije, in sicer moškima pevskima zboroma iz Velike Polane in Turnišča, oktetoma iz Velike Polane in Turnišča ter citrašem iz Genterovec.

Tudi ob koncu letošnje nadvse uspešne revije odraslih pevskih zborov v Lendavi je bil z vodji vseh zborov krajši razgovor, ki naj bi prispeval k še večji kvaliteti zborovskega petja, za katerega je v občini Lendava v zadnjih letih veliko zanimanja. Prav o tem in še o nekaterih manjših, bolj tehničnih pomanjkljivostih, kot je napovedovanje in izbira pesmi, je spregovoril profesor Ivan Vrbanič iz Maribora. Poudaril je, da se je kvaliteta petja pri nekaterih zborih močno povečala. Potrebna je tudi večja selekcija pri izbiri ljudskih pesmi. Ob tem pa je pohvalil ljudske pevke iz Turnišča, ki znajo najbolje zapeti pristno domačo ljudsko pesem.

Podobno je tudi pri petju madžarskih pesmi, ki jih pojejo pripadniki madžarske narodnosti. Ti zbori so se večinoma na reviji predstavili prvič. O njihovem petju pa je dejal Lajči Horvat iz Lentija na Madžarskem, da se madžarske pesmi pojejo drugače, kot so jih ta večer zapeli nekateri zbori.

Če bi združili mnenja obeh strokovnjakov, bi lahko dejali, da pevcev in volje ne manjka, le več bo potrebno storiti na strokovnem področju. Tako je dal ta razgovor veliko koristnih napotkov, kako v prihodnje gojiti ljudsko pesem na dvojezičnem območju občine Lendava.

Štefan Prša

Kulturni koledar

ČETRTEK, 17. MARCA

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin bo ob 17 uri otvoritev razstave del akademskega slikarja — domačina Lojzeta Logarja.

PETEK, 18. MARCA

MURSKA SOBOTA — V galeriji soboškega kulturnega centra bo ob 18. uri otvoritev razstave pod naslovom Pomurska ljubiteljska likovna ustvarjalnost.

SOBOTA, 19. MARCA

RADENCI — V restavraciji hotela Radin bo ob 20. uri podelitev nagrad Gordane Bosnetti za najboljše napovedovalke. Iz ljubljanskega studia bo priznanje prejela Metka Centih-Vogelnik, srečanje napovedovalk iz vseh jugoslovanskih radii-televizijskih centrov pa bo potekalo od četrтка, 17. do nedelje, 20. marca.

PROSENJAKOVCI — Ob 13.30 bo v prireditveni dvorani osrednja proslava madžarskega kulturnega praznika v soboški občini. Nastopile bodo narodnostne skupine kulturnih ljubiteljev iz dvojezičnega območja ob meji, folklorni skupini iz Motvarjevca in Lendave, domači oktet, ter šolski pevski zbor, mešani zbor s Hodoša in genterovski citraši.

razstave

LJUTOMER — V galeriji Anteja Trstenjaka je odprta razstava olj in grafik akademskega slikarja Jožeta Ciuhe.

LENDAVA — V galeriji Lendava so razstavljene tapisrije akademske slikarke — lendavske rojakinja Marike Danč-Roth.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA so: Kristina Brenko KRUH UPANJA (založba Borec), Johannes Mario Simmel UPANJE JE VSE (založba Obzorje) in Richard D. Blacmore LORNA DOONE (Pomurska založba).

Kinematografi

Zadnja predstava v okviru lendavskega filmskega gledališča je bila v petek projicirana KRISTIANE F.; MI OTROCI S POSTAJE ZOO. O filmu je ministrstvo za zdravstvo v Zahodni Nemčiji zapisalo: »To je film, ki bi si ga morali ogledati vsi starši da bi doleteli in spoznali s čim se ukvarjajo njihovi otroci, ko oni niso prisotni.« To, da je filmska uprizoritev, našla po literarni predlogi istoimenega romana Kaya Hermanna, tudi ni potrebno poudarjati tistim, ki zahajajo v knjižnice in bere knjige.

DOMAČA PAMET – KJE SI?

MILIJARDE NAM UHAJAJO

»Tovariš Babič, kdo je inovator?«

»Inovator je človek, ki mu na papirju zidamo gradove v

oblakih, ki mu na papirju obljublamo lepo prihodnost, v praksi pa ga kruto postavimo na realna tla, s tem, da ga onemogočamo.«

Takole sva nekako poizkušala z Markom Babičem, inovatorjem in delavcem, definirati inovatorja kot človeka, kot nekoga, ki naj bi s svojim delom pomagal družbi kot celoti za lažjo in boljše pot v naših stabilizacijskih prizadevanjih.

Marko Babič je sam inovator, in to dober. V svoji delovni organizaciji je pripravil več inovacij, ki so tudi v patentnem postopku. Najin pogovor ni bil direktno namenjen njemu, a kot inovator je položaj inovatorstva lahko ocenjevali tudi iz prakse.

»Kakšen je položaj inovatorstva pri nas?«

»Lahko bi dal podobno oceno, kot za inovatorje. O inovatorstvu dosti govorimo, predvsem na političnih forumih. To je prednostna dejavnost, ki naj bi imela vse privilegije, ki naj bi jo podpirali, v praksi pa se dogaja prav nasprotno. Mečemo ji polena pod noge tam, kjer se le da. Glejte samo ta primer: inovator prijavi inovacijo oziroma predlog. Ta predlog bi morala oceniti strokovna služba — po novem zakonu najmanj v treh mesecih — a dogaja se, da je prijava obležala v predalih in leži tam leto, dve ali pa več. To bi lahko ocenili kot čisto sabotažo. Ali pa drug primer: politični forumi dosti govorijo o inovatorstvu, v občini Ljutomer je bila inovatorstvu namenjena tudi problemska konferenca ZK, na kateri so sprejeli precej zavestnih sklepov. V dveh letih, kar je bila ta konferenca, pa niti enega od sklepov niso realizirali!«

»Tovariš Babič, ali sploh obstaja kakšna pot, pot k izboljšanju položaja inovatorstva ne samo v občini ampak tudi širše?«

»Seveda obstaja pot. Pogledajte: republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je pred nekaj leti sprejel sklep, da bi v razpisu del in nalog individualnih poslovnih organov obvezno morali pri razpisu upoštevati njegov odnos do inovatorstva, pri reelekcijah pa oceniti njegova prizadevanja za pospeševanje množične inventivne dejavnosti v OZD, kjer je bil zaposlen. V primeru nezanimanja, mu enostavno ne bi smeli podaljšati mandata. Zakaj to govorim: iz lastne prakse vem, da je v glavni meri inoventivna dejavnost odvisna od direktorja. Če je le-ta za pospeševanje inovatorstva, potem je v organizaciji združenega dela ta dejavnost razvita, če pa ni za to, potem je ta dejavnost mrtva.

Podobno je tudi zunaj organizacij združenega dela. Morali bi narediti velike premike v davčni politiki, ki naj bi spodbujala inovatorstvo tudi zunaj OZD.

Še en problem se pojavlja, ki tudi ne vpliva spodbudno na razvoj inventivne de-

javnosti, istočasno pa kaže naš odnos do inovatorjev in domače pameti: Po svetu dosti kupujemo licence, in to v glavnem pod zelo neugodnimi pogoji. Licenca, ki jo odkupimo, je ponavadi že zastarela, tuji partnerji pa kljub temu omejujejo njeno uporabnost, tudi poznejše modifikacije te licence. Tako smo pri osvajanju tehnologije, ki smo jo odkupili, ponovno vezani na nakup nove

Marko Babič je že večkrat obupal, saj se inovator mora boriti z mlino na veter naše birokracije, našega nerazumevanja prednosti in koristnosti množične inventivne dejavnosti. In tako počasi obupujejo tudi drugi.

licence, namesto da bi na podlagi stare licence razvili novo, sodobnejšo, ki je korak naprej in bi potem mi to licenco prodali nazaj tujim partnerjem.

Če potegnem črto: pri upoštevanju vseh teh faktorjev bi lahko razvili domačo množično inventivno dejavnost do zelo visoke stopnje.

Tako pa se dogaja ravno nasprotno. Milijarde nam uhajajo prvič zato, ker koristni predlogi ležijo po predalih, drugič, ker se obračamo na tuje po to pamet, ki jo imamo doma, in še so vzroki, ki govorijo o napačnosti naše usmeritve pri teh vprašanjih.

»Pa še enkrat prvo vprašanje tovariš Babič: kdo je lahko inovator?«

»Inovator je lahko vsakdo, ki se le malo poglobi v svoje delo. Vedno se najdejo kakšne druge rešitve, ki so boljše, enostavnejše, ki so drugačne od sedanjih postopkov. Včasih si zastavim sam kakšen problem. Za vsako stvar rabi človek čas. Glejte, za neko pogruntavščino sem sam potreboval petnajst let, da je dozorela v meni. Po petnajstih letih sem našel tako preprosto rešitev, da je resnično revolucionarna. Potreben je samo čas. Inovatorji pa so lahko vsi, tudi vi.«

Tako je razmišljal Marko Babič in — pritrđiti boste morali, da ima prav. A ta pritrđitev bo imela nekaj grenek okus ob spoznanju, kako zamujamo vlake, ki bi nas vodili v lepšo in boljše prihodnost.

Dušan Loparnik

Direktor tozd Kmetijstvo v Črncih grozi zaposlenim z delovnimi knjižicami

Traktorist Kuzma in njegova

pravica

Konec oktobra lani so na zboru delavcev v tozd Kmetijstvo v Črncih obravnavali rezultate 9-mesečnega poslovanja. Za tem pa je, kot so se predhodno dogovorili na izvršnem odboru sindikata, njegov podpredsednik Albin Čufar sprožil vprašanje o zamenjavi zemljišč. Ena od takšnih zamenjav je bila v škodo DO Kmetijski kombinat, kar je potrdil tudi predsednik kolektivnega poslovnega organa, ki je bil prisoten na zboru, pri drugem pa sta se pustila člana komisije, ki je za zamenjavo zemljišč določena, podkupiti. Prav o tem je po zboru seznanil predsednika kolektivnega poslovnega organa traktorist iz tozda Kuzma in prišel v nemilost pri svojem direktorju Dimitriju Sinokapčevu.

Če je Kuzma nastavljal plin...

»Vse do takrat sem bil tudi za tovariša Sinokapčeva med najboljšimi delavci v tozdu«, pravi Karel Kuzma. »Po zboru pa se je začel naju s Čufarjem izogibati in iskati moje napake. In eno je našel. 2. in 3. novembra me je obtožil, da sem s spreminjanjem nastavitve plina na traktorju IMT 5200 oškodoval mlajšega tovariša, ki dela z istim strojem za mano, da je dosegal slabše rezultate. Res je manj naredil, vendar zato, ker je manj izkušen, poleg tega pa je bil tudi vedno manj vreden in rad ga je popil. Tako smo mu ob priliki našli na traktorju steklenice od piva, zato sva se naslednji dan skregala. Isto noč je naredil 12 učinkovitih ur in za nameček še očistil traktor, kar je lep dokaz, da lahko z marljivostjo tudi on dosega dobre rezultate. Čez nekaj dni je v prisotnosti posebne komisije, sestavljene iz delavcev tozda, zoral v uri 1 hektar in 14 arov, več kot povprečno zorjem sam. Pri traktorju sem res dvakrat nastavljal plin, to pa zaradi tega, ker sva s Čufarjem, ki vozi starejši traktor iste znamke, ugotovila, da je novi od starega počasnejši. S tem pa nisem napravil nobene praktične škode, poškodovana je le matica v vrednosti 10 dinarjev. Vendar Sinokapčev ni odnehal. Imenoval je štiričlansko komisijo, ki me je skrivaj opazovala, ko sem oral. Izmerili so, da sem v eno smer porabil več, v drugo pa manj časa in da sem se celo na koncu njive nekaj časa ustavil. Prestavil sem plug, to sem jim tudi povedal in so se takrat z mano strinjali, na seji disciplinske komisije delovne organizacije, kjer so moj primer obravnavali, pa je bilo povedano, da so me dobili, ko sem spet nastavljal plin.«

Seja disciplinske komisije, kjer so na predlog direktorja tozda Dimitrija Sinokapčeva razpravljali o primeru Kuzma je bila 18. januarja letos. O njej govori Albin Čufar ki je bil ob tej priložnosti kot podpredsednik IO sindikata tozda Kuzmov zagovornik takole: »Tovariš Sinokapčev je na seji zahteval za Kuzmo najstrožjo kazen. Mene pa sploh ni pustil do besede; venomer, ko sem želel spregovoriti, me je preglasil, zato sem sestanek ogorčen zapustil.«

Kljub temu pa je prevladal zdrav razum in člani disciplinske komisije so sprejeli sklep, da se še enkrat opravi preizkus v prisotnosti strokovnih kmetijskih izvedencev. Zato pa je dal dan za tem Sinokapčev poklicati Čufarja: »Poklical me je, češ da se hoče nekaj pogovoriti z mano. Pa me je takoj napadel, da imam predolg jezik in grozil, da bo vsak, ki se mu bo postavil po robu, odšel iz tozda. Ko se nisem dal prestrašiti in sva se sprla, me je obdolžil, da sem protidržavni element in dejal, da je škoda, da nisva v Avstriji, kjer bi mi lahko takoj dal »knjigo«. Se je natoiceval, da mi delavci grozijo, da me bodo pretepali, ali pa mi storili še kaj hujšega. Če pa bom bolj »priden«, mi je obljubil, da me bo čez poletje posta-

vil za delovodjo. Ob tem pa sem ga spomnil, da me je enkrat že »nagrabil«: pred dvema letoma me je namreč kot nevarnega elementa »izbrisal s kandidatne liste za predsednika sindikata.«

Te obtožbe je, kot pravi Albin Čufar, Dimitrij Sinokapčev ponovil tudi na skupnem sestanku OO ZK, IO ZSS in delavskega sveta, ko so se skupno odločali, ali se naj disciplinski postopek proti Kuzmi nadaljuje ali ustavi. Takrat so se z večino glasov odločili, da se postopek nadaljuje. Sicer pa, kot pravita Kuzma in Čufar, tako ni moglo biti drugače, saj ima Sinokapčev vselej izjemno močan vpliv na delo vseh družbenopolitičnih organizacij pa tudi samoupravnih organov v tozdu. Čufar je razočaran in prizadet zaradi neupravičenih direktorjevih obtožb podal pismeno izjavo, da se odpoveduje nadaljnjemu udeleževanju v DPO tozda in da se ga naj razreši vseh funkcij, Karel Kuzma pa je tako tudi sam za to, da se postopek nadaljuje.

»Že jeseni sem predlagal Sinokapčevu, da se preiskus ponovi, vendar me je odpravil, da ni več nezorane zemlje, čeprav je bilo še okrog 500 hektarov. Hočem, da se dokaže, da mi direktor dela krivico. Mislim, da je potrebno enkrat narediti konec tem grožnjam s prekinitvijo delovnega razmerja, kar so občutili že mnogi pred mano. Bojim se sicer, da bom pogorel in sam izgubil službo, vendar ne gre drugače. Resnica bo slej ali prej prišla na dan.«

Da te besede niso iz trte zvite, govori tudi Jože Zemljič, mehanik v tozdu. Lani v času žetve je delal neprekinjeno 40 ur, tudi doma imajo kmetijo, je še mlad, poročen in oče majhnega otroka, zato se mu eno nedeljo v tem

»Vse skupaj je natoicevanje, neupravičene obtožbe, ki ne blatijo le mene, temveč celoten tozd. Kuzmo smo dobili pri pravi sabotaži; jaz osebno bi ga, če bi bilo mogoče, takoj suspendiral. Vse je bilo v redu, dokler ni pričel Kuzma nastavljanje plina na traktorju in tako onemogočiti kolega, da bi dosegal normo. To sta mi povedala dva naša tehnologa, sam sem le primerno ukrepal.«

Kot pravi Sinokapčev, ni jabolko spora posledica informacije o podkupovanju pri zamenjavi zemljišč. »Za to niti ne vem. A, ja... To sabbje trače. Oba člana komisije sta bila v obravnavi na disciplinski komisiji. Bila sta zaslišana, toda ker je šlo za malenkost, eden bi naj dobil 30, drugi pa 40 starih tisočakov, ju je ta komisija oprostila. Dobila sta le opomin in vrnila sta denar, ki jima je bil takorekoč vsiljen. Tudi ne drži, da bi kadarkoli komurkoli grozil, da ga bom odpustil.«

Takole je poskusil tovariš Sinokapčev zanikati vse obtožbe delavcev, ki kljub dobrim oziroma zadovoljivim gospodarskim rezultatom mečejo slabo luč na njegove metode dela v zadnjih štirih letih, ko je direktor tozda.

Tudi za Zemljičevu izjavo pravi, da je posledica »obdelave« Kuzme in Čufarja, ki sta zanetila — koje pričel Kuzma nastavljanje plin pri traktorju, že prej pa je to po njegovih besedah delal na raznih drugih strojih — nemir v doslej urejenih odnosih v tozdu. Kljub temu da krivda Kuzmi ni dokazana, pravi: »Čeprav točnih podatkov d škodi, ki jo je povzročil Kuzma s svojim dejanjem, ne morem dati, mislim, da gre za okrog 50 hektarov nepravilno zorane zemlje. To bi se nam bilo ob slabem vremenu v času jesenske setve utegnilo maščevati...«

Prav tako zanika, da bi traktorist, ki dela na enakem traktorju kot Kuzma, kdajkoli opravljal preizkus, na katerem je v uri zoral več kot hektar zemlje (čeprav je o tem zapisnik, ki so ga podpisali člani komisije — op. p.) O vzrokih, ki bi naj vodili

temveč za osveščenost delavcev, ki se zavedata svojih pravic, krivic, ki se jima go-dijo, pa tudi slabih odnosov, ki jih je v tozdu ustvaril direktor, pričajo ukrepi, ki so jih že sprejeli na predsedstvu OK ZKS in občinskega sindikalnega sveta ZSS Gornja Radgona.

»O stanju v tozdu Kmetijstvo v Črncih smo zadnje čase prejeli že več anonimnih pisem. Zato, pa tudi zaradi zadnjega primera, smo se skupno z občinskim sindikalnim svetom dogovorili, da pošljemo v to okolje delovno komisijo, ki bo ugotovila stanje in vzroke ter posledice. Na osnovi tega bomo lahko ukrepali. Odnosi pa se morajo kar v najkrajšem času urediti, saj so v tem tozdu pred pomembno nalogo, to je spomladansko setevijo. Te pa odnosi v tozdu — naj si bodo že kakršnikoli — ne smejo prizadeti in vplivati na uspeh akcije.«

Takole je dejal sekretar predsedstva OK ZKS Gornja Radgona Ferdo Matvos.

Bruno Svagan, predsednik občinskega sindikalnega sveta, ki je bil prisoten na skupnem sestanku v tozd Kmetijstvo Črnci 14. februarja: »Na tem sestanku je predsednik njihovega sindikata povedal, da sta oba, Kuzma in Čufar, dobra delavca in da brez njihovih porovorov zemlja lansko jesen ne bi bila zorana. Ker, kot je bilo rečeno, ne gre za materialno škodo, sem vse prizadete pozval, naj se pomirijo, vendar so se odločili drugače. Moram še dodati, da je krajevna organizacija SZDL ob podpori sindikata tozda Kmetijstvo Črnci predlagala Čufarja za odklopanje. Vendar je na tem skupnem sestanku odkrito povedal, da se umika.«

»Naša delovna organizacija — kmetijski kombinat — v kateri združuje delo 780 delavcev v sedmih tozlih in DSS služb — je zelo nerogena«, meni o odnosih v tozdu Kmetijstvo predsednik poslovnega kolektivnega organa DO Jože Karba. »O nerazčiščenih odnosih v tem tozdu v DPO in samoupravnih organih na nivoju DO še nismo razpravljali. Po obisku delovne skupine bomo videli, kako in kaj... Drži, da ena zamenjava zemlje za kombinat ni bila ekonomsko upravičljiva, vendar poročila o tem se nisem prejel. Sem pa odločen, da se vse čimprej razčisti, saj to ne sme vplivati na storilnost v tozdu in na delovni uspeh spomladanske setve... Kot kaže v tem tozdu ni bilo nikdar prave sloge in odnosov. Doktor bomo na tem položaju, ne bom dovolil, da bi kdo delil našim delavcem delovne knjižice!«

Karel Kuzma pa se vendarle boji, da bo ob službo, kljub temu, da dela v tem tozdu že 25 let, od tega 15 kot traktorist, in to eden izmed najboljših.

Albin Čufar, dopolnitveni sindikalni aktivist, opušča svoje delo v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih tozda.

V zadnjih letih je — največkrat zaradi slabih odnosov, Dimitrij Sinokapčev je znal vsakemu naprti krivdno — odšlo iz tozda Kmetijstvo Črnci precej veliko kmetijskih strokovnjakov.

Ali bo traktorist Karel Kuzma naslednji?

Vlado Pavco

Med pogovorom s tovarišem Sinokapčevim je nastala beseda tudi o njegovem delu v zvezi komunistov. Takrat je dejal:

»Vedno sem živel in živim z zvezo komunistov. Vstopil sem kot otrok s 17 leti. Nato pa sem razočaran zaradi nepravilnosti v tistem času v OO ZK Radenci izstopil, tako da mi je članstvo prekinjeno za 7 let. Kot politično osebnost pa so me kot direktorja prepričali na OO ZK v tozdu, da sem ponovno postal član ZK.«

Na občinskem komiteju ZK Gornja Radgona pa smo zvedeli: tovariš Sinokapčev je bil 10. novembra 1969 izključen iz OO ZK Radenci, ker 21 mesecev ni plačeval članarine in ni prihajal na sestanke. Pa tudi sam je izjavil, da članarine ne bo plačeval in da več ne želi sodelovati v ZK. Ponovno je bil sprejet v ZK 10. junija 1981 na predlog komunistov OO ZK tozd Kmetijstvo Črnci.

času ni dalo iti v službo. Pa ga je nadrl Sinokapčev: »V vojni je bila za nočem krogla — na našem kombinatu pa delovna knjižica!« (to nam je Zemljič ponovil v prisotnosti tovariša Sinokapčeva — op. p.).

... Sinokapčev »nastavlja« delo DPO in samoupravnih organov v tozdu

In kaj pravi na to direktor tozda Kmetijstvo Črnci radgonskega kmetijskega kombinata Dimitrij Sinokapčev.

Kuzmo k dejanju, ki je po njegovem prava sabotaža, pa pravi takole:

»O tem sem precej tuhtal. Mislim, da gre za tipičen odnos med starim in mladim traktoristom.«

Tovariš Sinokapčev je tudi zanikal, da bi grozil Čufarju, za katerega pa je še dejal: »On je prav tako v postopku. Vam ni povedal? Prav zdaj čakam na pismene dokaze proti njegovi dejavnosti iz mariborske vojne komande...«

Več kot nerganje dveh nezadovoljnežev

Da gre za več kot nerganje dveh nezadovoljnežev,

PREDSTAVLJAMO TEMELJNE ZADRUŽNE ORGANIZACIJE

TZO MARTJANCI:

Delavci se vračajo na kmetije

Na vprašanje, ki smo ga zastavili direktorju TZO Martjanci dipl. ing. Jožetu Nemetu, kako ocenjuje nadaljnji razvoj kmetijstva na tem območju, smo dobili dokaj ohrabrujoč odgovor. Povedal je namreč, da kmetijska proizvodnja nenehno narašča in da se na kmetije vračajo številni, ki so hoteli živeti brez zemlje, torej kot delavci v združenem delu.

pa so vzeli le 178.400 kilogramov, kar je le 22 odstotkov od oddane pšenice. V TZO Martjanci se upravičeno bojijo, da se bo to poznalo (negativno seveda) pri živinorejski

novnih krmil uredila, bodo rejci dosegli seveda še boljše rezultate.

Na tem območju je dokaj razvita tudi reja plemenskih svinj. Trenutno jih kooperantje imajo 229, lani pa so oddali 1300 sesnih pujskov oziroma tekačev. Dobri so tudi rezultati v mlekarstvu. Lani so kmetje oddali 2.750.000 litrov mleka. Za preteklo leto lahko rečemo, da je bilo zelo bogato s pridelki. Tako tudi z jabolki. Teh je TZO odkupila 264.550 kilogramov, sliv je prevzela 44.600 kilogramov, krompirja 22.000 kilogramov, prosa pa kar 206.000 kilogramov, kar je dokaz, da se še kako splača sejati dosevke.

V predstavitvi TZO Martjanci pa ne smemo prezreti, da so tod doma tudi rejci plemenske živine. Lani so kmetje s tega območja vzredili kar 120 plemenskih telic in zanje iztržili lep denar.

Direktor TZO Martjanci si ne dela utvar. Prepričan je, da vse možnosti tega območja še zdaleč niso izkoriščene. Poleg proizvodnje v poljedelstvu in živinoreji, ki sta že utečeni, je še veliko tako imenovanih neizkoriščenih možnosti. Še več je moč doseči v živinoreji, enako tudi v poljedelstvu in sadjarstvu. Še ugodnejši proizvodni učinki bodo doseženi, ko bodo kmetje spoznali, da se izplača še izdatnejše gnojenje. Zdad porabijo na hektar v poprečju od 300 do 350 kilogramov mineralnih gnojil na hektar. Sih bodo odslej več? Trenutno gnojil ne manjka, prav tako pa tudi ne pripomb na kreditiranje izgradnje tovarne v Kutini. Kot verjetno veste, kmetje ob nakupu gnojil morajo dati za vsak kilogram 2 dinarja posojila. Ali je bil to edini način oziroma oblika za združitev sredstev? Tega ne bomo na široko komentirali, le to želimo reči: kljub vsemu pa smo si gnojila le zagotovili, s tem pa tudi višjo proizvodnjo.

S. SOBOČAN

REKORDER — Grofovi iz Sebeborca imajo sicer mizarstvo delavnico, vendar tudi kmetijstva ne zanemarjajo. Ze pet let se ukvarjajo z brojlerji, ki jih reje v enem turnusu kar 13 tisoč, lani pa so se poskusili tudi v pridelovanju sladkorne pese. Zaradi agrotehničnih ukrepov, prav gotovo pa tudi zaradi izdatnega gnojenja s „kurnjeki“, so dosegli rekorde hektarski donos: 88.430 kilogramov. Seveda bodo tudi letos sejali sladkorno peso. Na sliki sta oče in sin Vlado. Foto: S. S.

imele kmetije, kjer žive starejši ljudje, ki opuščajo živinorejsko proizvodnjo. Temeljna zadruga organizacija je odkupila 100.000 kilogramov koruze. Sploh pa je hektarski donos koruze na tem pridelovalnem območju vsako leto višji. Pa ne po naključju! Med drugim zaradi kvalitetnih semen hibridov. Za bližnjo setev koruze so že prodali 13.000 kilogramov semenske koruze, kar zagotavlja na najmanj 560 hektarjih dober pridelek. In če bo tako, potem bo koruze tudi to leto veliko več, kot pa znašajo potrebe martjanskega območja. Lani so namreč kmetje pšenico v glavnem prodali, koruze

proizvodnji. Nekateri kmetje so menda ugotovili, da je zanje ugodnejše, če koruzo prodajo, namesto, da bi z njo krmili govedo oziroma svinje.

Kljub temu pa živinoreja tudi na njihovem območju ne nazaduje. Lani so odkupili 918 govejih pitancev v skupni teži 427.085 kilogramov. Najmanj tolikšno količino načrtujejo tudi v tem letu. Kljub pomanjkanju nekaterih koncentratov za prašičerejo so lani rejci z martjanskega območja vzredili 2800 bekonov v skupni teži 325.000 kilogramov. Tudi za letošnje leto predvidevajo takšno proizvodnjo. Če pa se bo ponudba os-

V Pomurju stimulirajo rejo živine za izvoz

V Pomurju bo Mesna industrija ABC Pomurka, ki sedaj pogodbenim rejcem pitane goveda, namenjenega izvozu, plačuje 20 dinarjev višjo ceno za kilogram mesa, tudi v prihodnje naročeno pitanje za izvoz stimulirala z od 20 do 25 odstotkov višjo ceno od odkupne tržne cene živine oziroma mesa. Živino za trg kmetje namreč pitajo na manjšo težo, kakor pač zahteva tuji kupec, in bi bili v primerjavi z rejci, ki prodajajo težjo živino, škodovani. Slednje pa bi lahko

reje zavedlo, da bi živino prodali v sosednjo Hrvaško, kar bi Mesni industriji povzročilo težave pri izpolnjevanju dogovorjenih obvez do tujih kupcev. Zmanjšan izvoz pa bi ogrozil tudi poljedelsko proizvodnjo, saj kmetom devize za uvoz beljakovinskih sestavin krmil, zaščitnih sredstev in uvoz doma manjkajočih umetnih gnojil zagotavlja soboška Mesna industrija z izvozom mesa, mesnih konzerv in manjšega števila živih živali.

Boris Hegeduš

KMETIJCI SI SAMI ZAGOTAVLJAJO DEVIZE

Za prek 18.000 združenih kmetov v Pomurju bo zaščitno sredstvo za škropljenje posevkov sladkorne pese uvozila Zunanja trgovina ABC Pomurka. Uvoznik tega repromateriala za kmetijce bo KZ Panonka iz M. Sobote, s katero so kmetijske zadruge iz Lendave, Ljutomera, Gomje Radgone in predstavniki Kmetijskega gospodarstva Rakičan že podpisali SaS, s katerim so se obvezali prevzeti dinarske obveznosti v višini devizne protivrednosti skupaj s tečajnimi razlikami za čas do plačila. Uvoz 15.400 ton piramina bo veljal 100.000 dolarjev. Velja še omeniti, da si kmetijci v Pomurju devize za uvoz beljakovinskih surovin za pripravo hrane za živino zagotavljajo z izvozom Mesne industrije ABC Pomurka, ki na tuje prodaja meso in živino pomurskih kmetov.

Boris Hegeduš

Denar iz potrošniških centrov za pospeševalno službo

V največjih potrošniških centrih v SR Sloveniji v Ljubljani, ki jo ABC Pomurka oskrbuje z 18 odstotki, in Mariboru, katerega pomurski kmetijci zalagajo kar s 25 odstotki hrane, so pristali, da bodo sofinansirali kmetijsko pospeševalno službo v Pomurju. Ne gre prezreti, da je mesto Ljubljana že doslej finansiralo pospeševalno službo v primestnih občinah, ki oskrbujejo ljubljanski trg. Glede na planirane količine mesa, ki bi jih moralo Pomurje oziroma ABC Pomurka zagotoviti Ljubljani, bi to mesto moralo za pospeševanje kmetijstva v Pomurju prispevati 13, Maribor pa 15 milijonov dinarjev.

Boris Hegeduš

ZALOŽBA OBZORJA PREDSTAVLJA PRIROČNIKE IZ ZBIRKE

SLOVENSKI DOM — PRIROČNIKE, KI REŠUJEJO VELIKO VPRAŠANJ IN DAJEJO OBILO PRAKTIČNIH NASVETOV.

DIONIZIJ AMFORA

Vinski tabernakelj

o vinski kulturi, ki vsebuje poleg opisov vin in vinorodnih rajonov, leg in sortnega izbora tudi nasvete o nakupu vin, presoji kvalitete vina do napotkov, kakšno vino postrežemo k določenim jedem. To je knjiga za prijatelje vina, ljubitelje in tiste, ki bi želeli to postati. vezava celo platno, cena 620,00 — dva obroka

ANTON SKAZA

Ljubiteljsko kletarjenje

knjiga, ki rešuje veliko vprašanj in daje obilo napotkov, ki se jih bo posluževal vsakdo, ki ima rad dobro in zdravo vino v svoji kleti. Med drugim svetuje: ravnanje ob trgatvi, priprava orodja in kleti, pretakanje in hranjenje vina, odprava napak in bolezni, zidanje kleti in zidanic ter obilo drobnih, a dragocenih podrobnosti.

vezava celo platno, cena 590,00 din — dva obroka

Nove sanjske bukvice

spisane za vedre Slovence, knjiga, ki vam razkriva vse skrivnosti tega sveta, vam razgrne vaše sanje in vam približa prihodnost. Sanje so pomemben element v vašem življenju, zato jih ne bi smeli zanemarjati!!! vezava celo platno, cena 380,00 din

Ljubiteljsko kletarstvo

NAROČILNICA

Podpisani poklic:

stalno bivališče zaposlen

reg. št. osebne izk. izdane od

nepreklicno naročam knjige številka: 1 2 3 (ustrezno obkroži)

plačal bom: a. v enkratnem znesku din

b. v več zaporednih obrokih (ustrezno obkroži)

Naročilnico pošljite na naslov: ZALOŽBA OBZORJA MARIBOR, TOZD MATICA, 62000 MARIBOR, Gosposka 3

dopisniki so zabeležili

TEŠANOVCI

Aktivni mladi zadružniki

Člani aktiva mladih zadružnikov v Tešanovcih so na letni konferenci ugotovili, da so opravili precej nalag. Udeležili so se tradicionalnega srečanja mladih zadružnikov Slovenije v Vranskem in med 40 ekipami osvojili četrto mesto. Sodelovali so tudi na kvizih s tematiko o kmetijstvu. Omeniti še velja udeležbo na tekmovanju oračev.

Kakšen pa je letošnji program? V načrtu imajo več poučnih izletov. Za prvega, ki bo v kratkem, se že pripravljajo. Naj omenim, da pridno obdelujejo 72 arav zemljišča.

Iz leta v leto je več članov, kar je spodbudno, saj se manj mladih ostaja na kmetijah in to jim je nekakšen posreden stik z zemljo. Mlade iz Tešanovc le to, da se ne vključujejo mladi iz bližnje okolice.

Geza Grabar

RAZKRIZJE

Praznovanje in nagrade

Pred dnevom žena so tudi v Razkrižju pripravili proslavo. Pripravili so bogat kulturni program, v katerem so sodelovali cikibani in žorjci, folklorne skupine in mladi tamburaši iz osnovne šole. Mladinci so pripravili recital, ob katerem pa je zapel še domači moški pevski zbor.

Ob tej priložnosti so pripravili še majhno slovesnost. KS je v lanskem letu razpisala tekmovanje za najlepše urejeno domačijo. Komisija jih je izbrala šest. Gospodinjam, ki imajo najzastarejši za urejene domove, so podelili priznanja, nekatere pa so tudi pohvalili.

A. Š.

Je to **DOBRI DAN**, ali **NA SVIDENJE**? Eno ali drugo, nekaj pa je res — Jože je Janezu ob petinosemdesetem rojstnem dnevu iskreno stisnil roko. Kje je bilo? V Iljaševcih, če vas zanima in še to naj dodamo, da je posnetek izpod zadnje hbe s slamo krite v tej vasi.

Janko Stolnik

Sodar, kmet in glasbenik

Štefan Pal iz Lipe je po poklicu sodar, 73 let ima. Najraje izdeluje sode od 10 do 1.000 litrov, pred leti se je ukvarjal tudi s kmetijstvom, dvajset let pa je bil tudi glasbenik.

Sodar je že več kot petdeset let. Dela je imel vedno dovolj; izdeluje sode in kadi, les pa dobiva predvsem iz Prekmurja; hrast, akacija, malina in kostanj. Največ dela ima v času trgatve, takrat pač dela ves dan in tudi ponoči.

„Zdaj sem upokojen. Lahko rečem, da sem z delom zadovoljen, naročil imam celo preveč. Za izdelovanje tovrstne posode je potrebno veliko moči, pa tudi znanja in spretnosti.“ Štefan Pal je še dodal, da rabi za večji sod tri do štiri dni, doslej pa, tako se spominja, jih je izdelal že čez dva tisoč.

Jože Žerdin

HOTIZA

Načrti za letošnje leto

Gasilci v Hotizi bodo dali poseben poudarek preventivi in družbeni samozasčiti. Organizirali bodo predavanje za gasilce — pionirje, uredili orodišče, v spomladanskih mesecih pa bodo budno spremljali pojave požarov, ki nastajajo pri sežiganju suhe trave, predvsem ob gozdovih. Ob pomoči občinske gasilske zveze Lendava pa bi radi kupili tudi gasilski kombi.

J. Z.

DOKLEŽOVJE

Spodbudna premiera

Člani mladinske sekcije KUD „Dane Šumenjak-Miran“ v Dokležovju so za konec zime naštvirali komedijo v petih dejanjih „Jepe s hrba“. Režiser Stanko Antolin je s sedmimi igralci in ostalimi na premieri v domači vasi dosegel izreden uspeh, zato so se odločili, da bodo s tem odskrim delom gostovali še v Lipi, Melincih, Ižakovcih, Lipovcih in morda še v Puconcih.

Metka Gregor

GANČANI

Ponovno oživeti kulturno dejavnost

Po daljšem premoru hočejo v Gančanih spet ustanoviti kulturno društvo. Le tu in tam so skušali kulturne korenine oživljati mladi Gančanci z veselimi večeri in odrskimi deli. Zadnje naštvirano odrsko delo je bila komedija Kadar se ženski jezik ne suče, ki so jo uprizorili leta 1978.

Da bi kulturno dejavnost v Gančanih spet oživeili, so na zadnji seji KK SZDL imenovali iniciativni odbor, ki bo pripravil pravila in drugo za ponovno ustanovitev kulturnega društva. Kot spodbudo za ustanovitev društva naj omenimo moški pevski zbor, ki že pridno vadi skozi celo zimo.

T. Horvat

DOBROVNIK

LITERARNI VEČER

Kulturni dom v Dobrovniku je sprejel prve obiskovalce. Tako so proslavili dan žena. V novih prostorih knjižnice in čitalnice (prizidek) so se zbrali ljubitelji poezije. Občinstvu so se predstavili pomurski pesniki: Varga József, Szunyogh Sandor in Bence Lajos.

V prvem delu večera so obiskovalci zavzeto poslušali pesmi gostov. Predstavili so jih srednješolke: Valerija Somi, Helena Sekereš, Valerija Šabjan in Tibor Kovač.

Etelka Mišinkovič

RENKOVC

NALOGE ZA LETOŠNJE LETO

Na letni konferenci so se zbrali člani gasilskega društva Renkovci. V lanskem letu so ob razviti družbenega prapora proslavili 50-letnico delovanja društva. Organizirali so tudi predavanje za vse vaščane o varstvu pred požarom. Za letošnje leto so si gasilci zadali, da bodo očistili vodnjake, sodelovali na sektorskih in drugih vajah. Organizirali bodo tečaj za izprašane gasilce, se vključili v program meseca požarne varnosti, izdelali obrambni načrt za vas Renkovci. Želja požarnikov, kakor vseh ostalih vaščanov je, da bi letos začeli z gradnjo vaško-gasilskega doma.

J. Žerdin

Edino občestno ogledalo na Partizanski ulici v Lendavi je bilo do nedavnega še celo. Brezbržnosti? Kdo je odgovoren? Ogledalo danes samo kviri videz središča mesta pod slikovitimi goricami. J. Z.

ČREŠNJEVCI

Kulturna karavana za dan žena

Kulturno-umetniško društvo Peter Danjko iz Črešnjevca je tudi letos poskrbelo za kulturne prireditve za svoje (občanke) krajanke. Tako so že v soboto pripravili proslavo v gasilskem domu v Orhovcih, v nedeljo pa so priredili prvo proslavo že ob 12. uri v gasilskem domu v Zbigovcih in nato še ob 16. uri v dvorani vile Hoit v Črešnjevcih. Povsod so bile proslave dobro obiskane, saj so jih krajanke že vajene kajti vsako leto jim kulturni zanesenjaki ob njihovem prazniku pripravijo nekaj kulturnih užitkov.

V kulturnem programu so sodelovali otroci črešnjevkega vrtca, mladinci in tamburaški orkester. Po proslavi v Črešnjevcih v vili Hoit pa jim je KUD Peter Danjko pripravilo veseli večer, ki se je ob zvokih ansambla Sorodniki zavlekel pozno v noč.

Ludvik KRAMBERGER

GORENJE-ELRAD

Proslava ob dnevu žena

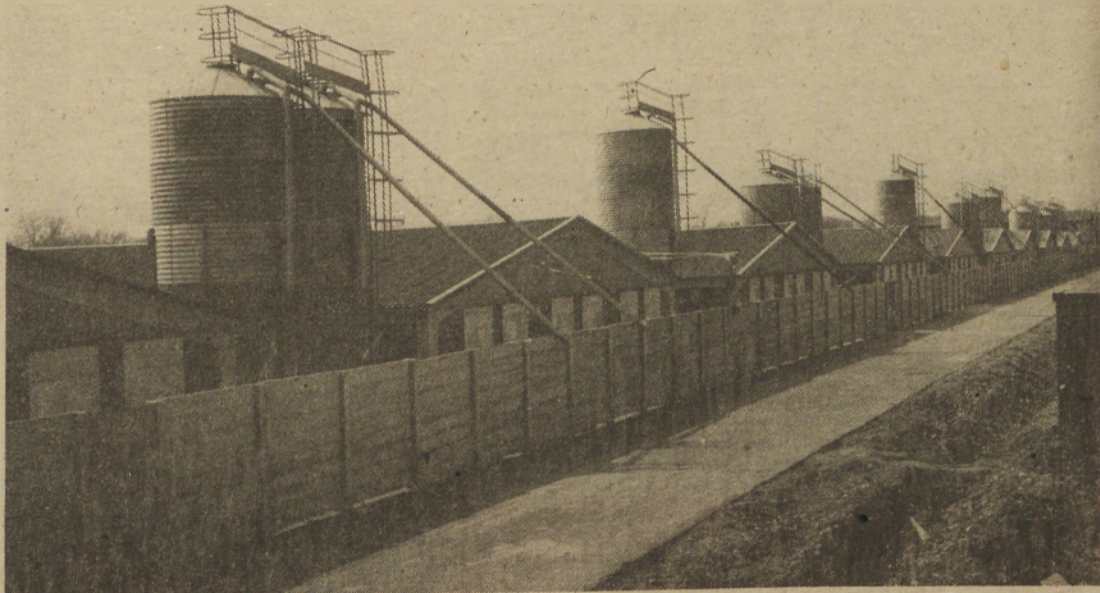
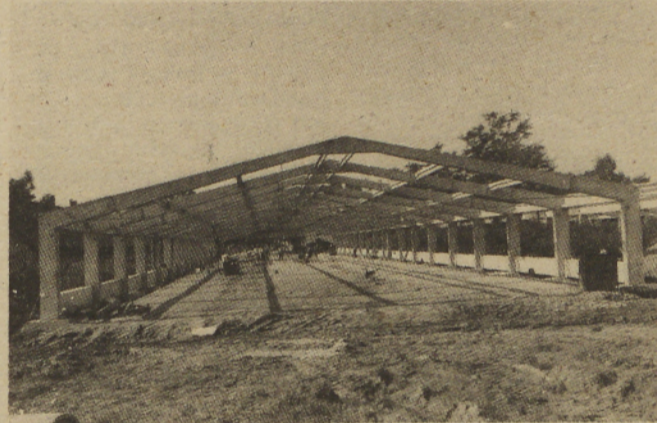
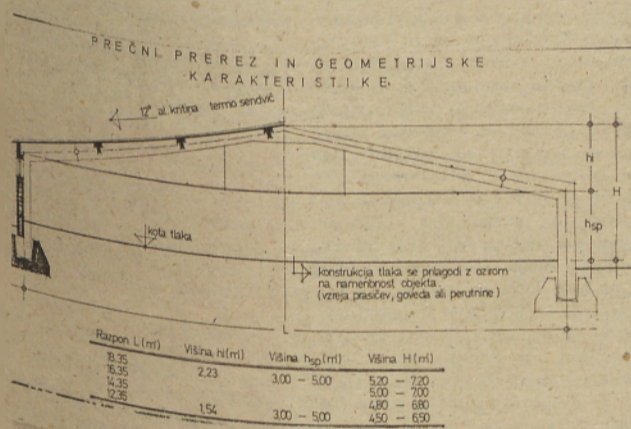
Praznovanje dneva žena v delovni organizaciji Gorenje-Elrad je letos potekalo delovno, saj so bile proslave v delovnih prostorih, v stari tovarni, v novi tovarni na Meleh pa v jedilnici. Na obeh proslavah so v kulturnem programu sodelovali otroci z radenske osnovne šole, ki so se predstavili z igrico. Tudi domači oktet je sodeloval v kulturnem delu programa.

Vsem ženskam je sindikat podaril nageljček in značko za dan žena. Razen proslave je v tem času potekala v Elradu tudi likovna razstava ljubitelja Mirka Ribiča iz Maribora, ki je v jedilnici razstavil 22 likovnih del.

L. K.

sgp konstruktor
maribor n. sof. o.
tozd gradbeništvo pomurje
murska sobota n. sof. o.

se s svojim proizvodnim programom vključuje v napore za povečanje proizvodnje mesa

Naša delovna organizacija se je s svojim proizvodnim programom farm uspešno vključila v razvojne programe področja. Poleg tega pa se uspešno vključuje v izvajanje različnih del v inozemstvu.

Razvili smo AB montažno konstrukcijo »PROGRAM« vodnjake, goveji, vinski, perutninarski hlevi ipd. Tipske mere po širini so: 12, 35, 14, 35, 16, 35, 18, 35, vzdolžni korak malo 6 m in je lahko mnogokratnik tega števila. Konstrukcija

spada v montažnem smislu med montažne konstrukcije lahke montaže, saj lahko cca 1000 m zmontiramo v roku 5 dni.

Posebnost našega programa so še armirane betonske rešetke za govedo in svinje.

S tem programom gradnje je tako tudi naša organizacija prispevala svoj delež k racionalni izgradnji v kmetijstvu.

**POMURSKI
PROIZVODNI
PROGRAM
FARM**

INDIJA IN BUDIZEM

Obred, ki pelje v blaznost

Budistično meništvu je popolnoma različno od krščanskega. Ni duhovništva ali kaste svečnikov obreda, ki naj bi bili posredniki med človekom in božanstvom in kljub obstoju hierarhične organizacije je budistični meniški duh zelo demokratičen. Ne glede na položaj ni bistvenih razlik med menihi.

Menih je mogoče postati z zapletenim obredom, ta spominja na dogodke, ki naj bi po izročilu spremljali Budovo odpoved svetu. Mladi, ki se odločijo za versko življenje, postanejo samanera (novici). Oblečeni so v razkošne obleke, spremlja jih praznično razpoložena množica deklet, gredo skozi vso vas, ozdravljajo sorodnike in znance ter končno vstopijo v samostan. Tam jih izprašujejo in preizkušajo.

tno imenovana »Vera Belega lotosa«, kasneje pa »čista zemlja«.

Velikega pomena so tudi magične sestavine, ki širijo med preprostimi verniki prepričanje, da se vernik ne zveliča s krepostnim življenjem, ampak z avtomatično, magično dejavnostjo, določenimi dejanji, formulami, molitvami, s katerimi se obrača k Budi. Ta ga odveže vseh grehov in mu jih odpusti. Zato mora izreči

ki v sanskrtu pomeni »krog«, zapleteno geometrijsko

upodobitev, ki z zamotano simboliko nakazuje shemo sil in trenutkov, ko se kozmična zavest množi v neskončnem številu oblik ve-

Na mizo postavilo pred obredom kovinsko posodo, v kateri je ogenj. V njej zažgo lesene darove, makovo seme, olje, kadilov, dišave, medtem ko pogače in rože preprosto razstavijo po mizi v čast božanstvu. Duhovnik potem meče cvetove proti mandari in od tega, kam cvet pade, je odvisno družinsko blagostanje ali ozdravitev bolezni. Težko si je vse to predstavljati in tudi razume-

Tibetanski budizem je ohranil in obogatil zamotani bajeslovni svet hinduističnega verstva. Ko prodreš vanj, se zgubiš v gozdu bogov, boginj, demonov, duhov. Ti liki niso v resnici nič drugega kot podoba stanja zavesti vernih v bajeslovnem okolju. Iz tega izhaja veliki pomen ikonografije v tibetanskem budizmu.

Čaščenje posameznih božanstev je značilno za ljudsko vernost, za dejansko mnogoboštvo. Eden izmed strašnih začetnih obredov tibetanskega budizma je obred »plesočega mrtveca«. V njem duhovnika zapro v popolnoma temno sobo skupaj s truplom. Zlekne se nanj, da usta na usta, da bi ga obudil s svojim dihanjem in z usreznimi formulami. Po nekaj minutah se truplo obudi, vstane in skuša pobegniti. Duhovnik ga tedaj mora zadržati s svojo močjo, pri tem pa še vedno drži usta na ustih in opazuje njegove plesne gibe. Ko na koncu truplo pokaže jezik, ga mora duhovnik s svojimi zobmi odgrizniti in ga shraniti, da bi iz njega naredil čarodejni pripomoček. V tem trenutku se truplo vrne v stanje smrti.

V resnici pade pri tem obredu duhovnik v stanje globokega transa, ki ga izzove avtosugestija. V tem transu izpuli jezik iz ust trupla, s katerim je zaprt. Nič čudnega ni, da je ta obred često pripravil tistega, ki ga je opravljal, v blaznost.

ŠIBKI SPOL SO PRAVZAPRAV

MOŠKI

Ženske in moški so si enakopravni. Tako velja v vseh civilizacijsko razvitih deželah, kjer so premagali tisočletne „moške“ predsodke, rojene v sivi davni. Enakopravnost seveda ne pomeni, da so si tudi enaki.

Znanost šele v novejšem času počasi začenja razumevati naravo teh razlik. Zakaj so moški boljši od žensk v abstraktnem, matematičnem mišljenju, zakaj imajo ženske mnogo bolj zapleteno razvit samozadržni telesni sistem, zakaj moški mnogo pogosteje podležejo spolnim deviacijam in sploh duševnim boleznim, zakaj so ženske bolj nadarjene za družabnost, a hkrati bolj kot moški podlegajo fobijam in depresijam, po zakaj je več moških na obeh skrajnih polih intelektualnega razpona, se pravi, da je več nadpovprečno inteligentnih, hkrati pa tudi več podpovprečno?

Se vedno drži, da umre več moških kot žensk zaradi srčnih bolezni. Ne zaradi tistih, ki jih povzroča nesrečna ljubezen, mar-

več zaradi pravih obolenj. Ne gre za večjo podvrženost zaradi zaposlitve, saj je znano, da je med zaposlenimi ženskami kljub vsemu manj srčnih bolezni kot med gospodinjami. Vse kaže, da so ženske že po naravi bolj zaščitene pred tovrstnimi boleznimi. Pred najbolj pogostimi vrstami srčnih bolezni jih varujejo njihovi naravni spolni hormoni estrogeni, pomembno pa je tudi to, da odgovarjajo na stresne položaje biokemično in obnašajsko drugače kot moški. Studije so pokazale, da ženske, ki živijo podobno življenje kot moški poslovneži, se pravi, da žive v stalni napetosti, nimajo povišanega krvnega tlaka, srčnega impulza in ne tolikšnih količin adrenalina v organizmu.

Zakaj taka razlika? Strokovnjaki menijo, da je pogojena z dolgim evolucijskim pritiskom, ki mu je bil moški podvržen kot lovec in borec za samico. V takšnih

položajih je razvil hitrejšo reakcijo, medtem ko so kot središča družine razvile no in družabno naravo. D so preverjali na poskusnih kolikor je to seveda sploh. Raziskovalci so ugotovili, pri samcih — poskusnih živalih na povezanost med dominacijo (pridobivanje samice in o visokim krvnim tlakom od devanjem očila. Sumi na to imeli tudi najvišje količine moškega spolnega hormona testost v krvi, s čimer je prav tako sredno povezano po škodljivega holesterola. E. ko je tudi pri „človeških moških.

Ženske so na te pomembnem področju prednosti pred moškimi, to porinjene v podreje ko gre za sposobnosti abstraktnega mišljenja. Studije so pokazale, da so moški hitrejši in bolj naprednejši v vseh panogah, ki so po matematiko, medtem ko bolj leže komunikativne. Ker pa je abstraktno mišljenje pogoj za razvito ime genca, se ponuja sklep, da so moški naravi bolj inteligentni kot ženske.

Zagovorniki enakosti vik in krik, zato na raznih zvezi začeli z obsežnejšimi študiji, v katero so zajeli okoli 10.000 pri analizi podatkov so okolje, iz katerega so njihovo naravno nagnjenost matematike in druge abstraktno talentiranosti, pa vsemu temu končni rezultat kaže večjo naravno talentiranost dekčkov za matematiko.

Fiziologi imajo delno pravijo, da ženske zvečno drugo polovico kot moški. Že nakaj le da ohe možganski polkri enako usmerjeni. Lewi bolj čustvene in intuitivne, medtem ko je desna oga bolj abstraktne stvari. Pri ženskih pa bolj angažirana leva, moški pa bolj desna poltuka.

Seveda je to slišati zelo pristo in tako tudi je, saj kakor ni raziskala, kaj vi tega. Govoriti o le možganski polutki je premalo za resno razlaganje ugotovljenih razlikah.

Ce za konec ugotovitve poročničarjev in stitov, bi lahko naredili ček, da je zares šibki zaprav moški in ženska. Porodničarji navajajo, ce spontano splavijo moškega spola, da umre več moških do ženskih.

BREZ

— »Tudi v prejšnjem obdobju nam je zakuhala ljutomerska občina,« je globoko zavzdihnil svetnik območne vodne skupnosti Mura iz Murske Sobote Štefan Fartek na zadnji seji predsedstva PMS SZDL, ko je OK SZDL Ljutomer zadnji hip dala spreminjalni predlog za kandidata za predsednika skupščine območne vodne skupnosti oziroma člana njenega izvršilnega odbora. Kaj hočemo, nekdo pač mora »kuhati«!

— Za čase, v katerih bise se sam »rogati« razjokal, predlagam, da v duhu »šparanja« načrtujemo družine, v katerih bo oče zaposlen v Mesni industriji, mati v Muri, sin v Radenski, hčerka pa v Potršniku in kateri od družinskih članov naj se po možnosti posveti kmetovanju. Če jih bo slučajno več, naj pač postopek »razmeščanja« prilagodijo. Šifra predloga je: naj živi privilegij!

— V trgovinah, gostilnah in še kje vodijo kar štiri sorte knjig: dnevno knjigo o prometu blaga, knjigo reklamacij, knjigo povpraševanja in knjigo pritožb. Kaj, ko bi uvedli še knjigo »poniž(a)nih in razžaljenih«!

DLAKE

Preko 1400 Mongolov, ki živijo v kitajski provinci Junan je od oblasti zahtevalo, da jih priznajo za potomce velikega mongolskega osvajalca Džingiskana.

drugje smo prebrali

Neki Arthur Knorr iz Kalifornije je v šestih mesecih pridobil na teži za celih 136 kilogramov. Ko je umrl, je tehtal 408 kilogramov.

X X X

V Browningu, mestecu v ameriški Montani, je 23. januarja 1916 padla temperatura od + 6,7 stopinj Celzija na minus 48,8 stopinj. Na srečo ni bilo človeških žrtev.

X X X

V nekem japonskem živalskem vrtu je poginila največja gorila na svetu. Tehtala je 285 kilogramov, kar je dvakrat več kot znaša normalna teža gori-

V Bangkoku so postavili lik Bude, doslej najvišji spomenik simbolu budizma na svetu. Skulptura je vilita v bron, podstavek pa je iz italijanskega marmorja.

da bi ugotovili njihovo trdnost za verski poklic. Če jih ocenijo za primerne, se začne obredi sprejemanja: brije glave, oblačenje v rumeno meniško obleko, dodelitev novega imena in podobno. S tem trenutkom se začne začne asketsko življenje, ki doseže vrh, ko menih sam postane Buda — Razsvetljeni.

Na velikem kitajskem ozemlju pa je budizem razdeljen v veliko skupino verskih gibanj, ki jim je skupno hotenje spremeni ga v organizirano vero z uzakonjenim čaščenjem. Najpomembnejša ločina je prvo

tako kesanje: »Mi, ki smo se tukaj zbrali zaradi čaščenja in molitve, skesani priznamo pred Budo, pred duhovi neba, zemlje in zraka, v prisotnosti sodniko-v podzemlja, da smo med časom svojim mnogoštevilnih življenj mogoče zagrešili mnoge prestopke... Želimo, da bi bili naši grehi uničeni, tako da od njih ne bi nič ostalo. Vsi in z vsem srcem se darujemo Budi.«

Tudi na Japonskem se je razvil zelo zapleten in pester budistični obred, ki hoče zveličati vernika s tem, da požene vse svete sile vesolja. Te izraža mandara, beseda.

DA ZA INCEST?

Sestčlanska komisija švedske vlade je predlagala, naj bi parlament to jesen sprejel spremembe zakona o spolnih deliktih. Med drugim predlagajo, naj bi posledje krvoskrunstvo (incest) ne veljalo več za kazenski prestopok, ako gre za osebe, starejše od 18 let. S tem predlogom, če bo seveda sprejet, bi se onemogočilo vmešavanje države v prostovoljne spolne odnose med polnoletnimi osebami tudi v primeru, ko gre za sorodnike.

Člani komisije so poudarili, da se zavedajo možnosti genetskih motenj pri otrocih, rojenih iz takih razmerij, vendar pa tudi ugotov-

vljajo, da je tveganje razmeroma zelo majhno in da ni znanstveno dovolj dokazano, medtem ko je dokazano, da prihaja do precej večjih genetskih napak pri otrocih, ki se rodijo materam, starejšim od 40 let, pa vendar nobena zakonodaja na svetu takšnega rojstva nima za kazenski prestopok.

Usoda predloga je v rokah parlamenta, a že sedaj je, kot poročajo Tanjugov Durbin, naletel v številnih okoljih na odpor. Navsezadnje je prepoved incesta ena najstarejših civilizacijskih pridobitev. No, bomo videli, kaj bo iz vsega skupaj. Zrna pameti v predlogu gotovo ni mogoče povsem prezreti.

STUDIJI

- Kaj pa zdaj delaš?
- Studiram.
- Na kateri fakulteti?
- Kar doma in še zdaj ne vem, kje bi dobil inštalaterja.

PRIZNANJE

- Dragi, moram ti priznati, da sem imela pred tabo precej fantov. Pa ti?
- Jaz pa sem imel precej deklet.

POTRPEŽLIVOST

- Dva deci starega vina, prosim!
- Nimamo, lahko pa počakate, da se postara.

Sarajevska revija AS je 19-letno frizerko Ano Sasso iz Splita izbrala za »Miss Jugoslavija«. Ana je pred nedavnim v Londonu sodelovala tudi pri izbiri »Miss sveta«. V hudi konkurenci 66 lepotic z vseh koncev sveta je dosegla osmo mesto. Najlepša med najlepšimi postala črnopolta Mariasela Alvarez iz Dominikanske republike. Te ga Avinega ni naredil naš fotoreporter.

za vsakogar nekaj

radi bi bili lepo oblečeni Modne težnje pomlad — poletje 1983

Barva je primarni modni izraz, je optični signal. Poletje 1983 je zelo barvito. Na eni strani je važen nasičen kolorit z mehko svetlostjo, na drugi pa igrajo pomembno vlogo nežni, mehki pasteli. Priljubljen je kontrast črno-belo. Za poletno sezono se uporablja presenetljivo dosti črne barve. Črno-belo se uporablja kot kombinacija in tudi v obliki tkanega in tiskanega vzorca kot mešanica vzorcev. K črno-belo pikasti dedkovi srajci z belim plastronom spadajo malo skrajšane hlače. Po krajšem preporočilu se zopet uveljavlja vijoličasta barva z mnogimi odtenki, ki vlečejo na rdeče in modro. Še nikoli niso veliki stilni giropri predložili tako množino modelov in detajlov kot za poletje 1983.

Osnovna tema za poletje 1983 je zopet stil-mix s tkaninami, barvami in vzorci z moškimi in ženskimi elementi na enem kompletu, s strogimi linijami nad razigranosti.

Dolžine in linije. Tukaj se noče nihče opredeliti. Časi modnega diktata so minili. Super kratki miniji in bokarski shorts ozki ali široki se radi skrivajo pod širokimi daljšimi krili z razporki, ki odkrivajo noge. Do meč segajoča krila so lahko večplastna in spodaj še hlače, se odloži z globoko nastavljenimi volani. Predvsem so narejena iz različnih tkanin in vzorcev.

Krila so dolga z visokimi razporki. Stilni biroji, ki žele biti na tgu, prikazujejo dolžine kril točno do kolena. Veliko kril sega pod koleno, skoraj do členkov. Najnovejša so krila in hlačna krila s širokimi prevezanimi ali zapetimi stezniškimi sedelci. Veliko kril se odpira predaj ali ob strani ali pa zadaj, čez shortse, minije in barvaste nogavice ali čez še daljše krilo z ozkim volanom. Ozka krila so kratka in imajo razporko ali prehajajo v asimetrično širok volan. Krila po vzorcu antike imajo različne dolžine. Veliko je krožnih kril in balonastih modelov.

Hlače so krajše, mini shorts z zavihkom, pravi bokser shorts, niske capri in okrajšane cigarete ali široke hlače imenovane za „visoko modo“. Najnovejša so široke, spuščene, malo skrajšane „prijama hlače“, tudi z zavihki. Poleg tega klasične dolge hlače, s trakovi ob strani ali pa preidejo v zavezano gamašo. Tem se pridruži jo klimaste hlače, trenirke in norveške hlače. Hlače so pogosto kariraste, črtaste, pikčaste.

Plašči za sezono pomlad poletje so lahki, veliki in široki. So tudi brez ovrtnikov in ob strani zaprti. V pasu pa stisnjeni, s širokim stezniškim pasom ali imajo tunel. Široki kimono plašči s polovičnimi rokavi nastajajo športnim hlačam ali pižamastim modelom.

Jakne so prekomerno velike in prihajajo tako v sako krojih kot tudi v krojih jutranjih plaščev s šal ovrtniki in v srajčnih krojih. Mladostni bluzoni so lahko iz potiskanega denima ali lahke mrežaste tkanine. Poleg tega se pojavljajo blazerji s kratkimi rokavi, safari jakne in množica giletov. Iz super lahkih tkanin so blazerji skoraj vedno doredni z velikimi našitimi žepi.

Modni gileti v enem ali dveh moških vzorcih se nosijo k žensstvenim krojem.

Bluze in srajce so resnično nove. Imajo zanimive izreze kot visoki ladijske ali globoke V dekolteje, zaokrožene ali trikotne izreze, lahko so tudi drapirane in asimetrične, tudi s hrbtnimi dekolteji. Poleg volanov so značilni novi prekomerno široki šal ovrtniki, široke blende, tudi kontrastne, cik-cak trakovi, luknjičaste vezene. Crte ali vezane zavazovanje na izrezu ali ramah. Srajce so ali strogo kvadratne s kimonom ali raglanom z zavihanimi rokavi ali preproste uniforma srajce. Romantični so še s žipkami obloženi korzeti in z vrvicami prevezani stezniki ali bluze, potem bluze z napihnjenimi puf rokavi in najhujšimi belimi ovrtniki ter plastronom z bizami.

Obleke — predlogi stilnih birojev nihajo od strogih z belimi ovrtniki prek kmečkih ovitih oblek in oblek z volani z velikim volumnom ter mešanico več vzorcev prek dvojnih kril in hlač do grških ovrtnikov in srajčne obleke po vzorcu dedkovih srajc s spodnjim robom, ki je ob straneh zaokrožen. Tem se pridružujejo ozke pletene obleke z električnim dekoltejem in visokim pasom. Za visoko poletje so dekoltirane obleke z naramnicami pogosto asimetrične in s stranskim zapetjem na krilu ter srajčne obleke iz tkanine z barvastimi polami ali predpasniške obleke, tudi v kimono krojih. Prav široke sotoraste obleke se stisnejo z večkrat prevezanimi ali širokimi stezniškimi pasovi.

Detalji pričenjajo že na vratu. Poleg mnogih dekoltejev pri bluzah, ki obljajo tudi za obleke in tunike, se pojavljajo modeli brez ovrtnikov; ponovno šal ali volan ovrtniki, mornarski ovrtniki z luknjičasto vezeno. Veliko je kimono ramen in raglan rokavov. Plastroni, vrvice, krogi in pentlje. Naramnice, deloma asimetrične, in kot reverji in podloga skoraj vedno v kontrastu tako v barvi kot v tkanini. Ozki pasovi se nosijo k malo znižanemu pasu, pas. Široke barvne ali usnjene blende so nameščene na izrezih, žepih in spodnjih robovih. Naramnice z vzorci in pentljami spadajo h krilom in hlačam. Našiti žepi so lahko zelo veliki. Plasti se nadaljujejo naprej imajo detajle z uniform.

Zvezdana Serec

zanimalo
vas bo

POZNATE SIR?

Sir so poznali že pred več kot dvema tisočletjema. Zapiši starih rimskih pisateljev pričajo, da so ga izdelovali in uživali že stari Grki, ravno tako pa tudi Rimljani in druga evropska ljudstva v mejah ali pa ob mejah rimskega imperija, kot na primer Galci, Kelti, Germani, kmalu po naselitvi pa tudi že naši slovanski predniki. Sir je torej znan v Evropi že od starega veka sem, izdelovali pa so ga iz ovčjega, kravjega ali kozjega mleka najbrž povsod tam, kjer so imeli zanj dovolj surovine.

Industrijsko pa so začeli izdelovati sir šele v novejšem času, in to najprej v zahodnoevropskih deželah, kmalu nato pa tudi drugod po svetu.

Pretežno večino sira različnih vrst dajejo v zahodnih deželah na mizo skoraj redno kot desert na koncu glavnega obeda. Samo nekatere vrste tako imenovanega mehkega sira uživajo pri zajtrku ali pa vmes med glavnimi dnevnimi obroki.

V našem zapisu seveda ne bomo naštevali vseh vrst sira, ki jih izdelujejo po svetu. Sir izdelujejo, na ta način, da sesirijo mleko. Pri tem se sesedajo ne samo mlečne beljakovine (predvsem sirnin ali kazein), temveč z njimi vred tudi mlečna maščoba, mlečni sladkor, mineralne snovi in vitamini. Zaradi velike hranilne vrednosti teh sestavin zavzema sir eno najodločilnejših mest med živili in je zato tudi zelo važen za prehrano prebivalstva.

Imamo trde in mehke vrste sirov. Poleg tega pa ločimo sir po odstotku maščobe v njem. Imamo torej posebno mastni sir s 55 odstotki maščobe v suhi snovi, polnomastni sir (45 odstotkov maščobe) tričetrtmastni sir (35 odstotkov maščobe), polmastni sir (25 odstotka maščobe), četrtmastni sir (15 odstotkov maščobe) in pusti sir (manj kot 15 odstotkov maščobe v suhi snovi).

ENO ZA DRUGO

— Tako pa ne. Tale bankovec, s katerim hočete plačati pijačo, je ponarejen.
— Z vašim vinom je tudi tako ...

za avtomobiliste

NESREČNO PREHITEVANJE

Prehitevanje tam, kjer to ni dovoljeno, spada vsekakor med najhujše prometne prekrške v cestnem prometu. Mnenja so sicer deljena, praksa pa pove, da kar 40 odstotkov nesreč pri prehitevanju nastane zaradi tega, ker vozniki prehitevajo, kjer je izrecno prepovedano, za nameček pa še zelo nevarno.

Če bi analizirali vzroke za nesreče pri prehitevanju, jih lahko razdelimo na sedem različnih.

BREZSKRBNOST, ki lahko vodi do neutemeljene LAHKOMISELNOSTI, kar se kaj rado zgodi na kakšni od cest z redkim prometom, ko nekateri preradi tvegajo, češ, saj ne bo nikogar nasproti. Morda boste imeli devetkrat srečo — desetič pa se bo prehitevanje končalo v bolnišnici ali pa na — pokopalšču.

LAGODNOST pri pretikanju prestav je prav tako lahko vzrok za nesrečo, kajti kdor se pri hitrosti 50 kilometrov na uro loti prehitevanja v najvišji prestavi, nima skorajda nikakršne rezervne moči, da bi v primeru nujne „potegnil“ mimo prehitevanega vozila. Recept je jasen in enostaven: prehitevajte šele potem, ko ste prestavili v nižjo prestavo. Samo energično prehitevanje je dobro prehitevanje!

SLEPO ZAUPANJE v spredaj vozečega voznika lahko privede v nesrečo, kajti, če on prehiteva, mora biti cesta zagotovo prosta, si mislimo in se mu enostavno obesimo na rep, ne da bi sami kaj videli. To pa kaj lahko vodi do čelnega trčenja s težkimi posledicami, saj nasproti vozeče vozilo opazimo prepozno, tisti pred nami pa se

morda še ravno „za dlako“ izmuzne.

BREZOBZIRNOST do za nami vozečih voznikov nikamor ne vodi! Ni prav, da namesto, da bi se s pogledom v vzratno ogledalo prepričali, če se nam ne bliža ali nas že ne prehiteva hitrejšo vozilo, enostavno vključimo smerokaz in zavijemo na levo stran vozišča. Toda vprašanje je, če bo vedno za nami vozeči voznik še imel čas in prostor zavreti.

NEPAZLJIVOST je vzrok za prometno nesrečo takrat, kadar voznik misli na vse kaj drugega, le na prehitevanje ne. Prehiteva avtomatično, ker pač avto tako lepo teče, mimogrede pa se še posveti pogovoru s sopotnikom, dokler kar naenkrat, običajno že prepozno, opazi nasproti vozeče vozilo ... In ker ga sploh ni pričakoval, je zmeden, reakcijski čas je neprimerno daljši, razen tega pa je tudi reakcija skoraj zagotovo — napačna.

POMANJKLJIVO SAMOOBVLADANJE je nevarno, še posebno v kritičnih trenutkih, ko vam

nasproti že drvi vozilo, vi pa ste še vedno na njegovem voznem pasu. Čim hitreje se morate vrniti na svoj vozni pas, vendar volan preveč sunkovito in prezgodaj obrnete v desno. Posledice: bodisi, da boste udarili v odbijač prehitevanega vozila ali pa vas bo zaneslo s ceste.

Posebno pozornost je treba posvetiti dejstvu, da je tisti voznik, ki se znajde v škarjah na odseku ceste, kjer je prehitevanje izrecno prepovedano z znakom ali pa z neprekinjeno črto, prometni grešnik najhujše vrste in, če že odnese celo kolo, se lahko upravičeno sramuje svojega postopka. V tem primeru gre za PSIHIČNO MOTENE in DRUŽBENO NEPRILAGOJENE OSEBE, ki se tudi sicer v življenju težko prilagajajo družbenim normam.

Ob upoštevanju vseh navedenih nevarnosti je nasvet dokaj enostaven: brezpogojno je potrebna maksimalna koncentracija, in če že obstaja le najmanjši dvom o varnosti prehitevanja, se mu odpovejmo.

PRED LOVOM

- Vem, da boš ustrelil večjega zajca kot jaz.
- Kako veš to že zdaj?
- Bolje znaš lagati.

DOBRO SRCE

- Šandor, kje pa je ostanek torte?
- Zaužil ga je lačen otrok.
- Dobro srce imas.
- Apetit pa tudi.

KAKO OHRANITI MLADOST?

Biolog J. Arnold z univerze v Leipzigu je ugotovil, da je za ohranjanje mladosti zelo pomembno ravnovesje med živalskimi in rastlinskimi maščobami. Tisti, ki v prehrani uporabljajo samo rastlinska olja, se hitreje starajo, kajti pri metabolizmu nenasičenih maščobnih kislin, ki se nahajajo v rastlinskih oljih, nastaja hipofurin. Ta povzroča staranje.

SESTAVLJENIK	GEOMETRIJSKO	RAVNA	GRSKA	ITALIJAN-	HUDA	HRAVO-	TEHNIŠKI
MARKO	TELO, DO	POKRAJINA,	REKA NA	SKA AVTO-	MIŠIČNA	SLOVJE	REKVIKIT
NAPAST	DEKAEDEER	RAVINA	PELOPO-	MOBILSKA	BOLEZEN		
			NEZU	TOVARNA			
LADJA, KI LEVI Z MREŽAMI							
ZABAVIŠČE V VEČJIH MESTIH							
LETALEC, PILOT							
NATRIJ				POMILNSKI POLITIK IDNEŠCU PECIVO			
IZUMRAJ SLOVAN					PEVEC KING COLE		
					OTVA		
AVTOMO-BILSKA OZNAKA JAPONŠKE		PAS PRI KIMONU AZIJSKO LJUDSTVO				ORGANSKA SNOV ZA BARVE IN ZDRAVILA	ZGODAJ ZRELO SRAJE
DELAVEC V STROJARNI							
FILMSKA IGRALKA SAMOJLOVA							
GRŠKA CRKA					PROSTOR ZA PEVEC IN DRGLE V CERKVI	PEVEC PESTNER	
RADIJ					DEBELE PALICE GERMAN TITOV		
IZVLEČEK IZ RŽENIH ROŽIČKOV							
JUŽNI SAD, LIMONA							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: krompir, lekarna, javnost, ulanke, čir, ure, Asa, Ras, VT, Gott, N, ser, A, iver, ŠK, čitanka, aneroid, ro, Desa.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

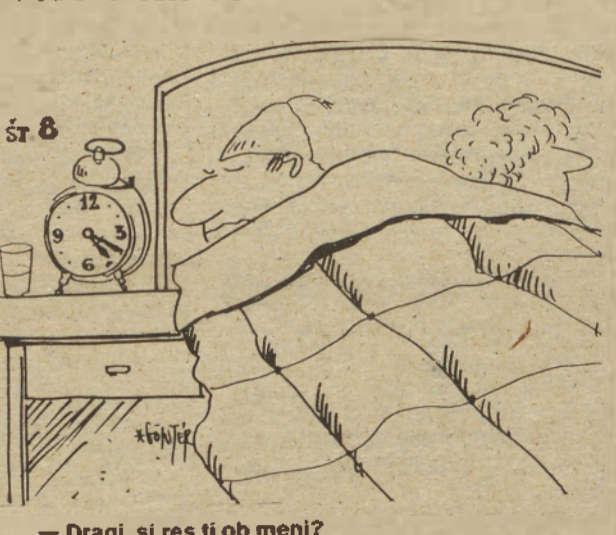
Pred vhodom, pa quod izhodom sobotko ga kimofo, so quod zimof betou gor strigali, pa ose raskopali, ka asfalt nagravijo, like gravijo, ka komaf prvoga agrila. Do tečas ni pa ležko cenfemi običkovaleci noqe terejo ču medo parili. Titi, tank — valék, steri je cejlo rifmo pouleg kimofo, ctav ka deco sagati, so re fkeraj odgelali. Zaj mladina pod 16. ležti gá vriga f kino oditi, gda ma qlakataj pifje ka mesmi.

NAŠA RISBA — VAS PRIPIS

Dobroste postopaj pod današnjo karikaturu miramo prejeti najpoznejše do četrtka, 24. marca 1983, na naslov VESTNIK, Titova 29/1, 6000 Maribor, M. Sobota, s pripisom Naša risba — vas pripis št. 10.

VAS PRIPIS ŠT. 8

— Dragi, si res ti ob meni?
— Da, draga!
— Škoda! (D. Š., M. Sobota)

Ne vem, ali je čas, da vstanem, že premeknjen, ali pa lahko spim še naprej? (I. S., Bratonic)

Boljše je lepe trenutke preživeti v sanjah kot slabe buden. (D. Š., M. Sobota)

PREDNIKI

— Ne razumem, zakaj si med slike prednikov obesil tudi sliko avtomobila.
— So razlogi. Mama se je poročila z očetom zaradi avtomobila. In če oče ne bi kupil avtomobila, tudi mene ne bi bilo.

V SOLI

— Martin, zdaj mi je pa dovolj! Med poukom vedno klepetaš. Povej mami, naj jutri pride malo k meni na pogovor.
— Raje ne. Ona toliko govori, da boste morali vsaj pol ure poslušati, če boste sploh prišli do besede.

O mami, dnevu žena...

(izbrane misli iz vaših prispevkov)

Mamico imam rada zato, ker me hrani, varuje, mi kupuje oblačila in druge reči. Najbolj vesela je takrat, kadar prinesem iz šole kakšno petico in ko sem pridna. **Betka Rožman, 2. c COŠ Gornja Radgona**

Položaj žene je danes drugačen kot je bil nekoč. Ženska se lahko primerja z moškim, čeprav ne na vseh ravneh. Še vedno mora opravljati vsa gospodinjstva dela, hoditi v službo in skrbeti za otroke. Skozi vse leto nudi svoji družini toplino in ljubezen. **Silvija Horvat, 8. b OŠ Beltinci**

Zvončki beli že cveto, v gozdu svetlem ptič žgoli... zate moja draga mamica! Danes ti poklanjam ta šopek belih rož, zate moja mamica, za osmi marec — dan žena. **Dragica Bürmen, OŠ Dobrovnik**

Vsako jutro, vsak večer, vse dopoldne, vse popoldne vedno čujem mamin glas in vidim njen goreč obraz. **Suzana Lopert, COŠ Beltinci**

Čisto vsem mamam sveta naj toplo sonce sije z neba! Da zvezde jim sreče ne ugasnejo nikoli... Da ne bi bilo njih solzno oko, da v srcu nič žalosti ne bi bilo. Dež pa naj rože za njih zaliva, veter naj čisti jih, sneg pa pokriva. Čisto vsem mamam sveta pojem to pesem za 8. marec — dan žena... **Anita Žižek, 7. raz. OŠ Šalovci**

Če kdo pogleda pregloboko v kozarec

Vsak človek ima dobre in slabe lastnosti. Nekateri se hitro jočejo, drugi se radi smejejo, tretji so nagljeni k prepiru, četrti radi pijejo...

Ko sem nekega dne gledala skozi okno, sem zagledala človeka, ki je šel pijan po cesti. Da bi samo videli, kaj vse je počel! Bil je dobro „pod gasom“, toliko, da ni padel v jarek z umazano vodo. Morda bi se tam streznil? Pod pazduho je imel steklenico z žgano pijačo. Ko je šla mimo ženica s samokolnico, jo je skoraj podrl. Ženica ga je ozmerjala, njemu pa to ni bilo nič. Če bi na cesti bila postavljena vrata za slalom, ki brez težav prehitel Stenmarka! Nenadoma pa se je spotaknil in čofnil v vodo. Menda se je v hipu streznil, saj se je hitro pobral in vzravnano nadaljeval pot. Z obleke se mu je cedilo, toda svojo steklenico je še naprej pestoval.

Ko je izginil za sosednjo hišo, sem razmišljala, kako se lahko človek v hipu spremeni. **Jasna Šendlinger, 6. r. OŠ Kapela**

Življenje na naši šoli

Obiskujem šesti razred celodnevne osnovne šole 17. oktober Beltinci. Naša šola je zelo velika. V šolo se vozim s kolesom.

Ob pol osmih se začne pouk. Med vsako uro imamo odmor. Takrat smo zelo živahni. V rekreativnem odmoru gremo ven, da se razgibamo. Pri malici govorimo s polnimi usti. Čeprav to ni kulturno, mnogi sploh ne upoštevajo učiteljevih opozoril. Mnogo učiteljev si prizadeva, da bi nam bila šola drugi dom. Marsikateri učenec nesmotrno ravna s šolskimi rečmi. S kosilom in malico smo zelo zadovoljni. Imamo tudi krožke. Na nižji stopnji imamo zobno ambulanto. Med odmori se večkrat lovimo po razredu. Imamo tudi pionirsko hranilnico, ki jo obiskuje mnogo učencev.

Naša šola pa ima tudi slabo stran. Imamo

papirčke, nered v garderobah, razmetane torbe in kar je najbolj žalostno, mnogo učencev, ki take reči počenjajo. Mnogo stvari smo strli, mnogo je že bilo ukradenega.

So pa tudi pridni učenci. Pevski zbor sodeluje na vsaki proslavi. Na revijah se vsakokrat odlično odreže. V knjižnici si lahko vsak učenec sposodi nekaj knjig, ki jih mora vrniti pred iztekom šolskega leta. Pri šoli stoji čebelnjak. Z njim se ukvarjajo mladi čebelarji. Lani smo s skupnimi močmi zgradili nov stadion.

Vsi smo veseli lepe, velike šole, ki nam je drugi dom.

Danijel Žižek, 6. r. OŠ Beltinci

Zvonček

Prvič na plan zvonček pokuka, naveličan zime okrog se zasuka. Zvoni, zvoni... bratce, sestrice budi. A oni še spijo, v sanjah prelepih se mu smejejo.

Marjana Virag, 3. b OŠ Crenšovci

Tudi jaz sem pionir

Pred 40 leti je bila ustanovljena pionirska organizacija.

Tedaj so imeli pionirji drugačne naloge kot pionirji sedanjega časa. Morali so pomagati pri tanzanu osvoboditi našo domovino. Zbrali so oblačila, hrano, zdravila, orožje in ker je bilo najbolj tvegano, prenašali so pošto. Pionirji so pogumni. Mnogi so tudi darovali življenja za svobodo. Po vojni so pionirji pomagali osvoboditi domovino. Tedaj se je za pionirje začelo življenje. Glavna naloga je bila učiti se. Sedaj pionirji imajo druge naloge. Ta naloga je, da še danes obstaja in je tudi glavna. Pionirji morajo biti poštene, olikani, natančni itd. Pionirska organizacija se je tako razvila, da ima vsaka šola svoj odred. V vsakem odredu so prostovoljni dejavnosti, kjer se pionirji sprostijo, razvedrijo in pridene, doseže tudi uspehe ter se marsikaj nauči. Naš pionirski odred se imenuje Jože Kramer-Jak. Naš odred delujejo številni krožki.

Obiskujem recitacijski krožek. Člani našega krožka skupaj s tovarišico pripravljajo pesnitve, priročnike za nastope. Vsak prosti čas izkoristimo za vajo. To nam je v veliko veselje. Priljubljen je tudi drugi učenci. Število članov se hitro saj se pripravljajo tudi novi učenci. Naš krožek aplavza na proslavi smo posebno veselji. Z veseljem obiskujem tudi dopisniški krožek, ker pišemo razne dogodke, zanimivosti in jih pošiljamo v razne pisane. Vsakega objavljenega prispevka sem zelo vesel. V razredu imamo svoj pano, kjer imamo zbrane vse prispevke, ki so bili objavljeni v naših pisih. Sodelovanje v krožkih je samo ena naloga dobrega pionirja.

Pionir se mora učiti, ker kdor se bo dobro učil, bo koristil domovini, je rekel tovariš Tito. Pionirji iz NOB so nam lahko za vzor. Pisetelji so nam napisali tudi mnogo knjig.

Janko Čuč, OŠ Edvard Kardaš Murška Sobota

STAR ČEVELJ PRIPOVEDUJE

»Kako pa si prišel k mojemu dedku?« sem ga vprašala.

»Takrat je bilo še huje. Tvoj dedek je pomagal pri mojem gospodarju pri zidavi hiše. Takrat sva zopet naštrajala, moj bratec in jaz! Dedek naju je imel obute. Bila sva takšna, da se skoraj nisva poznala. Takrat je dedek z nama odšel domov. Bratec več ni bil za nobeno rabo, zato ga je vrgetl v peč, mene pa zabil na podstrašje. Tu pa so me vsega pregledale miši.

Koliko ljudi je hodilo mimo, pa se nihče ni zmenil zame, dokler nisi prišla ti. Razumela sem ga. Njegovo življenje je bilo težko. Pogledala sem na uro.

Kar dobro uro sva se pogovarjala. »Adijo!« sem mu zaklicala in stekla po stopnicah. Spodaj so me že vsi nestrno pričakovali in se spraševali, kje sem se tako dolgo zadržala.

Darja Bračko, 6. r. OŠ OŠ Kapela

Paul Busson

UPORNIK MELHIOR (DNEVNIK IZ FRANCOŠKE REVOLUCIJE)

Prevedel: Vladimir Komidar

18

Če pa vam, gospod baron Dronte, izkažem posebno pozornost, vam moram reči, da je gospod oče vselej dodajal vašemu imenu besede, ki jih nisem niti voljan niti poklican ponavljati. Zlasti pa je bil stari gospod v dvomu, če mu je edini potomec in nosilec imena vreden, da rabi stari grb in naziv. To čustvo je prevladovalo v izrazu poslednje volje njegove milosti, ki je odredila, naj preide pečatni prstan, ki ga nosim sedaj na svoji desnici, od umrlega v mojo posest.

Iztegnil je suh prst z nohtom, ki je bil črno obrobljen in mi pokazal prstan: v sardoniks je bil mojstrsko vrezan naš grb s tremi zlatimi vrtnicami. Nehote sem stisnil roko v pest. Notar je hitro pogledal na suknjeni poteznik zvonca, okrašen s steklenimi biseri in se zadovoljno nasmehljal.

Poklonil sem se in odšel proti vratom. Preden pa sem pritisnil na kljuko, me je poklical nazaj, reš da je nekaj pozabil. Teta, Aglajina mati, mi je ob smrti pred očetovo nesrečo volila zapečateni skrinjico, ki jo čuva, in ki jo namerava zdaj izročiti.

Pobrskal je pod povzdignjenim pokrovom pulta, mi dal podpisati potrdilo o prejemu, nato pa mi je izročil škaflo, ki je bila preoblečena v orumenelo svilo in ob robu zapečaten.

»Sedaj mi bo pa gospod Dronte oprostil, če se posvetim najnujšim opravilom!«

Odšel sem iz sive sobe, globoko pretresen in žalosten zaradi trdote svojega očeta, ki je segala celo onkraj groba. Ni mi bilo za denar. Nisem žaloval, ker sem prejel namesto treh imovitih vasi, miloščino petnajstisoč tolarjev, da ne omenim številnih dobrin, ki so jih omenjeni stanovi prodali bogatemu Zochteju.

Zagrenila me je okolnost, da od vseh reči, ki so bile last moje matere, ni niti en sam predmet prišel v moje roke, čeprav bi se zadovoljil s holandsko uro ali pa s srebrno poročno čašo ali z jajcem iz sedmeregga lesa, na katerem mi je mati krpala nogavice.

Tako sem izobčen in brez pokroviteljstva ljubezni moral misliti na povratek z dolge poti, po kateri sem jahal, in ki je držala mimo pokopališča.

Nežni zeleni listi so poganjali iz vej obcestnih drevin in ostroge so mi zadevale ob prve cvetice, ki so rastle ob stezi. V zraku so žvrgoleli škripančki in se izgubljali v sinji modrini neba. Bil je sončen dan, v meni pa je bilo mračno. Ko sem odpahnil železna vrata in vstopil v liti vrt večnega počitka, da bi se za vedno poslovil od umrlega očeta, ki za tostranskega življenja ni bil imel zame dobre besede, sem se domislil odvratnega doživljanja z mlado deklo. Njeno kričanje in njena upornost sta me tedaj presenetila kot naročena igra samovoljne grobosti lastnikov, med katere naj bi se tudi jaz uvrstil. Stud spričo igranega prizora one noči je bil v meni tako silen, da sem se hotel obrniti, ker nisem maral s tako umazanimi občutki stopiti na grudo, pod katero je ležal mrtvec. Po kratkem notranjem boju

sem vendar šel dalje v zavesti, da ne bo nikdar več obiskal krajev svoje nesrečne mladosti.

Razoglav sem hodil med železnimi križi, žarami in kamnitimi angeli. Še pravkar sinje nebo, so nepričakovano prepregli sivi oblaki. Utihihnilo je petje tisočerihih ptičkov, ki so sedeli po drevju. Okrog gričev je zavel hladen veter in razgrnil visoko svetlo travo. En sam sončni žarek je zlatil bližnji štirioglati nagrobnik ob stezi, in na katerem je bilo že zabrisano in komaj čitljivo ime. Poleg njega pa je bil izklesan izrek: »Non omnis moriar!« Ne bom vse umrl. Ta izrek mi je prodrl do dna duše, izžareval je nepopisno dragoceno uteho, ki mi je orosila oči s solzami radosti, srce pa napolnila z blagim upanjem. Te besede rimskega pesnika so mi bile dovolj znane še iz pouka zgodovine. Ponovil jih je Anglež Thomas Moore, preden mu je častitljiva glava padla pod rabiljevo sekuro. Čudno je, da sem še danes zasluhl in občutil globoki pomen izreka. Sončni žarek se je izgubil... Medla sivina bližajočega se pomladnega deževja me je spametovala. Zacepetal sem z ного, da je zavznela ostroga in se prebudil iz sanj, ki so me hotele zanesti, kdo ve kam. Stopil sem k rodbinski grobnici, za katere težkimi, zarjavlimi vrati so poleg trdosrčnega očeta spali mati, ded, teta in moja ljubljena Aglaja.

Ganjen sem gledal grmiček vrtnic, ki ga je bila teta zasedila nekaj dni po dekličini smrti. Grm se je razrasel in veje so mu bile posute z drobnimi, nežnimi zelenimi listi. Poleti je gotovo žarel od rdečih vrtnic.

»Rad bi bil utrgal cvet s tvojega groba, Aglaja, in ga za vedno nosil s seboj!« sem tiho spregovoril in gladil rastlino. Mislim sem si, da so si utrle korenine pot prav do nje, tako da čuti dotik ljubeče roke. Potem sem se zdrnil... Na moji desni je poleg sveže zasutega groba čepel na kameniti plošči, porasli z mahom nekdo, ki ga nisem bil nikoli pozabil. Odvratna obleka ali zunanost sta me dokaj često preganjala v budnih sanjah.

Se vedno je nosil široki klobuk, okovano lovsko torbo in s svojimi rumenkastimi jastrebijimi očmi predzno in posmehljivo bolščal vame. Nos mu je bil podoben jastrebjemu kljunu. Usta so mu bila zopno našobljena.

»Evo me!« je bevsknil. »Se pred kratkim mi je bilo izkazano veselje, da vidim vašo milost!«

Nisem odgovoril. V suknjičevem žepu sem hranil nabit samokres in ga zgrabil za ročaj.

»Da, da!« je blebetal možak nakremženega obraza. »Lovski oproda je tu, milostni gospod. Prisostvoval sem obeshanju Friedricha Zabernika, vendar sem se zadrževal v ozadju.

Prasnil je v smeh in oči so se mu v senc okrajcev zabliskale.

»Česa pa iščeš tod?« sem povzel.

Zasmejal se je, kakor da bi kdo stresel steklene črepinje. Pokazal je na odprto grobnico poleg mene, iz katere so grobarji zmetali pesek, kosti in rujavkasto lobanjo, katere so se še držali lasje.

»Nov plen, gospod baron. Čakam na glodalca duš...« Pri tem je trepljal svojo torbo, iz katere je bilo slišati cviljenje.

»Ne klatite bedarji!« sem vzkliknil in se zgrozil. Na lice mi je kanila hladna deževna kaplja. Tedaj je spačil obraz, pobilnil z očmi, se zarežal in posnel strahotni krik Fessla Heinerja, ko ga je obšla smrtna groza pred rabiljevim zamahom.

»I-i-iiii!«

»Pes!« sem zarjul, potegnil iz žepa samokres, bliskovito napel s palcem petelina, mu nameril naravnost v nagubani obraz in sprožil. Nisem se namreč mogel obrzdati. Ko se je modrikasti oblak dima v ozračju razkadil, sem videl vhrapčati plašč oddaljujočega se možaka, ki je bežal med nagrobnihi grmovjem ter se zopno krohotal. Ždelo se mi je, da leta med drevesi in nad zidom velika sova.

Zaslišal sem vptije. Pritekla sta grobarja, oborožena s palicama, se ustavila pri meni in zahtevala, naj jim povem, kaj se je zgodilo, in zakaj sem streljal.

Opisal sem jima možaka s torbo, ki sem ga že nekoč zabil pri nepokopanem mrliču, opazil na nekem drevesu pred mrtvitvijo kovača Fessla, sedaj pa spet zasačil pri zločinskem podjetju. Streljal sem vanj, a ga nisem zadel, tako da se mi je med begom še posmehoval.

Poslušala sta me mirno in resno. Stari grobar je priznal, da moža pozna in kakor jaz sovraži.

Vprašal me je po imenu in mi razložil:

»Gospod baron lahko stori, kar mu je ljubo, mi pa imamo zakonito pravico, da na lico mesta kaznujemo oskrnutov svetosti tega kraja, odnosno prijavimo zločin sodišču, v kolikor globa ni izplačana. Za streljanje na posvečeni zemlji je treba plačati srebrni tolar.«

Odšel sem mu dva tolarja, vendar mi je enega vrnil, rekši:

»Nisem upravičen sprejeti več kot je predpisano. Skoda je le, da spaki vaš strel ne more škoditi.«

»Mar menita, da je zmrznil?«

Mladi grobar se je nasmehljal, starec pa je skomignil z rameni: »Če gospod v svojo kroglo ni vrezal križa, kar ne bi smeli opustiti, mu svinčeni ptiček sploh ni prizadejal bokov.«

»Čemu?«

»Vidijo ga lahko edino tisti, ki jim je dana milost!«, je mradel mladenič v besede. »Oče ga je pogosto podil s svežih grobov. Ne vem koliko bi dal, da bi ga tudi jaz videl. Noč in dan sem zaman prežal za njim.«

»Kdo pa je možak?« sem silovito vprašal.

»Izkušnjavec.« je rekel starec in se prekrizal.

»Ali je človek ali?«

Nista mi odgovorila, temveč med rosenjem gledala proti vходу. Od vrat pokopališča se je pomikal mrtvaški spreved. Peli so in molili.

»Sem si kar mislil, da se bo pojavil pri skopem Torbáchu. Je zamrmral starec in stopil v jamo.

Ni jima bilo več mar zame. Ko sem ponovno želel poja-

snila, me je mladi grobar zavrnil: »Naj gospod raje molí.«

Zmeden in potrpet sem po stranski poti odhajal iz pokopa-

lišča. Krsto z mrtvim Torbáchom so vprav tedaj neshi k izkopani jami.

(Nadaljevanje prihodnjega

SPORTNI ODRAZI

Rad delam na kmetiji in igram hokej

Trindvajsetletni Ludvik Črnko je zasebni kmetovalec iz Čepinca, ki se s tekmovanjem ukvarja že deset let. Športom se je začel ukvarjati v šolskem športnem društvu v Markovcih in Salovcih, sedaj pa je član hokejskega kluba Pomurje iz Murske Sobotice. Hokej na travi mu je bil ves čas osrednji šport, rad pa je igral tudi nogomet. V svoji desetletni športni aktivnosti je igral za vse selekcije hokeja na travi v Sloveniji, minulo leto pa je oblekel tudi državni dres na srečanju z reprezentanco Egipta v Zagrebu. S tem je dosegel tudi status perspektivnega športnika.

koristilo. Tudi letos sem na spisku kandidatov za reprezentanco Jugoslavije. Za uspeh pa štejem tudi, če nastopim v slovenski članski reprezentanci. To bo vedno težje, saj se uveljavljajo novi igralci in ekipe v Ljubljani, Mariboru, Celju in v Pomurju.

— Kako pa združuješ delo na kmetiji in igranje hokeja?

«Oboje me veseli. Ob delu na kmetiji, ki je večinoma celodnevno, najdem vedno dovolj časa za treninge in tekme. Po končanem dnevnem delu treniram tek, dvakrat tedensko pa prihajam na treninge v Mursko Sobotico, ob sobotah in nedeljah pa igram tekme. Poleg tega pa se seveda aktivno vključujem tudi v razne aktivnosti v domačem kraju. Z dobro voljo se da združiti delo doma in igrati hokej.»

— Kateri so tvoji dosednji največji uspehi?

«Moj največji uspeh je vsekar uvrstitev v člansko hokejsko reprezentanco Jugoslavije. Lani sem se udeležil svetovnih prvenstev reprezentanc, kar mi je vsekakor veliko

F. Maučec

SMUČANJE

Prvenstvo SK Radgona

Smučarski klub Gornja Radgona je na terenih v Mežici pripravil prvenstvo kluba v veselalomu pod pokroviteljstvom Radenske. Tekmovanja se je udeležilo 93 smučarjev. Zmagovalci v posameznih kategorijah so bili — ml. pionirke; Katja Ravnikar; ml. pionirji: Milko Skrobar; st. pionirke: Andreja Klun; st. pionirji: Bojan Seger; mladinke: Suzana Sep; mladinci: Miki Nekrep; ml. člani: Liljana Kaduš; ml. člani: Dušan Kosar; člani: Francka Sep; člani: Anton Vogan; st. člani: Erika Sveneš in st. člani: Janez ŠEDIVY.

ODBOJKA

Zmagale pionirke Beltinec

V telovadnici osnovne šole „17. oktober“ v Beltincih je bilo občinsko prvenstvo v odbojki za pionirke, na katerem je sodelovalo 6 ekip iz soboške občine. Največ uspeha so imele mlade odbojkarice iz Beltinec, ki so brez izgubljenega seta osvojile občinski naslov. Rezultati: Beltinci: Puconci 2:0, Puconci 0:2, Sobota II: Bakovci 2:0, Bakovci: Cankova 0:2, Cankova: Sobota II 2:0, Puconci: Sobota II 2:0, Puconci: Bakovci 2:1, in Beltinci: Cankova 2:0. Vrstni red: 1. Beltinci, 2. Cankova, 3. Petrovci, 4. Sobota II, 5. Puconci in 6. Bakovci.

Domačinke najboljše

V počastitev dneva žena je bil v Bakovcih odbojkarški turnir ženskih ekip. Med petimi ekipami so zmagale domačinke. Rezultati: SO: SDES 0:2; Bakovci: Beltinci 2:0; SO: Beltinci 0:2 in Bakovci: SDES 2:1. Vrstni red: 1. Bakovci, 2. DEŠ Murska Sobota, 3. Beltinka Beltinci, 4. SO Murska Sobota, 5. ZŠ Rakičan.

FRANC ŠIMONIČ — invalid iz Lendave (drugi z leve) se je te dni udeležil priprav za evropsko namiznoteniško prvenstvo, ki bo od 3. do 11. oktobra 1983 v ZR Nemčiji. Priprave so bile v Umaggi. Šimonič je namreč olimpijski prvak invalidov in bo prihodnje leto branil ta naslov na tekmovanju v Ameriki.

NAM. TENIS

Zmagal Tone Ficko

Na predzadnjem turnirju najboljših namiznoteniških igralcev ljubotemske občine (odsotni so bili štirje igralci) je nepričakovano zmagal najstarejši Tone Ficko z 10 točkami pred Krznarjem, Magdičem in Miranom Fickom, vsi imajo po 6 točk.

T. F.

Šlebič in Budinci

Mladinska organizacija Budinci je pripravila v Markovcih namiznoteniški turnir, na katerem je nastopilo 8 ekip. Zmagala je ekipa Budinci, pred Adrijanci in Hodošem. Med posamezniki pa je bil najboljši Vlado Želebič.

D. Jakič

ŠAH

Cigan prvak Radenske

Končano je bilo tekmovanje šahovskega društva Radenska iz Murske Sobotice. Zmagovalec je postal Cigan s 6 točkami pred Igorjem Kosom 5, Bogdanom Harijem, Borisom Kovačem in Danilom Harijem po 4,5, Alojzom Kosom in Kucharjem po 4 točke itd.

STRELESTVO

Osem na državno prvenstvo

V Hrastniku je bilo republiško tekmovanje v streljanju z zračno puško za mladince, mladike, člane in članice. Tekmovanja so se udeležili tudi pomurski strelci in strelke ter dosegli nekaj solidnih rezultatov. Osem izmed njih pa je izpolnilo normo za državno prvenstvo. Ti so — člani: Andrej Šiflar 365, Drago Bukovec 365, Karel Turner 362 krogov; Mladinke: Milica Šinko 351 in Alenka Belšak 348 krogov; Mladinci: Ljubo Špindler 364, Stanko Kapun 363 in Dušan Špindler 362 krogov.

KEGLJANJE

Visok poraz

V četrtem kolu tekmovanja slovenske moške kegljaške lige je Radenska-Čarda iz Murske Sobotice izgubila v Ljubljani z Gradicom. Rezultati 5318:5085 kegljev. Posamezno: H. Steržaj 798, Kovačič 813, Horvat 861, Drvarič 830, M. Steržaj 917 in Smodiš 866 kegljev. V naslednjem kolu igra Radenska-Čarda v Ljutomeru s Triglavom iz Kranja.

Gradis	4 3 0 1 + 626 6
Konstruktor	4 3 0 1 + 283 6
Celje	4 2 0 2 + 42 4
Triglav	4 2 0 2 — 82 4
Čarda	4 1 0 3 — 254 2
Tekstil	4 1 0 3 — 615 2

SKL — ženske

Dve zmagi Pomurja

V nadaljevanju prvenstva v slovenski ženski košarkarski ligi je Pomurje iz Murske Sobotice zabeležilo dve zmagi. V Litiji je premagalo domačo ekipo z rezultatom 83:43. Strelke za Pomurje: Kardoš 24, Žitek 19, Šiško 16, Merkljin 10, Škraban 8, Brumen 4, Maruša 2. V Murski Soboti pa je Pomurje premagalo Novo mesto z rezultatom 105:49. Koše za Pomurje so dosegle: Koren 45, Šiško 22, Žitek 12, Škraban 12, Benko 8, Bôrc 3, Babič 3. V naslednjem kolu igra Pomurje doma z Jesenicami.

Rogaška	18 18 0 1587:1058 36
Pomurje	18 16 2 1374:974 32
Kladivar	19 16 3 1445:1150 32
Comet	18 12 6 1118:1011 24
Metka	18 9 9 1238:1316 18
Salonit	18 8 10 1290:1408 16
Senožeče	17 7 10 1070:1143 14
Jesenice	18 6 12 1188:1275 12
Maribor	18 6 12 1105:1250 12
Slovan	18 4 14 985:1262 8
N. mesto	18 4 14 1052:1337 8
Litija	16 1 15 884:1153 2

Straža: Pomurje 65:76

Soboški košarkarji so v Novem mestu po borbeni igri, kljub prednosti domačinov ob polčasu, uspeli zmagati. Strelci zadetkov: za Pomurje — A. Štihec 26, Rajbar 22, Sakovič 18, Marinič 6 ter Horvat 4. V soboto bo Pomurje v 15. kolu igralo v Murski Soboti s Podbočjem.

tg

Kategorizacija strelcev

Na osnovi lanskoletnih rezultatov sta iz ljubotemske občine osvojila naziv perspektivnega športnika I. razreda Ljubo Špindler, II. razreda pa Franc Rubin. Naziv mojster strelcev so osvojili: Ljubo Špindler, Franc Rubin, Stanko Kapun in Rajko Robnik. Naziv odličen strelce je osvojilo 12, naziv dober strelce pa 5 strelcev.

R. K.

Prijateljski nogomet

Mura: Tešanovci 10:1
Nafta: Ojstrica 0:0
Bakovci: Gleichenberg 1:2
Beltinka: Mura 0:1

NAMIZNI TENIS — MRLZ

Zmaga in poraz

Začetek drugega dela tekmovanja v MRLZ je prinesel Sobočanom doma zmago in poraz, kar pa tudi ne čudi, saj so nastopili brez svojih dveh najboljših igralcev Vinčeca in Raka. Mladi so na trenutke zaigrali izvrstno, potem pa spet brez prave volje in zavzetosti, v svojih vrstah pa niso imeli igralca, ki bi bil sposoben potegniti ekipo za sabo. Brez polne angažiranosti in borbenosti pa se kljub kvaliteti igralca zmage v tej konkurenci ne morejo dosežati, lep vzgled velike borbenosti pa sta bili Sobočanom gostujoči ekipi, ki se nista predajali v nobenem trenutku.

V prvem srečanju proti Radniku so Sobočani odlično zaigrali na začetku tekme, ko so nepričakovano povedli kar s 4:0. Zalaznik je dosegel tri zmage, Močan je dosegel svoji prvi zmagi v tej konkurenci, eno pa je prispeval Kovač. Tudi v drugem srečanju s Pamučno industrijo so Sobočani odlično začeli, ko so povedli s 3:1, vendar je potem nastopila črna serija štirih partij, ki so jim prinesle poraz. Najboljši je bil tokrat Kovač z dvema zmagama, popolnoma pa je odpovedal Zalaznik, Močan pa je bil zelo blizu, da bi rešil izgubljeno srečanje. Kljub porazu so Sobočani še zanesljivo na prvem mestu, v soboto in nedeljo

pa jih čakata težki gostovanji v Jajcu in Vitezu.

Rezultati — SOBOTA—RADNIK 6:3 (Kovač—Radočaj I. 21:19, 21:14; Zalaznik—Turina 21:15, 21:12; Močan—Radočaj M. 21:14, 19:21, 21:5; Zalaznik—Radočaj I. 21:9, 21:12; Kovač—Radočaj M. 14:21, 21:23; Močan—Turina 21:13, 21:19; Zalaznik—Radočaj M. 21:23, 21:18, 21:14; Močan—Radočaj I. 21:23, 12:21; Kovač—Turina 17:21, 15:21); SOBOTA—PAM. INDUSTRIJA 4:5 (Kovač—Capan 21:14, 21:16; Zalaznik—Prstec M. 10:21, 23:21, 23:21; Močan—Prstec D. 21:17, 19:21, 21:14; Zalaznik—Capan 21:19, 21:12; Kovač—Prstec D. 18:21, 21:16, 18:21; Prstec M. 21:9, 16:21, 20:22; Zalaznik—Prstec D. 21:23, 21:11, 15:21; Močan—Capan 21:23, 16:21; Kovač—Prstec M. 21:15, 21:11).

Maribor	11 11 0 81:18 22
Bagat	10 9 1 64:25 18
SOBOTA	11 8 3 55:44 16
Vitez	11 5 6 52:47 10
Radnik	11 5 6 50:49 10
Sloga	11 5 6 47:52 10
Jajce	11 4 7 53:46 8
Pam. industr.	11 4 7 43:56 8
Partizan	10 3 7 41:49 6
Sarajevo	11 0 11 0:99 0

M. U.

REPUBLIŠKA A LIGA

Sobočanke uspešne

Tretji krog moške in ženske republiške lige A je prinesel uspeh dekletom, fantje pa so popolnoma razočarali. Moški so igrali na Ravnah za uvrstitev od 1.—4. mesta in Sobočani so kljub popolni ekipi ostali brez zmage, kar precej preseneča. Edini, ki zasluži pozitivno oceno, je bil veteran Fridrih, poleg njega pa so igrali še Sercer, Veren in Benko. Z 2 točkama se Sobočani nahajajo na 4. mestu. Rezultati — SOBOTA—ILIRIJA 1:5,

FUŽINAR 2:5, KEMICAR 0:5. Veliko bolj uspešna so bila dekleta, ki so igrala v Ljubljani za uvrstitev od 5.—8. mesta. Uspele so premagati Triglav s 5:3, Olimpijo s 5:0 ter izgubile z Ilirijo z 1:5. Za ekipo so igrala Tanja Sinić, Polona Novak, Simona Gregor in Nataša Vogrinc in se z 10 točkami nahajajo na 6. mestu ter so si praktično že zagotovile obstanek v družbi najboljših slovenskih ekip.

M. U.

REPUBLIŠKA B LIGA

Radgona že zmagovalec

V Žalcu je bilo odigrano III. kolo I. B republiške namiznoteniške lige za moške. Tudi tokrat je bila najboljša ekipa Radgona, ki je premagala vse tekmece in brez poraza vodi na lestvici. Radgonačani so si tako že pred zadnjim kolom zagotovili prvo mesto in vstop v I. slovensko ligo. Najboljši igralec je bil Veren, ki ni izgubil

niti enkrat. Za Radgono so tekmovali: Oček, Veren, Varga, Zorman, in Drozdek.

Rezultati: Radgona: Maribor 5:3, Radgona: Zalec 5:1 in Radgona: Ingrad 5:0.

Radgona	9 9 0 45:15 18
Maribor	9 5 4 28:27 10
Zalec	9 4 5 27:31 8
Ingrad	9 0 9 8:45 0

ODBOJKA

Prvenstvo Pomurja

V telovadnici Partizana v Ljutomeru je bilo srednješolsko prvenstvo Pomurja v odbojki, na katerem je sodelovalo 6 ženskih in 4 moške ekipe. Pri moških je zmagala ekipa SCTPU Murska Sobota, pri ženskah pa ekipa SŠDU Ljutomer.

Rezultati — moški: SKŠ: SŠDU 0:2, SDES: SCTPU 1:2, SŠDU: SCTPU 1:2 in SDES: SŠDU 1:2. Vrstni red: 1. SCTPU Murska Sobota, 2. SŠDU Ljutomer, 3. SDES Murska Sobota, 4. SKŠ Rakičan. Ženske — rezultati: ZŠ: SKŠ 2:0, SŠDU II: SDES 2:2, SŠDU I: ZŠ 2:0, SCTPU: SŠDU 2:0, SŠDU I: SCTPU 2:1. Vrstni red: 1. SŠDU Ljutomer I., 2. SCTPU Murska Sobota, 3. SŠDU Ljutomer II., 4. Zdravstvena šola Murska Sobota, 5. SDES Murska Sobota in 6. SKŠ Rakičan.

T. F.

KARATE

Tretja mesta Sobočanom

V Mariboru je bilo tekmovanje severovzhodne Slovenije v karateju, na katerem so sodelovali tudi člani karate sekcije soboškega Partizana in dosegli solidne uvrstitve.

Rezultati — lahka: Anton Kočar 3. mesto, polsrednja: Ludvik Bojnc 3. mesto in poletka: Jože Bokan 3. mesto. Vsi imajo pravico sodelovanja na republiškem prvenstvu.

Rokometalci Polane, ki so po jesenskem delu tekmovanja v slovenski ligi na petem mestu, se že nekaj časa vneto pripravljajo na nadaljevanje prvenstva. Ekipa iz jeseni: Stojijo od leve: Rožkar (trener), Toplak, Vogrinc, A. Hozjan, Kavaš, J. Hozjan, Gomboč, T. Horvat, J. Vogrinc (predsednik), Čepijo: Virag, Gamze, Laslo, Utroša, Kociper in R. Horvat.

Foto: F. Maučec

JUDO

Največ prvih mest Sobočanom

V Ljutomeru je bil 1. pozivni turnir v judu za starejše mladince, člane in članice, na katerem je sodelovalo okrog 30 tekmovalcev in tekmovalk. Izkazali so se predstavniki iz soboške občine, ki so osvojili največ prvih mest. Prvi so nastopili tudi tekmovalci Cankove in dosegli solidne uvrstitve.

Rezultati — moški: do 55 kg: 1. Vrdjuka (MS), 2. Črnela (MS), 3. Kolar (MS) in Kurma (Cankova); do 60 kg: 1. Fajhtinger (MS), 2. Meničanin (MS), 3. Kavčič (Čak) in Ficko (MS); do 65 kg: 1. Kisilak (MS), 2. Bajžek (Cankova), 3. Horvat (MS) in Vrtnjak (MS); do 71 kg: 1. Magdič (Ljut.), 2. Doki (Cankova), 3. Žitek (Čak.) in Muršič (MS); nad 71 kg: 1. Kranjc (Ljutomer), 2. Majtan (Čak.), 3. Vučko (MS) in Brunc (MS). Članice: 1. Horvat (MS), 2. Ivančič (Ljutomer), 3. Bokan (MS) in Ploj (Lju.).

V soboto, 19. marca 1983, bo v Murski Soboti II. pozivni turnir in letošnja kvalifikacija za republiško prvenstvo pionirjev.

O. Šošč

LETNE KONFERENCE

Strelci iz Gančan se uveljavljajo

Strelška družina Gančani, ki šteje 94 članov, se v zadnjem času vse bolj uveljavlja na naraščajočih tekmovanjih. Lep uspeh so dosegli v tekmovalnem mestu. Na letni konferenci so precej razprave namenili izgradnji strelišča za malokalibrsko puško, ki so ga začeli graditi že leta 1978, vendar ga še do danes niso uspeli dokončno urediti. Nekaj sredstev imajo na razpolago. Poleg tega pa bodo delali tudi prostovoljno. Prav tako si bodo uredili prostorno tudi letos sodelovali na vseh tekmovanjih, ki jih organizira občinska strelška zveza Murska Sobota. Sami pa bodo organizator strelskega tekmovanja skupaj s pohodniki k spomeniku Štefana Kovača. Zaradi velikega zanimanja za strelski šport nameravajo v tretjo občinsko strelsko ligo vključiti drugo ekipo.

T. Horvat

PLANINISTVO

Zanimivo predavanje

Planinsko društvo Mura iz Murske Sobotice organizira v soboto, 19. marca 1983, ob 15.30 uri v prostorih tovarne Mura zanimivo predavanje vodja ekipe planinske odprave „PAMIR 1981“. Predavala bo planistka Mavisja Franlar. Predavanje bo popestrjeno z 250 barvnimi diapozitivi.

F. M.

Pohod na Porezen

Planinsko društvo Matka iz Murske Sobotice organizira skupaj s področnimi društvi planinski pohod na Porezen, ki bo v nedeljo, 27. marca 1983. Odnos avtobusa ob 4.00 uri (po letnem času) z avtobusne postaje Murska Sobota, v Beltincih pa pri Baligačevih, Na kamni 6 do torka 22. marca 1983.

GOLJUFALI TUDI V POMURJU

Da dirka za devizami za vsako ceno nikamor ne vodi, dokazujejo tudi neprijetne izkušnje nekaterih bank v Sloveniji in na Hrvaškem. Le-te so zaupale skupini Zagrebčanov in so jim na podlagi predloženih dokumentov in deviznega pologa odobrile skupaj 200 milijonov dinarjev kredita. Goljufi so seveda denar dvignili, anuitet pa niso vračali.

ZAVAROVALNICA PLAČALA 10 MILIJONOV

Goljufi so obiskali tudi ekspozituro Pomurske banke. Devizna sredstva so prodali ekspozituram v Murski Soboti, Lendavi, Ljutomeru in Radencih. Na temelju odprodaje deviz v vrednosti 10 milijonov novih dinarjev so dobili 20 milijonov kredita, ki pa ga niso začeli odplačevati. Pomurska banka je zato zahtevala od Pomurske območne zavarovalne skupnosti Triglav, da ji v smislu določil v pogodbi o zavarovanju kreditov povrne škodo. Ta je to tudi storila. Banki je plačala okrog 10 milijonov dinarjev. Za prav tolikšen znesek pa je banka svojo terjatev poravnala iz deponiranih sredstev posojiljemalcev.

PONAREJENI DOKUMENTI

Kako je do tega lahko prišlo? V Pomurski banki v Murski Soboti so nam povedali, da so posojiljemalci iz Zagreba prišli v ekspozituro bank z deviznimi sredstvi, imeli so veljavne osebne izkaznice,

potrdila o zaposlitvi in višini osebnih dohodkov oziroma dokumente o obrtni dejavnosti. V banki seveda nismo vedeli, da so dokumenti (razen osebnih izkaznic) ponarejeni. Kot se je pozneje ugotovilo, je storilec še največ pomagal v. d. direktorja v propadli firmi Indotehna, ki je izdajal lažna potrdila o zaposlitvi. Na nekaterih dokumentih je bilo črno na belem, da je prosilec še kako kreditno sposoben, saj so vsebina, žig in podpis potrjevali, da ima posameznik po 35 tisoč dinarjev osebnega dohodka. Tudi sam direktor je vzel 15 posojil v vrednosti 7 milijonov dinarjev. Le kdo ne bi verjel? Banka seveda ni šla preverjat. To ni dolžna in tudi nemogoče ji je. Pomurska banka je lani na primer odobrila posojila na temelju odprodaje deviz kar 3927 prosilcem!

3 MILIJONE 400 TISOČ DINARJEV KREDITA

„Zagrebčani“ so torej prišli do lepih vsot denarja. Vodja skupine je bil 49-letni Franjo Hiržin, ki se je sporazumel s šestnajstimi obtoženimi, da bodo na njegov račun in za njegove devize, prodane bankam, najemali dinarska posojila v dvakratnem znesku, menda za obnovo njegove perutinarske farme v Zelini. Skupaj so Hiržin in njegovi pajdaši hrvaškimi in slovenskimi bankam odprodali dva milijona mark, skoraj petsto tisoč

šilingov, več dolarjev, švicarskih in belgijskih frankov... Glavni „šef“ — Franjo Hiržin — je dobil v Pomurju štiri kredite v znesku 3 milijone 400 tisoč novih dinarjev. Vsega skupaj (25 kreditov) pa je na območju Hrvaške in Slovenije vzel na temelju odprodaje deviz kar 18 milijonov 397 tisoč 732 dinarjev. Njegov „pajdaš“ Želimir Stančič je v Pomurju vzel štiri kredite v skupnem znesku 2 milijona 500 tisoč, Davor Hiržin (Franjev sin) je vzel dva kredita v znesku 970 milijonov. „Ostanek“ kreditov pa so najeli drugi Hiržinovi sodelavci.

SODBA SODIŠČA: 20 LET ZAPORA

Pomurska banka in Pomurska območna zavarovalna skupnost imata že dlje časa sklenjeno pogodbo, na podlagi katere posojiljemalci lahko namesto porokov kredit zavarujejo. Torej v primeru, da posojiljemalec ne odplačuje anuitet, plača terjatev zavarovalnica. Kot smo uvodoma povedali, je Pomurska območna zavarovalna skupnost to tudi storila. S tem pa zavarovalničin denar ni izgubljen. Zavarovalnica bo namreč skušala dobiti denar od zagrebških goljufov. Ji bo to uspelo? Prav gotovo, vendar ne povsem, saj za nekaterimi storilci ni sledu, drugi imajo manjše premoženje. Tako tudi piščančja farma še zdaleč ni toliko vredna,

kot znaša kredit. Sicer pa so Franja Hiržina pred kratkim na zagrebškem sodišču obsodili na 20 let ječe. V Pomurski območni zavarovalni skupnosti so nam povedali, da lansko izplačilo banki za zavarovano škodo daleč prekaša vsa dotedanja. Poleg pokritja 10 milijonov (Hiržin in pajdaši) so lani na račun zavarovanja potrošniških kreditov izplačali še 1 milijon dinarjev, kar je pravzaprav malo glede na številne jemalce kredita.

POSLEJ BOLJ PREVIDNI

Se bo primer Hiržin ponovil? V zavarovalnici pravijo, da v preteklosti niso mogli vplivati na banko in ji „odrejati“, s kom naj sklene pogodbo o zavarovanju kredita in s kom ne. Pravzaprav je „teritorialna klavzula“ bila v predlogu pogodbe, ki so jo sestavili v Ljubljani, vendar so jo pozneje črtali. Pač zato, da ne bi omejevali najemanja kreditov na podlagi prodaje deviz. Torej je vsak, ne glede na to, od koder je prišel, lahko vzel kredit, le da je imel šop deviznih sredstev. Seveda je bilo potrebno priložiti ustrezne dokumente. Na ta način smo tudi v Pomurju zbrali veliko več deviz, kot pa bi jih, če bi bilo določeno, da lahko na našem območju dobe kredit le občani naših štirih občin.

Po novem so omejitve. Torej domača banka daje kredit le obča-

nom, ki stanujejo oziroma delajo na njem območju.

S tem sestavkom ne obsojamo ne banke ne zavarovalnice. Hoteli smo le opisati primer, kam vse lahko pripelje gonja za deviznimi sredstvi. Resnici na ljubo je treba povedati, da so imele posamezne banke (tako tudi Pomurska banka)

od republike določeno, koliko deviznih sredstev morajo zbrati. S sorazmerno ugodnimi pogoji ob najemanju kreditov s prodajo deviz so si mnogi denarno opomogli. So si tudi Hiržin in njegova skupina? Prav gotovo ne.

Š SOBOČAN

1. Razpisna komisija delovne skupnosti skupne strokovne službe SIS materialne dejavnosti občine Gornja Radgona RAZPISUJE prosta dela in naloge: individualnega poslovnega organa

— vodje delovne skupnosti skupne strokovne službe. Poleg splošnih pogojev, predpisanih v ZZZ, mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visoko ali višjo šolsko izobrazbo pravne, ekonomske, družboslovne ali organizacijske smeri,
- da ima najmanj 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj na delih in nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi oz. pri vodenju večjih organizacijskih enot,
- da ima družbenopolitične in moralne vrline ter pravilen odnos do samoupravljanja,
- da ima pravilen odnos do odgovornosti za gospodarjenje z družbenimi sredstvi,
- da ima organizacijske sposobnosti za uspešno vodenje skupne strokovne službe.

Dela in naloge se razpisujejo za 4 letni mandat.

2. Zbor delavcev delovne skupnosti skupne strokovne službe SIS materialne dejavnosti občine Gornja Radgona, OBJAVLJA prosta dela in naloge:

— referent za stanovanjske zadeve, kreditiranje, družbeno pomoč in splošno pravne zadeve

- Pogoji za zasedbo:
- višja šolska izobrazba pravne smeri
 - 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
- Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev sprejema skupna strokovna služba SIS materialnih dejavnosti občine Gornja Radgona, Trg svobode, Gornja Radgona, 15 dni od objave razpisa. O izbiri bodo kandidati pismeno obveščeni v 30 dneh od poteka roka za prijavo.

VZGOJNOVARSTVENI ZAVOD V MURSKO SOBOTO

OBVEŠČA STARŠE, DA BO

VPIŠOVANJE OTROK NOVINCEV

ZA ŠOLSKO LETO 1983/84 V ODDELKIH

1. v Murski Soboti od 21. 3. — 26. 3. od 10. do 15. ure, za otroke od 8. meseca do vstopa v osnovno šolo. Vpisovanje bo v enoti Št. Kovača 19/b.
2. v Rakičanu 28. 3. od 13. do 16. ure za otroke od 2. leta do vstopa v osnovno šolo,
3. v Lipovcih 29. 3. od 12. do 16. ure za otroke od 2. leta do vstopa v osnovno šolo,
4. v Dokležovju 30. 3. od 12. do 16. ure za otroke od 2. leta do vstopa v osnovno šolo
5. v Bakovcih 31. 3. od 12. do 16. ure za otroke od 2. leta do vstopa v osnovno šolo
6. v Belčincih 1. 4. od 12. do 16. ure in 2. 4. od 8. do 12. ure, za otroke

- od 2. leta do vstopa v osnovno šolo
7. v Krogu 4. 4. od 12. do 16. ure za otroke od 2. leta do vstopa v osnovno šolo
8. v Gančanih 5. 4. od 12. do 16. ure, za otroke od 2. leta do vstopa v osnovno šolo
9. v Martjancih 6. 4. od 12. do 16. ure, za otroke od 2. leta do vstopa v osnovno šolo
10. v Pušči 7. 4. od 12. do 16. ure za otroke od 2. leta do vstopa v osnovno šolo.

Pri vpisu je potrebno predložiti naslednja potrdila o dohodku iz leta 1982.

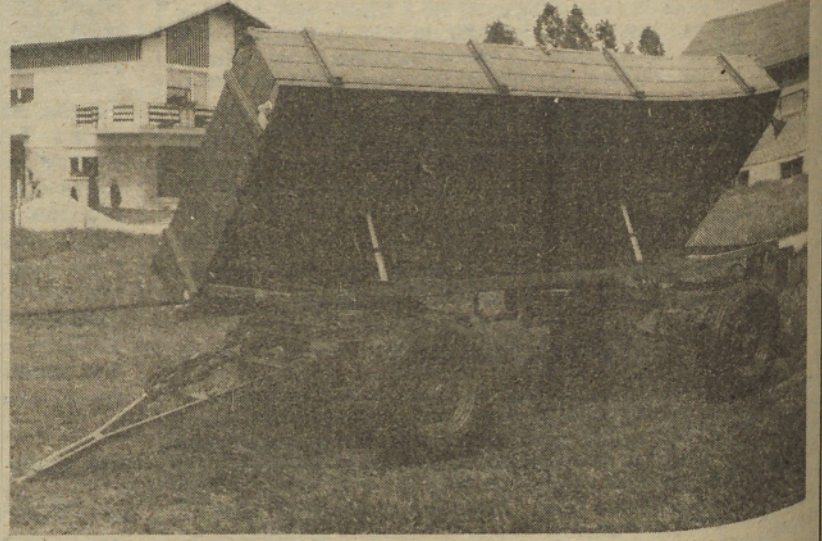
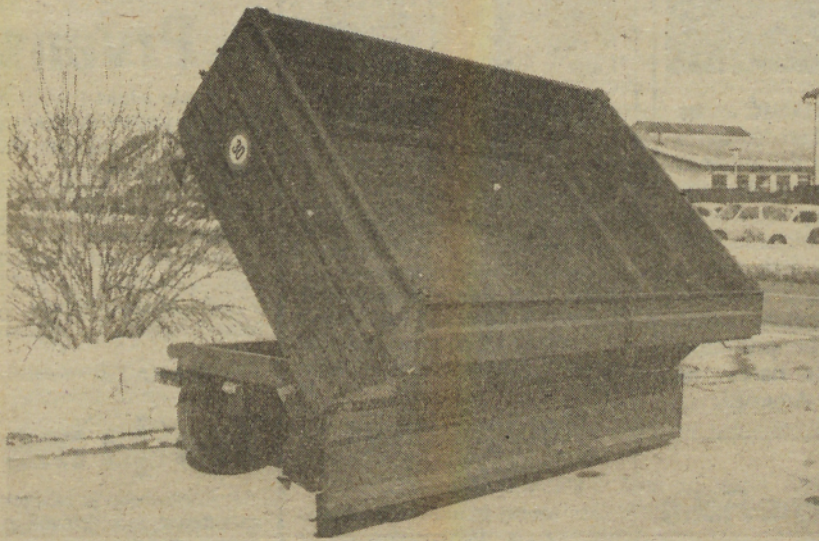
- poprečje osebnega dohodka zaposlenih staršev,
 - otroški dodatek, vajeniške nagrade, štipendije,
 - dohodki drugih članov skupnega gospodinjstva,
 - potrdilo o pokojnini, invalidnini za osebe, ki to prejemajo
 - potrdilo o preživetini (za nepopolne družine)
 - potrdilo o katastrskem dohodku (za družine, ki posedujejo zemljo),
 - dohodek iz obrtne dejavnosti.
- Za zainteresirane starše prosimo, da vpišejo otroke v določenem roku, da bomo lažje formirali skupine.

TEHNOSTROJ LJUTOMER n. sol. o. 69240 LJUTOMER, PREŠERNOVA C. 40

TOZD PROIZVODNJA VOZIL IN KMETIJSKE MEHANIZACIJE LJUTOMER b. o. TEL.: (069) 81-035, 81-615, 81-625, 81-635, 81-645, TELEX: 35263 YU TSL, Ž.P. LJUTOMER

**Novo —
boljše —
kvalitetno!**

TEHNOSTROJ iz Ljutomera priporoča kmetovalcem svoje nove prikolicе, enoosne in dvoosne. Nove prikolicе omogočajo prepeljati več materiala in pridelkov v enakem času in z enakimi stroški. Vsekakor pa je izboljšana uporabnost in povečana nosilnost.

PRIKOLICA tip ETK 410, nosilnosti 4100 kg
Funkcijske prednosti so v naslednjem:
— izdelani in vgrajeni so poviški stranic, povečana prostornina
— poviški stranic se po potrebi lahko demontirajo
— odpiranje zadnje stranice s poviškom je navzgor
— stranski poviški se odpirajo navzgor, stranica pa navzdol, tako se izsipani material ne strese pred kolesa stranic
— stranice so tesnjene za prevoz žitaric v rinfuzi.

PRIKOLICA tip DDK 400, nosilnosti 4000 kg
Tehnične izboljšave so v vgrajenih kvalitetnejših materialih in v dogradnji priključkov: vlečne kljuke, zračne in elektroinstalacije za vleko naslednje prikolicе.

**GARANCIJSKI ROK
JE 12 MESECEV!**

VSE INFORMACIJE DOBITE V PRODAJNEM ODDELKU PROIZVALCA IN PRI TRGOVSKIH ORGANIZACIJAH S KMETIJSKO MEHANIZACIJO

IZREDNE UGODNOSTI NAKUPA!

TEHNOSTROJ Ljutomer nudi 15 odstotni popust za prikolicе in 20 odstotni popust za trosilce hlevskega gnoja pri plačilu z dinarji deviznega porekla.

Plačilo opravite na osnovi predračuna TEHNOSTROJA v Ljubljanski banki, ekspozitura v Ljutomeru. Za tako plačane izdelke garantiramo takojšnjo izdobavo!

MONTAŽA
PROIZVODNJA
PREVALJE,
n. sol. o.

TOZD
PROIZVODNJA
KOVINSKIH
IZDELKOV

MPP INSTALATER KOVI

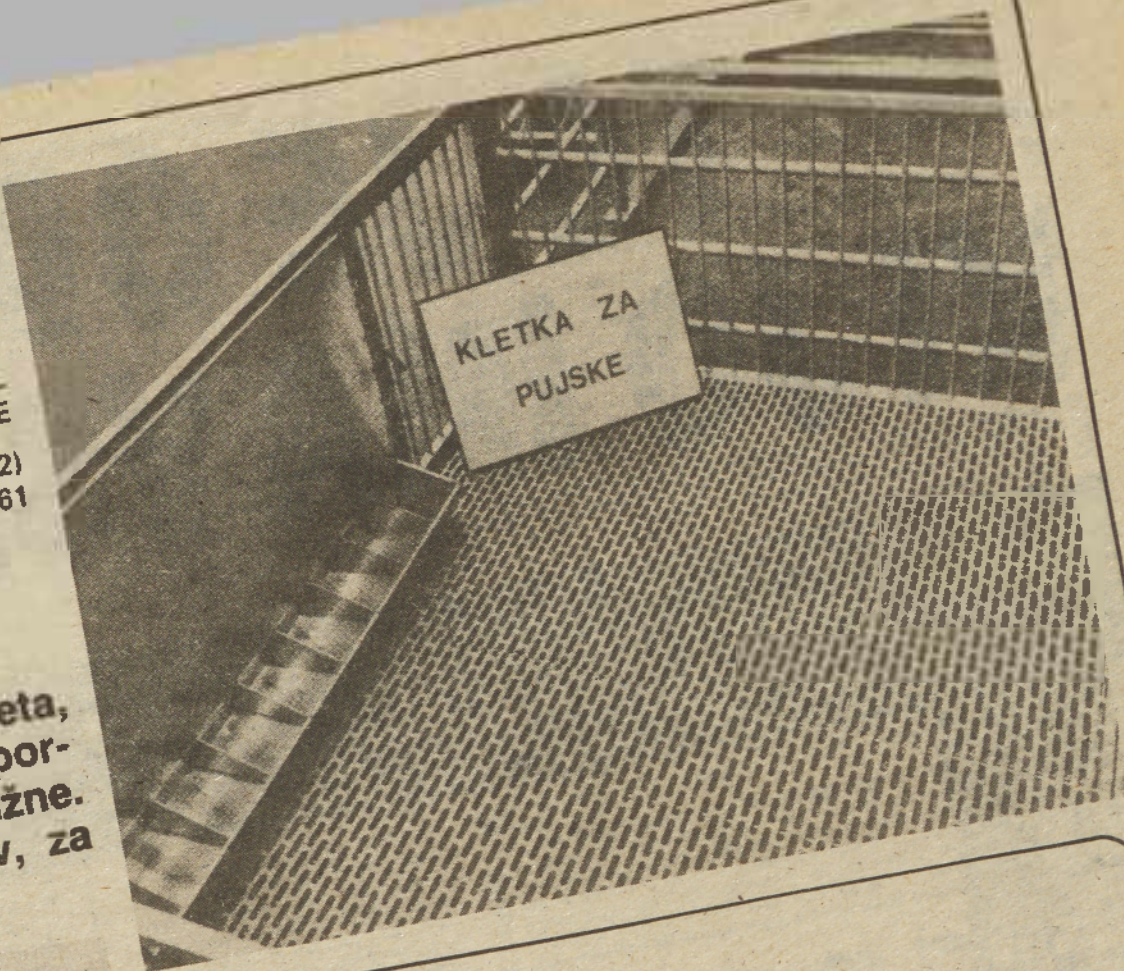
INSTALATER PREVALJE

IZDELUJE:

stolišča z rešetkami in za nastil, bokse za teleta, bokse za prosto zrejo, bokse za svinje, transporterje za spravilo gnoja — dvizne, pehaine in pluzne. Izdelujemo pa še obloge za gradnjo silosov, za gnojne jame, pokrove in vratca za silose.

IZDELUJEMO:
OPREMO ZA
KMETIJSTVO,
VRATA ZA
NAVADNE IN
SCHIEDL
DIMNIKE

Tel.: (062)
851-330, 851-161

V hleve
sodobno
hlevsko
opremo!

ZAHTEVAJTE CENIKE

Vse informacije dobite: MPP Instalater Prevalje, TOZD Proizvodnja-
Prodaja, tel. (062) 851-161, 851-330

ABC Pomurka — Tovarna mlečnega prahu Murska Sobota

V delovni organizaciji TOVARNA MLEČNEGA PRAHU, ki dela v okviru SOZD ABC POMURKA, smo pričeli s proizvodnjo pinjenca z dodatkom posnetega mleka, imenovanim „PIVIT“.

„PIVIT“ je mlečno kisel napitek, ki je biološko zelo bogat, energetsko pa reven, saj vsebuje embalažna enota 200 gr. le 75 kcal.

„PIVIT“ vsebuje manj kot 1 % maščobe in 3,8 % laktoze. Biološko najvrednejše so beljakovine, ki jih je 3 % in so v glavnem v obliki visoko vrednih laktoalbuminov in laktoglobulinov, nekaj pa je tudi kazeina. Zelo pomembno je razmerje beljakovin in maščob, ki je kar 3:1 v korist beljakovin, kar med živilski živalskega izvora težko najdemo.

Pinjenec je bogat izvor fosfolipida lecitina, ki je odlično poživilo in hrana za živce in zaradi tega učinka mu pripisujemo pomembno fiziološko vrednost. Ta fosfolipid ima raznovrstne funkcije v organizmu, kot so: sodeluje pri prenosu in metabolizmu rastnih kislín, ima vpliv pri bioloških oksidacijah, pri prenosu kalija in natrija, služi kot izvor holina za živčne celice in sodeluje pri prometu vode.

V pinjencu so prisotni tudi vitamini: A, D, E, K in PP faktor ter minerali: kalcij, fosfor, magnezij in železo.

Vsi navedeni zdravilni činitelji opravičujejo zdravilno in dietetično rabo pinjenca tako pri dojenčkih kot pri starejših, ter pri določenih boleznih. Dojenčkom ga dajemo za preprečevanje diareje. S svojo kislino preprečuje nesvarno vnetja v dojenčkovem želodcu in pospešuje resorpcijo kalcija in železa. Priporočajo ga živčno izčrpanim osebam in bolnikom, ki bolujejo za kardiovaskularno insuficienco, edematozo, za kroničnim zaprtjem, za hipertenzijo, arteriosklerozo, za obnavljanje mikroflora v gastrointestinalnem traktu po terapiji z antibiotiki itd. Nekateri tuji avtorji ga priporočajo tudi pri zdravljenju akutnega hepatitisa. Zelo uporaben je tudi pri shujševalnih dietah.

Zaradi emulgirajočih sposobnosti je primeren za pripravo omak ter dodatek jedem namesto kisle smetane (hren z „PIVITOM“). Puding pripravljeno z „PIVITOM“ ima prijetno kiselkast in osvežujoč okus. Zelo okusni so tudi koruzni žganci z „PIVITOM“.

Priljubljen je tudi „PIVIT“ z dodatkom sadja.

Polnilni ga bomo v PVC lončke po 200 gr. neto vsebine in ga prodajali po ceni 6,10 din za lonček. Cena je zelo pristopna, tudi v primerjavi z jogurtom (7,20 din) in kislim mlekom (7,62 din).

NOV PROIZVOD „PIVIT“

ABC POMURKA
TOVARNA MLEČNEGA PRAHU
MURSKA SOBOTA p.o.

NOVO!

VISOKOBELJAKOVINSKI NIZKOKALORIČNI
OSVEŽILNI NAPITEK PINJENEC **lonček 75 kcal**
z dodatkom posnetega mleka

pivit

pinjenec z dodat. posnetega
mleka

TO JE ODPRTINA, KI JO IMA VSAKO OKNO!

- odlična toplotna izolacija
- 3 stekla, $k = 1,8 - 1,86 \text{ W/m}^2 \text{ K}$
- 2 stekli, $k = 2,25 \text{ W/m}^2 \text{ K}$
- odlična zvočna izolacija 31,5–34,0 dB
- odlična zrakotesnost grupa C–P
- odlična vodotesnost grupa C–P
- koeficient zračne propustnosti
 $a = 0,1 \text{ m}^3 / \text{hm}$
- vakuumsko impregniran in lameliran les

**Dobre lastnosti INLES oken omogočajo prijetnejše
bivanje v vašem domu.**

OKNA – VRATA

Industrija stavbnega pohištva • 61310 ribnica

ZUPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

EKSPLOZIJA V GOSTIŠČU PRLEK

Z nastopom lepega vremena začnajo kmetijski pospravljati travnike. Listje in drugo navlaklo ponavadi sežejo, kar pa je lahko nesodno. Prav zaradi tega velja opozoriti na večjo previdnost, posebno še, če delo opravljajo v času, ko piha veter. Izkušnje iz lanskega leta in prejšnjih obdobij namreč pričajo, da se neprevidnost lahko hudo maščuje; česti so tudi požari, ki so zajeli gozdno drevje in je nastala večja gmozna škoda. Storitmo torej vse, da to pomlad ne pride do gozdnih požarov.

V predzadnji številki smo med drugim poročali, naj bi oškodovancu S. J. iz Gandan žena skrila moloko žago in brusilni stroj. Vest dopolnjujemo: ta dva pripomočka sta bila nekje »založena« in ju je žena našla.

Sedaj pa pogledimo prometne nesreče in druge dogodke, ki so se zgodili v času od 7. do 12. marca!

7. MAREC: Ob 10. uri se je zgodila prometna nesreča na regionalni cesti v Ključarovicah. Vzrok: izsiljevanje prednosti. Posledica: ena oseba je hudo poškodovana, materialna škoda pa znaša 3.000 dinarjev. Voznik traktorja Dušan Stanjko, 19 let, iz Gajševca se je peljal proti Lukavcem pravilno po prednostni cesti. Ko je pripeljal v Ključarovicah v križišče s stransko cesto, je iz smeri Grab pripeljal s kolešom z motorjem Jože Slana, 60 let, iz Bodislavca, ki ni upošteval prometnega znaka stop, niti se ni prepoznal, če je cesta prosta, zato je zapeljal pred traktor, ki ga je zadel.

7. MAREC: Ob 22. uri se je 22-letni Milan Tapajner iz Radevec peljal iz Petanjca proti domu. Srečno se je pripeljal čez most na Mur, pozneje pa se je zgodila nesreča; zapeljal je na cestni robnik, od tam je vozilo odbilo na levo, nakar je zdrsnilo v jarek. Voznik se je lažje poškodoval,

materialna škoda pa znaša 50.000 dinarjev.

7. MAREC: Naslednja nesreča se je zgodila ob istem času, torej ob 22. uri, na regionalni cesti v Renkovicah. Vzrok: neprimerna hitrost in domnevna vinjenost. Tri osebe so se lažje poškodovale, gmozna škoda pa znaša 30.000 dinarjev. Iz Turnišča proti Renkovecu se je peljal z osebnim avtom Branko Gornjec iz Vanča vasi. V Ren-

PTT promet so z bagerjem odstranjevali drogeve telefonske napeljave. Delali so na območju Šalovec. Delovni stroj je upravljal Mija Novak, 38 let, iz Murske Sobotice. Karel Tanacek, 50 let, iz Černelavca pa je z jekleno vrvo ovijal drogeve, nakar jo je zapeljal bager, ki je nato drog izpulil. Srečno so odstranili 25 drogov, ki so jih nato potegnili v bližino ceste. Kaže, da bagerist ni bil dovolj

in kmetijske stroje pa so ob pravem času rešili. Ogenj so pogasili gasilci iz Lipovca in Murske Sobotice. Telesnih poškodb ni, materialna škoda pa je ogromna: 120 tisoč dinarjev. Obstaja utemeljen sum, da je ogenj nekdo podtaknil. Storitcu so menda na sledi.

12. MAREC: Voznik osebnega avta Dragutin Kerčmar iz Selnice pri Čakovcu se je peljal od Trilina proti Lendavi. Zaradi neprimerne hitrosti in delne opitosti je zadel mostno orgajo na potoku Ledava v Tomšičevi ulici v Lendavi. Sopotnik Zdravko Vrban iz Selnice se je hudo poškodoval, voznik pa lažje. Materialna škoda znaša 30.000 dinarjev.

13. MAREC: V nedeljo ob 8.30 uri je odjeknila eksplozija v peči centralnega ogrevanja gostišča Priek v Ljutomeru. Peč je popolnoma uničena, prav tako pa je škoda nastala v kletnih prostorih. Škoda po prvih ocenah znaša kar 160.000 dinarjev. Vzrok še ugotavljajo. V peči so kurili z visokokaloričnim premogom in drvni. Eksplozija je odjeknila kmalu potem, ko so zakurili. S. S.

Inšpekcijske službe so te dni pregledale higiensko-tehnične razmere v pomurskih kinematografih. Ugotovili so, da so kinodvorane slabo vzdrževane, prav tako pa tudi sanitarnje niso povsod primerno urejene. Menda je najhujše v Šalovcih, zato so prepovedali uporabo dvorane za filmske predstave, dokler jo ne uredijo. Tudi v Gornji Radgoni so inšpektorji ugotovili veliko pomanjkljivosti v tamkajšnjem kinematografu, zlasti sanitarni inšpektor, saj je bilo ugotovljeno, da so tla namazana z oljem, kar pa ni dovoljeno. Kino ljudi ni imel gasilnih aparatov, na kar je postal pozoren požarnovarnostni inšpektor, elektroenergetski inšpektor pa je ugotovil, da je električna instalacija slabo vzdrževana. Upravljalcu radgonskega kina so določili rok za odpravo pomanjkljivosti.

V zadnjem času se povečuje zanimanje za ogled filmskih predstav. Zlasti vaške kinodvorane so zelo zanemarjene, zato je tokrat inšpekcijski obisk pomemben prispevek k ureditvi stanja. To bo pripomoglo ne le k boljšemu počutju obiskovalcev, ampak tudi k njihovi večji varnosti.

kovcih pri hiši številka 14, ko je pripeljal v križišče, menda ni zavijal, temveč zapeljal naravnost, torej se ceste, kjer se je avto prevrnil na streho. Voznik in sopotnika Milan Mesarič iz Izakovec 100 ter Marjan Mertuk iz Izakovec št. 65 so se lažje poškodovali.

8. MAREC: Tega dne ob 8.30 uri je izbruhnil požar na tovornem avtu mercedes last Komgrada iz Ljutomeru. Gre za vozilo, s katerim odvažajo smeti. Ogenj je prvi opazil voznik in obvestil gasilce. Požar je poškodoval hidravlični sistem, škoda pa znaša 10.000 dinarjev. Smeti so se vnele, ker najbi nekdo med nje odvrnil žerjavico iz peči.

9. MAREC: Delavci Podjetja za

previden, kajti ko drog še ni bil popolnoma privezan, ga je bagerist potegnil in je padel Tanacku na levo nogo in mu jo zlomil. Prepeljali so ga v bolnico.

10. MAREC: Ob 13.30 je izbruhnil požar v mešanem gozdu v Kruplivniku. Zajel je mlado drevo na površini 1 hektarja. Gmozna škoda znaša 20.000 dinarjev. Domnevajo, da je goreti začelo, ker naj bi neki občan nič hudega sluteč odvrnil cigaretni ogorek.

11. MAREC: Gorelo je tudi v Lipovcih. Ogenj je izbruhnil na gospodarskem poslojpu Rozalije Tibaut v Lipovcih. Zajel je ostrejšje dolgo 12 metrov, 4 tone sena in nekaj kmetijskega orodja, živino

Boj proti alkoholizmu

Organizacije združenega dela bi morale imeti širše programe boja proti alkoholizmu in več storiti za preventivo na delovnem mestu. Sodobna industrijska proizvodnja namreč zahteva visoko stopnjo sposobnosti in zavesti delavca v združenem delu. Ta zahteva je toliko večja in pomembnejša v danih socialističnih družbenih odnosih, kjer je neposredni proizvajalec istočasno tudi samoupravitelj. Z razvojem samoupravnih socialističnih odnosov v združenem delu se oblikujejo novi, boljši pogoji za organizirano aktivnost, in to ne samo proti negativnim pojavom, ki prihajajo za nami kot ostanek preteklosti, pač pa tudi proti tistim, ki jih s seboj prinaša sodobno življenje.

Znanstveniki dokazujejo, da alkoholizem, narkomanija in nikotinizem prinašajo združenemu delu veliko škodo, najpogosteje vplivajo na zdravje delavca ter njegovo izostajanje z delovnega mesta, pojave zgodnje invalidnosti ter skrajne medčloveške odnose med delavci v združenem delu. Zatorej je potrebno pri zagotavljanju programov boja proti alkoholizmu in drugim zasvojenostim v organizacijah združenega dela izhajati iz konkretne situacije v vsaki OZD. Program bi naj temeljil na humanizaciji odnosov v združenem delu, splošni zainteresiranosti družbe za socialno varnost človeka, za njegov samoupravni položaj ter nenehno potrebo za samopotrjevanje v procesu dela in pri rezultatih dela. Vsega tega ne bo, če v sestavino programa za stabilizacijo in varčevanje v sfernem okolju ne bo vključen program boja proti alkoholizmu.

Več je potrebno v OZD storiti za prepreževanje točenja alkoholnih pijač v obratih družbene prehrane in uporabe sredstev reprezentance za alkoholne pijače, pa tudi za povečanje odgovornosti ter izboljšanje delovne discipline in za izpolnjevanje zdravstvenih ter drugih razmer za varno in produktivnejše delo.

Staljša, priporočila in sklepe s tega področja je lansko jesen sprejela skupščina SR Slovenije, in to predvsem z namenom, da bi reševanje vseh družbenih problemov, ki jih povzročajo alkoholizem in druge zasvojenosti, hitreje potekalo, ter da se zagotovi nadaljnje uresničevanje akcijskega programa boja proti alkoholizmu v SR Sloveniji iz leta 1973 ter sklepi II. konference SZDL o boju proti alkoholizmu in narkomaniji iz leta 1974. Torej resnično nič novega, samo stare sklepe je potrebno čimprej uresničiti. Filip MATKO

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljube tete in svakinje

Veronike Dervarič

iz M. Sobotice

izrekamo zahvalo vsem sosedom iz M. Sobotice in iz rojstne vasi Bodonci, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili k poslednjemu počitku ter ji darovali vence in cvetje. Posebna zahvala predstavniku KS Partizan za izrečene besede slovesa ter čč. duhovniku in pevcem za pogrebni obred.

Hvala za izraženo sožalje in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in z nami delili bolečino slovesa.

M. Sobotica, 7. 3. 1983

VSINJENI

V SPOMIN

14. marca je poteklo 10 let, odkar smo izgubili nenadomestljivega moža, ateka in dedka

Mihaela Bežana

iz Stavešinec

Nidneva ne noči, da ne bi mislili na tebe, naše rane so še odprte in se nikoli ne bodo zacelile. Spomin na tebe lajša težke bolečine.

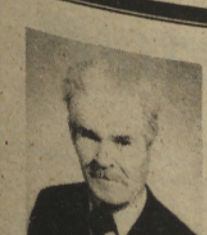
Tvoji najdražji: žena Marija ter otroci Elizabeta, Marijana, Trezika in Slavko z družinami

ZAHVALA

Po težki boleznini nas je 6. marca 1983 v 72. letu starosti za vedno zapustil dragi mož, oče in dedek

Jožef Lehner

upokojenec od Grada

Izkušeno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih bolečine in žalosti stali ob strani. Prav lepa hvata vsem, ki ste darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Prisrčna zahvala č. g. duhovniku za cerkveni obred in poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke, gospodniku Kočarju, kolektivoma DO KIK Pomurka TOZD PG Bežinci in enota Lemerje, družinam Podlessek, Žilavec, Recek, Ficko in Vergan za vso pomoč, ter zdravnikom in med. osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu za aktivno oskrbovanje pokojnika v času zdravljenja.

Posebna zahvala Feriju Grahju in njegovim svojcem za številno pomoč in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti.

Grad, 8. 3. 1983

Zalujoči: žena Regina, hčerka Marija z možem, hčerka Helena z možem ter vnuki Suzana, Irena, Jože in Iztok

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Jože Kuhar

iz Vanča vasi

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpel sem, in večni mir mi zaželite

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za darovane vence in cvetje ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala sestrični Marti in Karčju Horvatu iz Veščice št. 19, za vso skrb in pomoč v najtežjih trenutkih ter sosedom Tereziji in Ruperu Žilavcu za večtedensko pomoč v času njegove boleznini in ob smrti. Zahvala tudi družini Cigut iz Rankovca in tov. Evgenju Kerčmarju za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vanča vas, 15. II. 1983

Globoko žalujoča žena Marija, sin Jože z ženo Marijo, vnukinja Metka in mali Matejko

ZAHVALA

Težka in neizprosna bolezen nam je za vedno, komaj v 34. letu starosti, mnogo pečovaj vzela našega dragega moža, očeta in brata

Jožefa Pucka

iz M. Sobotice

Povej nam mož in očka dragi, zakaj odšel si v grob prerani in s sabo si odnesel srečo našo?

Težko je spoznanje, da te ni več in nadvse boleča je resnica, da te nikoli več ne bo. Naše misli so pri tebi in tvoj dragi lik ostane v naših srcih do konca dni. Tvoja podoba ne bo nikoli zbledela in ti boš vedno živel z nami.

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom, vaščanom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika pospremili na njegovi prerani poti.

Hvala zdravniškemu osebju ušesnega oddelka bolnišnice v Mariboru za nesebično pomoč v času boleznini, čeprav so vedeli, da so nemočni proti bolezni. Prisrčna zahvala med. osebju kirurškega oddelka bolnišnice v M. Soboti ter kolektivom TOZD Kartonaža, OZD Mura TOZD Perilo in Potrošnik skladišče. Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku kartonaže za poslovilne besede ter učencem 2. razreda OŠ Edvard Kardelj iz M. Sobotice.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

M. Sobotica, 7. 3. 1983

Zalujoči: žena Anica, sin Jožek, hčerka Majda, brat Gusti in sestra Anica z družinama, oče, tast in tašča, ter ostalo sorodstvo

Razpisna komisija pri TOZD Avtobusni promet Murska Sobota v sestavi DO Certus Maribor.

razpisuje prosta dela in naloge

DIREKTORJA TEMELJNE ORGANIZACIJE

Poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. — da ima visoko ali višjo izobrazbo ter najmanj pet let izkušenj na odgovornih delovnih mestih v prometu,
- da ima srednješolsko izobrazbo in deset let izkušenj na odgovornih delovnih mestih v prometu,
2. da njegovo dosedanje delo kaže, da je strokovno sposoben za organiziranje in vodenje temeljne organizacije,
3. da je družbenopolitično aktiven, da se zavzema za razvoj socialističnih samoupravnih odnosov in, da je moralnopolitično neoporečen.

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa.

Kandidati naj pošljejo prijave v zaprti ovojnici z oznako »za razpisno komisijo«.

industrija montažnih gradbenih materialov

IMGRAD

„IMGRAD“ industrija montažnih gradbenih materialov
Ljutomer n. sol. o., TOZD Montažni gradbeni elementi
Ljutomer n. sol. o., Ljutomer, Ormoška cesta 46

Delavski svet TOZD Montažni gradbeni elementi

razpisuje

na podlagi 138. člena Statuta dela in naloge

individualnega poslovnega organa

VODJE TOZD

MONTAŽNI GRADBENI ELEMENTI

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, predpisanih v zakonu, izpolnjevati še naslednje:

- visokošolska izobrazba tehnične, ekonomske ali pravne smeri in 2 leti delovnih izkušenj ali
- višješolska izobrazba tehnične, ekonomske ali pravne smeri in 4 leta delovnih izkušenj.

Za opravljanje navedenih nalog bo izbrani kandidat imenovan za štiri leta.

Kandidati naj vložijo pismene prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela na naslov: IMGRAD Ljutomer n. sol. o., TOZD Montažni gradbeni elementi Ljutomer n. sol. o., Ljutomer, Ormoška c. 46, z oznako „za razpisno komisijo za imenovanje vodje TOZD-a“, v 15 dneh od dneva objave razpisa.

Kandidati bodo o izbiri pismeno obveščeni v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

TEKSTIL LJUBLJANA TOZD PLETILSTVO Prosenjakovci

objavlja

prosto delovno mesto v proizvodnji netkanih tekstilij

VODJA IGLIČASTEGA STROJA

Pogoj: Ključavničar-strojniki

Rok prijave: 10 dni po objavi na gornji naslov.

Oglas v Vestniku vam zagotavlja uspeh

Po sklepu odbora za delovna razmerja pri IMP TOZD BLISK Murska Sobota se razpisuje prosto delovno mesto:

— VODJA PRODAJNO-NABAVNE SLUŽBE V MONTAŽNI DEJAVNOSTI

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visoko ali višjo izobrazbo ekonomske oz. tehnične smeri in 5 let delovnih izkušenj.

Kandidati naj pošljejo vlogo z vsemi potrebnimi dokumenti KADROVSKI SLUŽBI PRI IMP PMI TOZD BLISK MURSKA SOBOTA Bijičičeva 3, najkasneje 15 dni po objavi v Vestniku.

DO „Ljutomerčan“
Kmetijstvo in predelava n. sol. o. Ljutomer
69240 Ljutomer — Kidričeva ulica 2
Delovna skupnost skupnih služb

Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb

objavlja

dela in naloge

PRAVNIKA

Kandidati za opravljanje teh del in nalog morajo izpolnjevati sledeče pogoje:

- višja pravna šola
- 2 leti izkušenj na delih in nalogah pravnika.

Za objavljena dela in naloge se združuje delo za nedoločen čas. Kandidati za sklenitev del in nalog so dolžni v roku 8 dni po objavi prostih del in nalog vložiti prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev na delavski svet DSSS Ljutomer, Kidričeva ulica 2.

Izbira bo opravljena v 15 dneh po poteku razpisnega roka. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po izbiri. Za dela in naloge pravnika je zagotovljeno stanovanje.

Zdravilišče »Radenska« n. sol. o Radenci

objavlja

po sklepu komisije za delovna razmerja TOZD Tovarna polnilne opreme prosta dela in naloge

1. ZAHTEVNA KLJUČAVNIČARSKO MEHANIČNA DELA 5 izvrševalcev

Pogoj: KV ključavničar ali mehanik s 3 letno prakso

2. ZAHTEVNA REZKARSKA DELA 1 izvrševalec

Pogoj: KV rezkar s 3 letno prakso

3. ZAHTEVNA STRUGARSKA DELA 2 izvrševalci

Pogoj: KV strugar s 3 letno prakso

4. ZAHTEVNA ELEKTRIČNA DELA 1 izvrševalec

Pogoj: KV električar s 3 letno prakso

Poskusno delo traja 3 mesece.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave v 8 dneh po objavi na naslov:

Zdravilišče »Radenska« Radenci, kadrovska socialna služba.

V 30 dneh po poteku objavnega roka bodo kandidati obveščeni o izidu izbire.

za zdrav pridelek

CUPRABLAU — Z plus

zaščitno sredstvo—fungicid v prahu

CUPRAFLOW

zaščitno sredstvo—fungicid v tekoči koncentrirani suspenziji

Najbolj učinkoviti sredstva za škropljenje proti peronospori na hmelju in na vinski trti, proti kodravosti breskev (v času mirovanja), proti krompirjevi plesni in plesni na paradižniku.

CINKARNA CELJE

AVTOSERVIS

KARLO ŠOŠ
Veščica 4/e
69000 M. Sobota
Tel.: 069/23-507
Servis, rezervni deli,
prodaja vozil

STRELSTVO

Republiško prvenstvo v Murski Soboti

V organizaciji Občinske strelske zveze Murska Sobota in pod pokroviteljstvom ABC Pomurke bo v soboto, dne 19. marca 1983 ob 8.00 uri, na strelišču v Murski Soboti republiško prvenstvo šolskih športnih društev. Na tekmovanju bo sodelovalo nad sto pionirjev in pionirk, ki so izpolnili norme na regijskih tekmovanjih.

F. M.

PZC M. Sobota TOZD Zdravstveni dom G. Radgona
objavlja licitacijo
vozila kombi VOLKSWAGEN, leto izdelave 1974, izključna cena 80.000.— din.

Javna dražba bo v sredo, dne 30. 3. 1983, od 12. do 13. ure. Ogled je možen od 10. do 12. ure.

ISKRA COMMERCE LJUBLJANA TOZD SERVIS
objavlja

prosta dela za nedoločen čas, s 2-mesečnim poskusnim delom, za potrebe servisa v Murski Soboti

SERVISERJA,

za popraviljanje RTV in gospodinjskih aparatov

Pogoji:

- končana poklicna šola za KV elektromehanika ali RTV mehanika
- 1 leto delovnih izkušenj v stroki
- opravljen vozniški izpit B kategorije

Kandidati naj vlože z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 8 dni po objavi na naslov: ISKRA COMMERCE FILIALA MARIBOR, Partizanska 11.

SOZD „ALPETOUR“
TOZD HOTELI BOHINJ

Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge:

- A) ZA NEDOLOČEN ČAS, S POLNIM DELOVNIM ČASOM
1. VODJE HOTELA POD VOGLOM — poskusno delo 3 mesece
pogoji: — srednja strokovna izobrazba
— najmanj 5 let delovnih izkušenj pri vodenju gostinskega obrata
— znanje 2 svetovnih jezikov
 2. KURJAČA CENTRALNE KURJAVE (vzdrževalca obratov Voglu) — poskusno delo 2 meseca
pogoji: — končana 3-letna kovinarska šola z večletno prakso
— izpit za kurjača centralne kurjave
— sposobnost samostojnega vzdrževanja gostinskih obratov
 3. KONTROLORJA V TOZD — poskusno delo 3 mesece
pogoji: — končana srednja šola gostinske ali ekonomske smeri
— 5 let delovnih izkušenj na področju kontrole
— moralno-politična neoporečnost

B) ZA DOLOČEN ČAS, S POLNIM DELOVNIM ČASOM, LETNA SEZONA 1983

4. VEČ RECEPTORJEV
pogoji: — končana srednja šola (gostinska šola)
— najmanj 3 leta delovnih izkušenj
— znanje 2 svetovnih jezikov
5. VEČ KUJARJEV IN NATAKARJEV
pogoji: — končana gostinska šola
— delovne izkušnje zaželjene
6. VEČ POMOŽNIH DELAVK (čistilk, sobaric, pomivalic)
pogoji: — končana osnovna šola
— delovne izkušnje zaželjene

Pod 4, 5 in 6 kasneje možna zaposlitav za nedoločen čas.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh od objave, na naslov: Alpetour, TOZD Bohinj, Ribčev laz 50, 64265 Bohinjsko jezero.

Kandidate bomo obvestili o izbiri najkasneje v 30 dneh po dnevu objave.

prodam

KORUZNJAK, skoraj nov, štedilnik in peč na trda goriva ter enofazno kompletno vodovodno črpalno prodam. Ana Čagan, Partizanska 56, Murska Sobota. M-916

VINOGRAD, primeren za gradnjo vinske kleti, prodam. Sebeborci št. 3. M-918

MOPED TOMOS 14 TL, ugodno prodam. Moravci 81. M-920

PREDSETVENIK RAU, nov, 220, po stari ceni prodam. Tišina 31/A. M-922

MOTOKULTIVATOR FERRARI, 8 KS in vlečno frezo, 60 cm, prodam. Anton Fuis, Vrtna 3/11-14, telefon 21-295 v večernih urah. M-924

KOMBI PEČ (italijansko), prodam. Smodiš, Petrovci 70. M-925

TV SPREJEMNIK PANORAMA, črno-beli in kombinirani štedilnik z jeklenko (2 elektrika, 4 plin), prodam. Karel Benčec, Stara ulica 3, Murska Sobota. Ogled po 16. uri. M-927

ŠKODO 105 L, letnik 1979, prevoženih 36.000 km, ugodno prodam. Janez Mencigar, Cankova 29/E. M-930

TV SPREJEMNIK ISKRA, črno-beli, ekran 61, ugodno prodam. Podlesek, Predanovci 19. M-933

KOMBINIRANI ŠTEDILNIK (4 plin + 2 elektrika), prodam. Naselje Ljudske pravice 42, Murska Sobota. M-934

LOVSKO PUŠKO 16 x 16 (češko), prodam. Gradišče 51, p. Tišina. M-935

MOTOKULTIVATOR GOLDONI s frezo prodam. Škerlak, Černečevci n. h., telefon 22-957. M-936

30 AROV VINOGRADA s hišo in kletjo v Gradiščaku pri Martinu na Muri, zelo ugodno prodam ali dam v najem. Kristina Fütar, Hotiza 37. M-938

KOSO ZA TRAKTOR STEYR, 15-18 KS, prodam. Martjanci 75. M-939

KRAVO, staro osem let, kontrola A, dobra mlekarica, prodam. Melinci 88. M-941

STARO, LESENO HIŠO ZA PODIRANJE ter globoki in športni otroški voziček prodam. Ogled po 16. uri. Naslov v upravi lista. M-942

BUČNO OLJE (delano 24. 11. 1983), prodam. Cvetkova 14, Murska Sobota. M-945

OJACEVALEC ZA KITARO S SOLTOM TUBE 60, prodam. Franc Husar, Bakovci, Ribiška 6 pri kavarni Park Radenci, pri skupini KRI. M-946

TRAKTOR STEYR, 15 KS, prodam. Slavko Novak, Lukavci 32. M-947

DVOOSNO PRIKOLICO, 3 t, skoraj novo, prodam. Sagaj, Lukavci 34. M-948

TELEVIZOR črno-beli in moped avtomatik, starejši tip, prodam. Franc Granfol, Bakovci, Mladinska 28. M-949

BETONSKO SOHE ZA BRAJDE PRODAM. Tropovci 22/B. M-953

KVALITETNO SENO IN OTAVO PRODAM. Polana 24, p. Puconci. M-955

GOZD (33 arov), prodam. Naslov v upravi lista. M-956

SOD in črpalno za gnojilce ter enoredni sadilec za koruzo, prodam. Tropovci 34, p. Tišina. M-957

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPJEJEM in 15 arov zemlje, blizu Murske Sobotice, prodam. Naslov v upravi lista. M-960

SILAŽNI KOMBAIN in OLTOV PLUG prodam. Lipa 123. M-961

BMW 1602 PRODAM. Telefon 21-040. M-962

ŠUPO (30 m dolgo, 6 m široko), primerna za gradnjo, prodam. Noršinci 33, p. Martjanci. M-963

FORD ESKORT, letnik 1974, ugodno prodam. Ogled po 14. uri v Lendavi, Ribarjevo naselje 43. Informacije po telefonu 75-360. M-966

Dragemu JOŽETU HOZJANU iz Žižkov, ki je na delu v tujini, želijo za dvojni praznik vse najboljše, trdnega zdravja — žena, otroci ter vsi ostali domači. Lepe želje so namenjene tudi sinu Jožetu za njegov praznik.

Dragemu sinu in bratu JOŽETU SINICU iz Puževca, ki služi vojaški rok v Prizrenu, ob praznovanju 20. rojstnega dne in godu iskreno čestitajo ter želijo dobrega počutja v novem okolju, predvsem pa, da bi se zdrav in srečno vrnil v domači kraj — oče, mama, ter sestre Erika, Vilma in Sida z družinami.

KOSO ZA ZETOR 47 in nove rezervne dele za OPEL KADET, letnik 1969, prodam. Cezanjevci 17/A, p. Ljutomer. M-967

KVALITETNA DRVA, gnoj, primeren za vrtove in vinograd ter seno prodam. Brezovci 40, p. Puconci. M-968

GRADBENO PARCELO, 5 km od Murske Sobotice, na lepi legi, prodam. Naslov v upravi lista. M-969

VINOGRAD (10 arov), cepljene sorte, staro osem let, v Čentibi, prodam. Možna gradnja kleti, dovoz do parcele. Informacije: Trilini 11, p. Lendava. M-971

KORUZNJI SADILEC ZA VPREGO PRODAM. Petrovci 52. M-973

KROJAŠKO-ŠIVILJSKI STROJ z elektromotorjem, znamke singer, malo rabljen, z različni kombinacijami šivanja in moško kolo ROG, standardno, v zelo dobrem stanju, prodam. Trstenjakova 26, M. Sobota, telefon 21-453. M-974

AUDI SUPER 90, starejši letnik, zelo poceni prodam. Telefon 22-173. M-964

NOVA, visokoprtilična hiša (9,20 x 8,85 m), voda, trifazni tok, centralno ogrevanje, s takoj vseljivim enodružinskim stanovanjem in garažo, ugodno naprodaj. Hiša je z ograjenim vrtom (1000 kv. m), je 100 m od asfaltna ceste pri Gornji Radgoni, v obmejnem pasu. Točnejše informacije dobite po telefonu št. (089) 786-784 BDR in iz Jugoslavije (994-989) 78 67 84. Kicati od 19. do 21. ure. M-725

TAM 2001, vozen z B kategorijo, prodam. Gornja Bistrica 108. M-872

MOPED 14 M, nov, ugodno prodam. Ogled vsak dan. Drago Škodnik, Kuzma 56. M-873

SENO (500 kg), prodam. Marija Lončar, Krog 154. M-874

AVTO WARTBURG DE LUX PRODAM. Bakovci, Poljska 14. M-875

OSTREŠJE ZA HIŠO PRODAM. Lucova 37, p. G. Petrovci. M-876

PLETILNI STROJ PRODAM. Daneta Šumenjaka 7, Murska Sobota. M-878

ŠPORTNO ŠKODO 110 R, letnik 1974, registrirana do marca 1984, prodam. Krašči 25, p. Cankova. M-879

ŠKODA1000, letnik izdelave 73, generalno popravljena, ugodno naprodaj. Cankova 19. M-881

TRAKTOR IMT 560, 450 delovnih ur, prodam. Ivan Hofer, Dražen vrh 32, p. Zg. Štavnica. M-882

OPEL KADET BERLINA, letnik 1978, prodam. Naselje Veljka Vlahoviča 5, Murska Sobota (ob gimnaziji). M-883

ZASTAVO 750, obnovljeno, prodam. Franc Vereš, Murski Petrovci 12, p. Tišina. M-884

ŠKODA 110 R CUPE, letnik 1974, prodam. Frizerski salon Večeslavci. M-887

TOVORNI AVTO MERCEDES, 6 t, prodam ali zamenjam za traktor ali osebni avto. Sedonja, Sodišinci 35, p. Tišina. M-889

TRAKTOR, nemški tip, 19 KS, v dobrem stanju, s koso in jermenico, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-890

SENO in korzo na storžih prodam. Kerčmar, Vučja gomila 146. M-891

MALE PUJSKE, stare osem tednov, prodam. Slavic, Puconci 47. M-892

DROBILEC, „šponik“, omoda, vinske sode, vino, seno, slamo, sani za vprego, jedilni kotichek, globok otroški voziček in druge predmete prodam. Telefon 22-604. M-893

8-VALNE PLOŠČE ANHOVO, ŠKODO 100 L in obračalniki za kosilnico BCS prodam. Gomboc, Pečarovi 42, p. Mačkovi. M-895

LADO 1200 PRODAM. Šanca, Domanjševci 149. M-896

VW 1200, letnik 1976, brezhiben, prodam. Geza Džuban, Moravci 71. M-897

BUČNO OLJE (delano 24. 11. 1983), prodam. Cvetkova 14, Murska Sobota. M-945

OJACEVALEC ZA KITARO S SOLTOM TUBE 60, prodam. Franc Husar, Bakovci, Ribiška 6 pri kavarni Park Radenci, pri skupini KRI. M-946

TRAKTOR STEYR, 15 KS, prodam. Slavko Novak, Lukavci 32. M-947

DVOOSNO PRIKOLICO, 3 t, skoraj novo, prodam. Sagaj, Lukavci 34. M-948

TELEVIZOR črno-beli in moped avtomatik, starejši tip, prodam. Franc Granfol, Bakovci, Mladinska 28. M-949

BETONSKO SOHE ZA BRAJDE PRODAM. Tropovci 22/B. M-953

KVALITETNO SENO IN OTAVO PRODAM. Polana 24, p. Puconci. M-955

GOZD (33 arov), prodam. Naslov v upravi lista. M-956

SOD in črpalno za gnojilce ter enoredni sadilec za koruzo, prodam. Tropovci 34, p. Tišina. M-957

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPJEJEM in 15 arov zemlje, blizu Murske Sobotice, prodam. Naslov v upravi lista. M-960

SILAŽNI KOMBAIN in OLTOV PLUG prodam. Lipa 123. M-961

BMW 1602 PRODAM. Telefon 21-040. M-962

ŠUPO (30 m dolgo, 6 m široko), primerna za gradnjo, prodam. Noršinci 33, p. Martjanci. M-963

FORD ESKORT, letnik 1974, ugodno prodam. Ogled po 14. uri v Lendavi, Ribarjevo naselje 43. Informacije po telefonu 75-360. M-966

BUČNO OLJE (delano 24. 11. 1983), prodam. Cvetkova 14, Murska Sobota. M-945

OJACEVALEC ZA KITARO S SOLTOM TUBE 60, prodam. Franc Husar, Bakovci, Ribiška 6 pri kavarni Park Radenci, pri skupini KRI. M-946

TRAKTOR STEYR, 15 KS, prodam. Slavko Novak, Lukavci 32. M-947

DVOOSNO PRIKOLICO, 3 t, skoraj novo, prodam. Sagaj, Lukavci 34. M-948

TELEVIZOR črno-beli in moped avtomatik, starejši tip, prodam. Franc Granfol, Bakovci, Mladinska 28. M-949

BETONSKO SOHE ZA BRAJDE PRODAM. Tropovci 22/B. M-953

KVALITETNO SENO IN OTAVO PRODAM. Polana 24, p. Puconci. M-955

GOZD (33 arov), prodam. Naslov v upravi lista. M-956

SOD in črpalno za gnojilce ter enoredni sadilec za koruzo, prodam. Tropovci 34, p. Tišina. M-957

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPJEJEM in 15 arov zemlje, blizu Murske Sobotice, prodam. Naslov v upravi lista. M-960

SILAŽNI KOMBAIN in OLTOV PLUG prodam. Lipa 123. M-961

BMW 1602 PRODAM. Telefon 21-040. M-962

ŠUPO (30 m dolgo, 6 m široko), primerna za gradnjo, prodam. Noršinci 33, p. Martjanci. M-963

FORD ESKORT, letnik 1974, ugodno prodam. Ogled po 14. uri v Lendavi, Ribarjevo naselje 43. Informacije po telefonu 75-360. M-966

BUČNO OLJE (delano 24. 11. 1983), prodam. Cvetkova 14, Murska Sobota. M-945

OJACEVALEC ZA KITARO S SOLTOM TUBE 60, prodam. Franc Husar, Bakovci, Ribiška 6 pri kavarni Park Radenci, pri skupini KRI. M-946

TRAKTOR STEYR, 15 KS, prodam. Slavko Novak, Lukavci 32. M-947

DVOOSNO PRIKOLICO, 3 t, skoraj novo, prodam. Sagaj, Lukavci 34. M-948

TELEVIZOR črno-beli in moped avtomatik, starejši tip, prodam. Franc Granfol, Bakovci, Mladinska 28. M-949

BETONSKO SOHE ZA BRAJDE PRODAM. Tropovci 22/B. M-953

KVALITETNO SENO IN OTAVO PRODAM. Polana 24, p. Puconci. M-955

GOZD (33 arov), prodam. Naslov v upravi lista. M-956

SOD in črpalno za gnojilce ter enoredni sadilec za koruzo, prodam. Tropovci 34, p. Tišina. M-957

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPJEJEM in 15 arov zemlje, blizu Murske Sobotice, prodam. Naslov v upravi lista. M-960

SILAŽNI KOMBAIN in OLTOV PLUG prodam. Lipa 123. M-961

BMW 1602 PRODAM. Telefon 21-040. M-962

ŠUPO (30 m dolgo, 6 m široko), primerna za gradnjo, prodam. Noršinci 33, p. Martjanci. M-963

FORD ESKORT, letnik 1974, ugodno prodam. Ogled po 14. uri v Lendavi, Ribarjevo naselje 43. Informacije po telefonu 75-360. M-966

BUČNO OLJE (delano 24. 11. 1983), prodam. Cvetkova 14, Murska Sobota. M-945

OJACEVALEC ZA KITARO S SOLTOM TUBE 60, prodam. Franc Husar, Bakovci, Ribiška 6 pri kavarni Park Radenci, pri skupini KRI. M-946

TRAKTOR STEYR, 15 KS, prodam. Slavko Novak, Lukavci 32. M-947

DVOOSNO PRIKOLICO, 3 t, skoraj novo, prodam. Sagaj, Lukavci 34. M-948

TELEVIZOR črno-beli in moped avtomatik, starejši tip, prodam. Franc Granfol, Bakovci, Mladinska 28. M-949

BETONSKO SOHE ZA BRAJDE PRODAM. Tropovci 22/B. M-953

KVALITETNO SENO IN OTAVO PRODAM. Polana 24, p. Puconci. M-955

GOZD (33 arov), prodam. Naslov v upravi lista. M-956

SOD in črpalno za gnojilce ter enoredni sadilec za koruzo, prodam. Tropovci 34, p. Tišina. M-957

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPJEJEM in 15 arov zemlje, blizu Murske Sobotice, prodam. Naslov v upravi lista. M-960

SILAŽNI KOMBAIN in OLTOV PLUG prodam. Lipa 123. M-961

BMW 1602 PRODAM. Telefon 21-040. M-962

ŠUPO (30 m dolgo, 6 m široko), primerna za gradnjo, prodam. Noršinci 33, p. Martjanci. M-963

FORD ESKORT, letnik 1974, ugodno prodam. Ogled po 14. uri v Lendavi, Ribarjevo naselje 43. Informacije po telefonu 75-360. M-966

BUČNO OLJE (delano 24. 11. 1983), prodam. Cvetkova 14, Murska Sobota. M-945

OJACEVALEC ZA KITARO S SOLTOM TUBE 60, prodam. Franc Husar, Bakovci, Ribiška 6 pri kavarni Park Radenci, pri skupini KRI. M-946

TRAKTOR STEYR, 15 KS, prodam. Slavko Novak, Lukavci 32. M-947

DVOOSNO PRIKOLICO, 3 t, skoraj novo, prodam. Sagaj, Lukavci 34. M-948

TELEVIZOR črno-beli in moped avtomatik, starejši tip, prodam. Franc Granfol, Bakovci, Mladinska 28. M-949

BETONSKO SOHE ZA BRAJDE PRODAM. Tropovci 22/B. M-953

KVALITETNO SENO IN OTAVO PRODAM. Polana 24, p. Puconci. M-955

GOZD (33 arov), prodam. Naslov v upravi lista. M-956

SOD in črpalno za gnojilce ter enoredni sadilec za koruzo, prodam. Tropovci 34, p. Tišina. M-957

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPJEJEM in 15 arov zemlje, blizu Murske Sobotice, prodam. Naslov v upravi lista. M-960

SILAŽNI KOMBAIN in OLTOV PLUG prodam. Lipa 123. M-961

BMW 1602 PRODAM. Telefon 21-040. M-962

ŠUPO (30 m dolgo, 6 m široko), primerna za gradnjo, prodam. Noršinci 33, p. Martjanci. M-963

FORD ESKORT, letnik 1974, ugodno prodam. Ogled po 14. uri v Lendavi, Ribarjevo naselje 43. Informacije po telefonu 75-360. M-966

BUČNO OLJE (delano 24. 11. 1983), prodam. Cvetkova 14, Murska Sobota. M-945

OJACEVALEC ZA KITARO S SOLTOM TUBE 60, prodam. Franc Husar, Bakovci, Ribiška 6 pri kavarni Park Radenci, pri skupini KRI. M-946

TRAKTOR STEYR, 15 KS, prodam. Slavko Novak, Lukavci 32. M-947

DVOOSNO PRIKOLICO, 3 t, skoraj novo, prodam. Sagaj, Lukavci 34. M-948

TELEVIZOR črno-beli in moped avtomatik, starejši tip, prodam. Franc Granfol, Bakovci, Mladinska 28. M-949

BETONSKO SOHE ZA BRAJDE PRODAM. Tropovci 22/B. M-953

KVALITETNO SENO IN OTAVO PRODAM. Polana 24, p. Puconci. M-955

GOZD (33 arov), prodam. Naslov v upravi lista. M-956

SOD in črpalno za gnojilce ter enoredni sadilec za koruzo, prodam. Tropovci 34, p. Tišina. M-957

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPJEJEM in 15 arov zemlje, blizu Murske Sobotice, prodam. Naslov v upravi lista. M-960

SILAŽNI KOMBAIN in OLTOV PLUG prodam. Lipa 123. M-961

BMW 1602 PRODAM. Telefon 21-040. M-962

ŠUPO (30 m dolgo, 6 m široko), primerna za gradnjo, prodam. Noršinci 33, p. Martjanci. M-963

FORD ESKORT, letnik 1974, ugodno prodam. Ogled po 14. uri v Lendavi, Ribarjevo naselje 43. Informacije po telefonu 75-360. M-966

BUČNO OLJE (delano 24. 11. 1983), prodam. Cvetkova 14, Murska Sobota. M-945

OJACEVALEC ZA KITARO S SOLTOM TUBE 60, prodam. Franc Husar, Bakovci, Ribiška 6 pri kavarni Park Radenci, pri skupini KRI. M-946

TRAKTOR STEYR, 15 KS, prodam. Slavko Novak, Lukavci 32. M-947

DVOOSNO PRIKOLICO, 3 t, skoraj novo, prodam. Sagaj, Lukavci 34. M-948

TELEVIZOR črno-beli in moped avtomatik, starejši tip, prodam. Franc Granfol, Bakovci, Mladinska 28. M-949

BETONSKO SOHE ZA BRAJDE PRODAM. Tropovci 22/B. M-953

KVALITETNO SENO IN OTAVO PRODAM. Polana 24, p. Puconci. M-955

GOZD (33 arov), prodam. Naslov v upravi lista. M-956

SOD in črpalno za gnojilce ter enoredni sadilec za koruzo, prodam. Tropovci 34, p. Tišina. M-957

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPJEJEM in 15 arov zemlje, blizu Murske Sobotice, prodam. Naslov v upravi lista. M-960

SILAŽNI KOMBAIN in OLTOV PLUG prodam. Lipa 123. M-961

BMW 1602 PRODAM. Telefon 21-040. M-962

ŠUPO (30 m dolgo, 6 m široko), primerna za gradnjo, prodam. Noršinci 33, p. Martjanci. M-963

FORD ESKORT, letnik 1974, ugodno prodam. Ogled po 14. uri v Lendavi, Ribarjevo naselje 43. Informacije po telefonu 75-360. M-966

BUKVI ZA PODIRANJE PRODAM. Oglasite se v Andrejcih 38, p. Martjanci M-898

MOPED TOMOS SPRINT ELEKTRONIK, 50 ccm, prodam. Sercejevo naselje 11, Murska Sobota. M-899

SKROPILNICO ZA TRAKTOR TOMO VINKOVIČ, 200 l, prodam. Viljem Lepoša, Bakovska 2, Murska Sobota. M-900

RENAULT 4, letnik 1970, dobro ohranjen, ugodno prodam. Franc Reček, Dol. Slaveči št. 48/A, telefon do 14. ure: 78-605. M-901

FIAT KOMBI S KESONOM, nosilnost 1130 kg, ugodno prodam. Žižki 61/A, telefon 70-049. M-903

FIAT 850 IN OPEL REKORD (po delih) ter audi 100, registriran, ugodno prodam. Satahovci 39. M-905

ROČNO SLAMOREZNIČO, krompir IGOR, seno in slamo, prodam. Kuronja, Panovci 13. M-906

ZAMRZOVALNO SKRINJO LTH, 200 l, prodam. Lipovci 183. M-907

KOSO IN JERMENICO ZA TRAKTOR STEYR, 28 KS, prodam. Gančani 197. M-908

KOMBAJN, silažni kombajn in dvoje oltov plug prodam. Stefan Maučec, Gančani 80. M-909

AMI-8, tudi po delih, prodam. Rakičan, Tomšičeva 8. M-EH

BREJO KRAVO PRODAM. Murski Črnci 24, p. Tišina. M-910

DVOOSNO PRIKOLICO in prikolico za prevoz živine prodam. Alojz Prelog, Veržej 37. M-911

TOČILNIK ZA MED na štiri satnike, novo, razno orodje za čebelarstvo in montažni leseni čebelnjak za 18 AŽ panjev prodam. Ogled ob sobotah: Pintaričeva 17, Gornja Radgona. M-914

VIBRACIJSKI STROJ (francoski), za masažo, prodam. Avgust Lovrenčič Renkovi 133, p. Turnišče. M-915

KOSO ZA URUSO, skoraj novo, prodam. Puževci 34. M-917

TRAKTORSKE VILE za spravilo sena in koso za traktor steyr, prodam. Godemarci 8, p. Bučkovi. M-OP

ROTACIJSKO KOSILNICO, skoraj novo in obračalniki za priklop na kosilnico, prodam. K. P. Kapca 107. Le-98

KOŠARE (100 kom.), prodam. Cena po 150 din. Franc Kramberger Radvenci 33, p. Sp. Ivanjci. M-MM

AMI-8 SUPER, letnik 1976, registriran do januarja 1984, po ugodni ceni prodam. Lukavci 68 ali informacije dopoldne po telefonu 069 82-517. In-106

AUDI 80 L, letnik 1969, dobro ohranjen, poceni prodam. Bučičovi 11, telefon 069 82-552 — dopoldne. In-106

LESENO STISKALNICO 2,5 x 2 m, dobro ohranjeno, prodam. Anton Kocjan, Slamnjak 32, p. Ljutomer. In-104

KITARO JOLANA, malo rabljeno, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. Le-94

VOZNO KRAVO, staro sedem let, brejo sedem mesecev, prodam. Stanka Lipovec, Mekotnjak 6, p. Ljutomer. In-110

POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO, kompletno, staro šest mesecev, zaradi selitve, prodam. Frida Rojnik, Postružnikova 10, Ljutomer. In-111

GOZD PRODAM. Središče 38, p. Prosenjakovi. M-978

SKOBELJNI STROJ „STANDARD“ in zastavo 101, kleparsko obnovljena, registrirano do oktobra 1986, nujno prodam. Maučec, Tišina 6. M-979

BUKVI ZA PODIRANJE PRODAM. Oglasite se v Andrejcih 38, p. Martjanci M-898

MOPED TOMOS SPRINT ELEKTRONIK, 50 ccm, prodam. Sercejevo naselje 11, Murska Sobota. M-899

SKROPILNICO ZA TRAKTOR TOMO VINKOVIČ, 200 l, prodam. Viljem Lepoša, Bakovska 2, Murska Sobota. M-900

RENAULT 4, letnik 1970, dobro ohranjen, ugodno prodam. Franc Reček, Dol. Slaveči št. 48/A, telefon do 14. ure: 78-605. M-901

FIAT KOMBI S KESONOM, nosilnost 1130 kg, ugodno prodam. Žižki 61/A, telefon 70-049. M-903

FIAT 850 IN OPEL REKORD (po delih) ter audi 100, registriran, ugodno prodam. Satahovci 39. M-905

ROČNO SLAMOREZNIČO, krompir IGOR, seno in slamo, prodam. Kuronja, Panovci 13. M-906

ZAMRZOVALNO SKRINJO LTH, 200 l, prodam. Lipovci 183. M-907

KOSO IN JERMENICO ZA TRAKTOR STEYR, 28 KS, prodam. Gančani 197. M-908

KOMBAJN, silažni kombajn in dvoje oltov plug prodam. Stefan Maučec, Gančani 80. M-909

AMI-8, tudi po delih, prodam. Rakičan, Tomšičeva 8. M-EH

BREJO KRAVO PRODAM. Murski Črnci 24, p. Tišina. M-910

DVOOSNO PRIKOLICO in prikolico za prevoz živine prodam. Alojz Prelog, Veržej 37. M-911

TOČILNIK ZA MED na štiri satnike, novo, razno orodje za čebelarstvo in montažni leseni čebelnjak za 18 AŽ panjev prodam. Ogled ob sobotah: Pintaričeva 17, Gornja Radgona. M-914

VIBRACIJSKI STROJ (francoski), za masažo, prodam. Avgust Lovrenčič Renkovi 133, p. Turnišče. M-915

KOSO ZA URUSO, skoraj novo, prodam. Puževci 34. M-917

TRAKTORSKE VILE za spravilo sena in koso za traktor steyr, prodam. Godemarci 8, p. Bučkovi. M-OP

ROTACIJSKO KOSILNICO, skoraj novo in obračalniki za priklop na kosilnico, prodam. K. P. Kapca 107. Le-98

KOŠARE (100 kom.), prodam. Cena po 150 din. Franc Kramberger Radvenci 33, p. Sp. Ivanjci. M-MM

AMI-8 SUPER, letnik 1976, registriran do januarja 1984, po ugodni ceni prodam. Lukavci 68 ali informacije dopoldne po telefonu 069 82-517. In-106

AUDI 80 L, letnik 1969, dobro ohranjen, poceni prodam. Bučičovi 11, telefon 069 82-552 — dopoldne. In-106

LESENO STISKALNICO 2,5 x 2 m, dobro ohranjeno, prodam. Anton Kocjan, Slamnjak 32, p. Ljutomer. In-104

KITARO JOLANA, malo rabljeno, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. Le-94

VOZNO KRAVO, staro sedem let, brejo sedem mesecev, prodam. Stanka Lipovec, Mekotnjak 6, p. Ljutomer. In-110

POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO, kompletno, staro šest mesecev, zaradi selitve, prodam. Frida Rojnik, Postružnikova 10, Ljutomer. In-111

GOZD PRODAM. Središče 38, p. Prosenjakovi. M-978

SKOBELJNI STROJ „STANDARD“ in zastavo 101, kleparsko obnovljena, registrirano do oktobra 1986, nujno prodam. Maučec, Tišina 6. M-979

BUKVI ZA PODIRANJE PRODAM. Oglasite se v Andrejcih 38, p. Martjanci M-898

MOPED TOMOS SPRINT ELEKTRONIK, 50 ccm, prodam. Sercejevo naselje 11, Murska Sobota. M-899

SKROPILNICO ZA TRAKTOR TOMO VINKOVIČ, 200 l, prodam. Viljem Lepoša, Bakovska 2, Murska Sobota. M-900

RENAULT 4, letnik 1970, dobro ohranjen, ugodno prodam. Franc Reček, Dol. Slaveči št. 48/A, telefon do 14. ure: 78-605. M-901

FIAT KOMBI S KESONOM, nosilnost 1130 kg, ugodno prodam. Žižki 61/A, telefon 70-049. M-903

FIAT 850 IN OPEL REKORD (po delih) ter audi 100, registriran, ugodno prodam. Satahovci 39. M-905

ROČNO SLAMOREZNIČO, krompir IGOR, seno in slamo, prodam. Kuronja, Panovci 13. M-906

ZAMRZOVALNO SKRINJO LTH, 200 l, prodam. Lipovci 183. M-907

KOSO IN JERMENICO ZA TRAKTOR STEYR, 28 KS, prodam. Gančani 197. M-908

KOMBAJN, silažni kombajn in dvoje oltov plug prodam. Stefan Maučec, Gančani 80. M-909

AMI-8, tudi po delih, prodam. Rakičan, Tomšičeva 8. M-EH

BREJO KRAVO PRODAM. Murski Črnci 24, p. Tišina. M-910

DVOOSNO PRIKOLICO in prikolico za prevoz živine prodam. Alojz Prelog, Veržej 37. M-911

TOČILNIK ZA MED na štiri satnike, novo, razno orodje za čebelarstvo in montažni leseni čebelnjak za 18 AŽ panjev prodam. Ogled ob sobotah: Pintaričeva 17, Gornja Radgona. M-914

VIBRACIJSKI STROJ (francoski), za masažo, prodam. Avgust Lovrenčič Renkovi 133, p. Turnišče. M-915

KOSO ZA URUSO, skoraj novo, prodam. Puževci 34. M-917

TRAKTORSKE VILE za spravilo sena in koso za traktor steyr, prodam. Godemarci 8, p. Bučkovi. M-OP

ROTACIJSKO KOSILNICO, skoraj novo in obračalniki za priklop na kosilnico, prodam. K. P. Kapca 107. Le-98

KOŠARE (100 kom.), prodam. Cena po 150 din. Franc Kramberger Radvenci 33, p. Sp. Ivanjci. M-MM

AMI-8 SUPER, letnik 1976, registriran do januarja 1984, po ugodni ceni prodam. Lukavci 68 ali informacije dopoldne po telefonu 069 82-517. In-106

AUDI 80 L, letnik 1969, dobro ohranjen, poceni prodam. Bučičovi 11, telefon 069 82-552 — dopoldne. In-106

LESENO STISKALNICO 2,5 x 2 m, dobro ohranjeno, prodam. Anton Kocjan, Slamnjak 32, p. Ljutomer. In-104

KITARO JOLANA, malo rabljeno, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. Le-94

VOZNO KRAVO, staro sedem let, brejo sedem mesecev, prodam. Stanka Lipovec, Mekotnjak 6, p. Ljutomer. In-110

POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO, kompletno, staro šest mesecev, zaradi selitve, prodam. Frida Rojnik, Postružnikova 10, Ljutomer. In-111

GOZD PRODAM. Središče 38, p. Prosenjakovi. M-978

SKOBELJNI STROJ „STANDARD“ in zastavo 101, kleparsko obnovljena, registrirano do oktobra 1986, nujno prodam. Maučec, Tišina 6. M-979

BUKVI ZA PODIRANJE PRODAM. Oglasite se v Andrejcih 38, p. Martjanci M-898

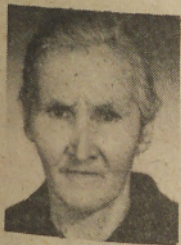
MOPED TOMOS SPRINT ELEKTRONIK, 50 ccm, prodam. Sercejevo naselje 11, Murska Sobota. M-899

SKROPILNICO ZA TRAKTOR TOMO VINKOVIČ, 200 l, prodam. Viljem Lepoša, Bakovska 2, Murska Sobota. M-900

RENAULT 4, letnik 1970, dobro ohranjen, ugodno prodam. Franc Reček, Dol. Slaveči št. 48/A, telefon do 14. ure: 78-605. M-901

FIAT KOMBI S KESONOM, nosilnost 1130 kg, ugodno prodam. Žižki 61/A, telefon 70-049. M-903

FIAT 850 IN OPEL REKORD (po delih) ter audi 100, registriran, ugodno prodam. Satahovci 3

ZAHVALA

Boleča je resnica, da nas je v 79. letu starosti za vedno zapustila naša predobra mama, stara mama, babica in sestra

Barbara Deutsch

roj. Donoša
iz Tešanovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Pristrčna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žaluoja: VSI NJENI

Ah, kako nam sonce milo sije,
ker smo vedno žalostni,
smo najdražje na svetu izgubili,
tebe oče, dedek, ljubljani.

ZAHVALA

Tiho in mirno kot je živel med nami, nas je v 83. letu starosti za vedno zapustil naš dragi oče, stari oče, stric, svak, vujec in pradedek

Vinko Rajnar

iz Murskih Črnc

Pristrčna hvala vsem dobrim sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in šopke ter dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — pristrčna hvala!

Žaluoja: sinova Karči in Alojz z družinama, hčerka Draga z družino ter hčerka Šarika, Terezija in Anica z družinami iz Canade ter ostalo sorodstvo

Povej nam žena in mama draga,
zakaj odšla si v grob prerani
in s sabo si odnesla srečo našo?

V SPOMIN

19. marca minevata dve žalostni leti, polni bolečin, odkar nas je zapustila naša draga žena, mama in stara mama

Marjeta Kuzma

s Krajne

Ne čas in ne solze ne ublažijo teške bolečine ob krutem spoznanju, kako težko nam je brez tebe. Tvoja prerana smrt je pustila v naših srcih veliko praznino in globoko rano. S solznimi očmi gledamo tvoj grob in se zavedamo resnice, da te ne bo nikoli več med nami. Ostala pa boš v naših srcih do konca dni. Hvala vsem, ki se je še spominjate.

Žaluoja: mož in otroci z družinami

ZAHVALA

Ob tragični, boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, brata in starega očeta.

Janeza Stefaneca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sodelavcem, prijateljem, znancem in sosedom, ki so sočustvovali z nami, nam ustno ali pisмено izrazili sožalje, darovali cvetje in vence ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Lepo se zahvaljujemo kolektivu ZGEP Pomurski tisk, pevcem, godbenikom in duhovniku za pogrebni obred.

Prav posebna zahvala govorniku tov. Kolarju za toplo izrečene besede ob slovesu.

Vsem še enkrat — iskrena zahvala!

M. Sobota, Zagreb, 4. 3. 1983

Žaluoja: žena Vida, sin Janez, snaha Silva in vnukec Črtomir v imenu vsega sorodstva

Smrt se izlila je v blede obličje,
pogled je zaplaval v neznaní spokoj,
ni več trpljenja ni bolečine,
življenje je trudno končalo svoj boj.

ZAHVALA

Po kratki in težki bolezni nas je v 70. letu starosti za vedno zapustila draga mama, stara mama, tašča in sestra

Helena Kuzma

s Krajne

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za vso pomoč in tolažbo v najtežjih trenutkih. Pristrčna hvala zdravniškemu in strežnemu osebju internega oddelka soboške bolnišnice, duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

VSI NJENI

Povej nam žena in mama draga,
zakaj odšla si v grob prerani
in s sabo si odnesla srečo našo?

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je mnogo prezgodaj za vedno zapustila naša draga žena, mama in stara mama

Verona Baša

roj. Sobočan
iz Kamovec

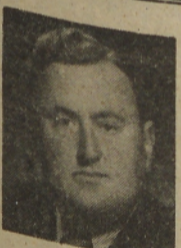
Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami ter nam izrekli sožalje.

Hvala zdravniškemu osebju internega oddelka, posebno dr. Kološevi za nesebično pomoč v času njene bolezni. Pristrčna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in delovnemu kolektivu Gozdarstvo.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Kamovci, 5. 3. 1983

Žaluoja: mož Štefan, sin Izidor z ženo Treziko, hčerka Frančiška z možem Janezom ter vnuki Izidor, Janez in Vesna.

Ne jokajte ob mojem grobu,
je tiho k njemu pristopite,
spomnite se kako trpel sem
in večni mir mi zaželite.

V SPOMIN

18. marca mineva osem let, odkar je prenehalo biti srce dragega moža

Jožeta Cigana

iz D. Bistrice

Odkar sem, je moje življenje grenko, pušno in prazno. Tvoja prerana smrt je pustila v mojem srcu veliko praznino in globoko žalost. S solznimi očmi gledam tvoj grob in se zavedam resnice, da te ne bo nikoli več pri meni, ostal pa boš v mojem srcu do konca mojih dni. Hvala vsem ki se ga še spominjate!

Žaluoja: žena Terezija

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je po dolgi bolezni zapustila draga mama, babica in prababica

Ana Bakan

iz Filovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, dobrim sosedom in znancem, ki so jo pospremili na zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Zahvaljujemo se mod. sestram iz M. Sobote za zdravljenje na domu, tov. Malačiču za poslovilne besede, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in delavcem Pomurja za darovani vence.

Žaluoja: hčerke Kristina, Terezija, Marija in Barica, ter sinova Jože in Franc z družinami ter ostalo sorodstvo

Kje si mama, kje je tvoj nasmeh,
kje je roka tvoja,
ki skrbela je za nas?

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 74. letu starosti za vedno zapustila draga mama, stara mama, sestra in sorodnica

Julijana Horvat

roj. Bedek
iz Boreče

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste jo tolažili v času teške bolezni ter vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje.

Pristrčna hvala zdravniku Kiršnerju za lajšanje bolečin, g. župniku za pogrebni obred, pevcem in tov. Kovačecu za poslovilne besede.

Boreča, 1. 3. 1983

Žaluoja: sinovi Štefan, Jože in Karel z družinami ter hčerki Veronika in Terezija z družinama

Začeto smelo nadaljujejo

V krajevni skupnosti Tišina, ki zajema kar osem vasi in naselje Fomov — prebivalcev je nad 3600 — dosledno plačujejo krajevni samoprisevek. Ponekod se izteka, v nekaterih vaseh pa se že pripravljajo na referendum. Predlagajo naj bi bili prispevki v prihodnje bolj enotni. Zaposleni, ki jih je kar 1200, naj bi prispevali dva odstotka od osebnih dohodkov, kmetje pa dva tisoč dinarjev od hektarja obdelovalne površine. V Petanjcih celo nekaj več, v Borejcih pa se dogovarjajo, da bi imeli referendum predčasno. Rabijo precej denarja za prizidek in adaptacijo vaškega gasilskega doma, pa tudi za komunalno dejavnost. Vzdrževanje poljskih cest jih ne stane dosti. Vsaka vas ima svojo gramoznico, le da je vse preveč tistih, ki vanje odmetavajo vseomogočo ropotijo, tudi dotrajane gospodinjске stroje. Tu bi radi končno naredili red. Tudi ribiči se strinjajo s predlogom, da bi za območje krajevne skupnosti določili enotno odlagališče in poskrbeli, da bi jih občasno odpeljali na Dinos ali Surovino.

LANSKI USPEHI SO SPODBUDNI

Lanski uspehi so spodbudni. Z združenimi sredstvi so, poleg drugega, uredili okolico

Predsednik sveta krajevne skupnosti Tišina — Alojz Flegar je optimist. Dosti uspehov je za njimi, medtem pa že snujejo nove načrte.

zadružnega doma in kulturno dvorano na Tišini, adaptirali vaški gasilski dom v Petanjcih, prizidali dom v Vanča vasi, posodobili dvorano v združenem domu v Gradišču in poskrbeli za novo vodno črpališče v Murskih Črncih. Tu pa je še vrsta uspehov pri komunalnem urejanju vasi in sploh okrog skrbi za urejeno okolje.

Po tistem kar so naredili lani, so že malce nestrpni okrog napeljave telefonov, za katere so začeli denar zbirati že pred tremi leti. Skoraj storo milijardo bo stalo vse skupaj. Na območju krajevne skupnosti imajo 40 števil, čakajo na 160 novih, v Borejcih bi jih radi imeli kar 31, čeprav doslej niso imeli nobenega.

PRESKRBA IN OBRT

Dve trgovini so imeli pred leti na Tišini, zdaj pa imajo samo eno in še ta je utesnjena. Dogovarjali so se o gradnji samopostrežne trgovine, vendar nekoliko predolgo, zato bo potrebna potrpežljivost. Pogrešajo tudi obrtnike, od tehničnih do vodovodnih inštalaterjev do zidarjev. Tu se ni nič premaknilo na bolje.

KRAJEVNA SAMOUPRAVA

«Krajevna samouprava je dobro razvita, vse od zborov občanov naprej,» je dejal predsednik sveta krajevne skupnosti Tišina Alojz Flegar, tudi delegatski sistem se je uveljavil. «Zatika se pri združenih delegacijah.» Združene delegacije imajo zdaj skupaj s krajevno skupnostjo Gederovci. Predlagali so, naj bi imela vsaka krajevna skupnost svoje delegacije, pa doslej iz tega še ni bilo nič. — Janko Stolnik

Kurirčkova pošta v radgonski občini

Kurirčkova pošta je te dni potovala po radgonski občini. Prvi so jo sprejeli učenci osnovne šole Radenci, in sicer minuli petek od tišinskih kurirjev. Po prisrčni slovesnosti, na kateri je mladim spregovoril tudi borec Bojan Cervič, so torbo ponesli dalje in jo še isti dan predali pionirjem z osnovne šole Kapela.

Tam so pošto varno shranili do ponedeljka in preden so jo tudi oni ponesli po skrivnih poteh dalje, so imeli pestro proslavo. V ponedeljek je Kurirčkova pošta obiskala vrtec na Janževem vrhu in osnovne šole Gornja Radgona (obe osemletki), Apače in Stogovce, v torek Spodnjo Ščavnico, Negovo in Videm ob Ščavnici, v sre-

do pa so jo pionirji radgonske občine predali vrstnikom iz občine Ljutomer, in to z ugotovitvijo, da so svojo nalogo uspešno opravili. Občinski svet pionirjev pa je za ta mesec začrtal še več drugih akcij, med katerimi bo tudi akcija »Ilegalce«.

J. G.

Tudi v Salovec so slovesno sprejeli Kurirčkovo pošto in obudili spomin na junaški boj naših narodov in narodnosti proti okupatorjem naše domovine. Mladim je o tem spregovoril predstavnik zveze borcev Murska Sobota Matija Serak. (Foto: J. G.)

Madžarski kulturni praznik

— V Dobrovniku so minulo soboto pripravili osrednjo proslavo v počastitev madžarskega kulturnega praznika, ki je posvečen 15. marcu, obletnici revolucije (1948), in največjemu madžarskemu pesniku Sándorju Petőfiju. Slavnostni govor sta imela József Varga v madžarskem jeziku in Erna Brumen v slovenščini. «Naša mladost je bila lepa, ker smo živeli s Titom, naša prihodnost je svetla, ker živimo v svobodni domovini in stopamo po jasno začrtani poti. Zato naj 15. marec, kulturni praznik pripadnikov madžarske narodnosti ne bo parada naše oči, ampak zaradi uspehov, ki smo jih dosegli, naj bo to dan, ko se vsi skupaj in vsilki zase poklonimo spominu dogodkov in tistih velikanih naše kulture in umetnosti, ki so zapisali zarjo naših velikih dni — to je sožitje med narodi, svoboda v življenju, umetnosti in ustvarjanju,» je med drugim dejala tovarišica Brumova.

V pestrem kulturnem programu so nastopili: recitacijska skupina iz Dobrovnika in domači mešani pevski zbor, citrarji iz Genterovec, oktet iz Prosenjakovec, pevski zbor s Hodoša in mladinska folklorna skupina iz Lendave. (Tekst: J. G., foto: B. K. Zsuzsana)

„SKRB“ ZA TURIZEM

Na prvi skupni seji konference delegacij zbora združenega dela, predsedstva občinske frontne organizacije in predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov je beseda tekla tudi o stanju na področju turizma v radgonski občini. O tem, kako je na tem področju, od katerega si v republiki in občini obeta mo precejšnji devizni izkupiček, je spregovoril predstavnik občinskega izvršnega sveta. Pri tem je navedel tudi program, ki bi naj bil osnova za večje uspehe v turizmu. Pa pustimo le-tega, čeprav bi ga morali pričeti že izvajati, zaenkrat ob strani. Skrb za razvoj turizma so najbolj ilustrativno izpričali nosilci te pomembne panoge. Seje se namreč ni udeležil nihče. — vp

Z gobelini in drugimi ročnimi deli se je Ema Lazar iz Markišavca začela ukvarjati že takrat, ko sta bila z možem Kolomanom vrsto let na Švedskem. Bogato zbirko ima, prodala pa je le dva primerka. Nekaj hrani za doma, za darila najdražjim, pa tudi na Švedsko je poslala nekaj primerkov. »Utripi strojčka se bodo še slišali,« je povedala Ema.

js-

Nov soboški vrtec

V novem stanovanjskem kompleksu ob Lendavski cesti so v ponedeljek predali namenu nov vrtec — oddelek vzgojno varstvene organizacije Murska Sobota. V njem bo prostora za štirideset otrok od treh do petih let, v dveh skupinah, zanje pa bosta skrbeli dve vzgojiteljici z varuhinjo. Na 136 kvadratnih metrih površine sta urejeni igralnici, garderoba, sanitarije, kuhinja — delavnica in shramba. Investicija pa je znašala 5 milijonov dinarjev.

Novi vrtec je vsekakor pomembna pridobitev v času omejenih investicij, poudariti pa kaže, da je prvi tovrstni objekti za dnevno varstvo otrok v stanovanjskem naselju. Sredstva zanj so prispevali tudi občani sami neposredno, med malčki, ki imajo v novih, lepih prostorih urejeno vzgojno varstvo pa so predvsem tisti iz krajevne skupnosti Lendavska, saj je v novem stanovanjskem naselju največ prav mladih družin s predšolskimi otroci. — B. Bavčar

Najbolj prisrčni so bili na krajši slovesnosti ob otvoritvi novega vrta v stanovanjskem naselju Lendavska — sever malčki vzgojno varstvene organizacije Murska Sobota, ki so zaigrali, zaplesali in zapeli na ploščadi čez katero bo vodila pot iz igralnic na zelenico, ki bo predvidoma urejena še to pomlad. — Foto: A. Abraham

PO DEITU — STIL

Odločitev je padla že 11. oktobra lani, ko je Radenska razdrla pogodbo z zahodnonemško firmo Kajo, s katero je 11 let sodelovala v proizvodnji napitka, znanega doma in na tujem pod blagovno znamko Deit. Hkrati so se odločili, da uvedejo lastno znamko in začno s proizvodnjo novega osvežilnega napitka pod blagovno znamko Stil.

Da je prišlo do odpovedi pogodbe, je več vzrokov, osnovni pa tiči v dejstvu, da se je Radenska, kljub nekajkratnim posredovanjem in opozorilom, nahajala v neenakopravnem položaju s podružnico zahodnonemškega partnerja v Avstriji. Posebej niso našli skupnega jezika pri izvozu deita na konvertibilna tržišča in prodaji surovin za deit.

Kot je bilo rečeno na nedavni tiskovni konferenci v

Radenski, so se v zadnjih dveh letih preusmerili na dobavo surovin od domačih proizvajalcev in slednjič odločili, da prekinajo pogodbo s firmo Kajo.

Hoteli so jo sicer že leta 1976, vendar razmere tega niso dovoljevale. V zadnjih nekaj letih je Radenska svojo proizvodnjo osvežilnih napitkov toliko tehnološko izpopolnila in si zagotovila lastno oskrbo s surovinami, da se je lahko osamosvojila. Računa, da bo s tem prihranila letno najmanj 25 milijonov šilingov.

Sicer pa so primerjalne analize obeh osvežilnih napitkov, deita in stila, ki jih je opravil zagrebški prehranbeni inštitut, pokazale, da je nov napitek kakovostnejši od prejšnjega, kar le še potrjuje pravilnost odločitve Radenske, so podčrtali na tiskovni konferenci.

RAZSTAVA O MARXU

Splošnoizobraževalni oddelek Pokrajinske in študijske knjižnice v Murski Soboti je pripravil razstavo ob 100-letnici smrti Karla Marxa. Razstava bo na ogled v avli knjižnice, odprta pa bo od 22. marca do 9. aprila. bb

IZ PORABJA

Piše: JOŽE GRAJ

Od 38 tisoč ostalo le še nekaj sto knjig

Pred nedavnim je, kot smo v našem tedniku že zapisali, pri Mohorjevi družbi v Celju v redni knjižni zbirki (Naši kraji 5) izšla tudi knjiga z naslovom SLOVENSKO PORABJE. Gre po dolgih dolgih letih za prvo knjižno delo izpod peresa kakšnega porabskega Slovence, in sicer sta avtorja FRANČEK MUKIČ in njegova žena MARIJA KOZAR-Mukič, ki sta si s študijem na Filozofski fakulteti v Ljubljani pridobila tudi kar dobro znanje iz slovenskega knjižnega jezika. Najbrž bi v Porabju in sploh med rojaki na Madžarskem težko našli še koga s tako dobrim poznavanjem materinega jezika. Poleg tega pa, kot sta dokazala s to knjigo, imata tudi žilico za pisanje.

Francek se je po prvih poizkusih v pesništvu in nekaj krajših novelah tokrat prvič lotil zahtevnejšega, daljšega knjižnega dela. Tako je nastala povest (če ji lahko tako rečemo) z naslovom POTEPTANI ČEŠNJEVI CVETOVI, v kateri je orisal življenje v letih pred I. svetovno vojno v svoji rojstni vasi Gornji Senik v Porabju. Takrat so ljudje še trdo garali na zemlji.

«Števan (glavni junak, op. p.) je bil kljub utrujenosti še buden. Po glavi so mu trojile najrazličnejše misli. Zakaj mora toliko garati? In kakšen smisel ima to garanje? Se zato žene od zore do temne noči, da mu oče ob nedeljah da za kak kozarček vina?»

Števan sicer najde tudi svojo srečo. Poroči se z dekletom iz vasi, s Franciško z Méléknoga vréjeka, se preseli na njen dom in živi človeka vredno življenje.

«Več, Franciška, da sem zdaj zelo srečen?» je rekel Števan, ko sta sedela pod velikim orehom na dvorišču Franciškine rojstne hiše na Méléknem vréjeki. Franciška mu je ob teh besedah nežno in ljubeznivo pogledala v oči.

Toda še vedno se ubada z revščino, in zato sklene oditi v Ameriko. Tam mu gre še kar dobro. Žena pa mu medtem povije drugega otroka, Števan jo po šestih mesecih povabi, naj pride tudi ona za njim, če bosta tako hitreje dobil potreben denar. Franciška res odpravi na dolgo pot, toda moža ne najde več živega. Po

SLOVENSKO PORABJE

sedmih letih se je vrnila domov.

Vse kaže, da je ta knjiga dokaj iskana med bralci, saj od 38 tisoč izvodov ostalo le še nekaj sto knjig. Tudi v knjigi gani Dobra knjiga v Murski Soboti so prvo poskušali razprodati, tako da imajo zdaj le še nekaj brošuranih izvodov.

Prihodnjič pa bomo porabno boljše prelistali 2. del slovenskega Porabja.

